

Chasing the Hihat B.V.
Danzigerbocht 21
1013AM AMSTERDAM

Leeuwarden, 15 november 2024
Verzonden,

Ons kenmerk : 02194852
Domein/ Team : Groene Regelgeving
Behandeld door : [REDACTED] / (06) [REDACTED] of [REDACTED]@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 6

Onderwerp : PF-2024/203818: Ontwerp vergunning o.g.v. de Wet natuurbescherming
t.b.v. jaarlijkse organisatie van het festival 'Eilan' op Terschelling in het
jaar 2025

Geachte heer/mevrouw,

Op 6 januari 2020 heb ik uw aanvraag en de daarbij behorende stukken ontvangen. U vraagt vergunning voor het jaarlijks organiseren van het festival 'Eilan' (verder: 'Eilan'), tussen 15 augustus – 30 september in de jaren 2021 tot en met 2025. Op 27 maart 2020 hebt u op mijn verzoek de stukken definitief aangevuld c.q. verduidelijkt.

Op 2 oktober 2020 heb ik de door u gevraagde vergunning verleend, met kenmerk 01775460. Omdat deze vergunning niet via de juiste procedure van afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is verleend, heb ik een nieuwe Ontwerpvergunning ter inzage gelegd op 3 juni 2022. Hierop zijn zienswijzen ingediend. Op 7 oktober 2022 heb ik een nieuwe definitieve vergunning verleend, met kenmerk 2034341. In deze vergunning zijn ingebrachte zienswijzen beantwoord in de bij dit besluit horende reactienota. Deze gaven geen reden tot het inhoudelijk wijzigen van het besluit van 2 oktober 2020. Wel hebben beroepsgronden in de procedure met zaaknummer LEE 21 / 2317 NATUUR VUCS geleid tot wijzigingen van de voorschriften 19, 22 en 24. Deze wijzigingen betreffen slechts een nuance en zijn naar aard en omvang van ondergeschikt belang.

Tegen de vergunning met het kenmerk 01775460 is beroep ingesteld. Het beroep ziet van rechtswege mede op het nieuwe besluit met kernmerk 2034341. De Rechtbank Noord-Nederland heeft zich op 13 oktober 2023 uitgesproken in de beroepszaak, zaaknummers LEE 21/2317, 22/3665, 22/3861. In de rechtszaak is het besluit met kenmerk 2034341 vernietigd, omdat ontoereikend is gemotiveerd dat met 4 extra retourvaarten alle mogelijke

LEE 21/2317, 22/3665, 22/3861. In de rechtszaak is het besluit met kenmerk 2034341 vernietigd, omdat ontoereikend is gemotiveerd dat met 4 extra retourvaarten alle mogelijke stikstofdepositie die door het festival wordt veroorzaakt ook is meegenomen in de AERIUS-berekening.

Doordat de vergunning met kenmerk 2034341 is vernietigd, herleeft uw aanvraag en zal ik opnieuw hierop moeten besluiten. Ik ben voornemens opnieuw de vergunning te verlenen, onder aanvulling van de motivering. Voor deze nieuwe vergunning met het kenmerk 02194852 is een nieuwe AERIUS-berekening aangeleverd. In bijlage 1 wordt het opnemen van 8 extra vaarten nader toegelicht.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Wet natuurbescherming is hiermee komen te vervallen. Gelet echter op het overgangsrecht Omgevingswet en gezien het feit dat door de uitspraak van de rechtbank ons besluit is vernietigd en de oorspronkelijke aanvraag ruim voor 1 januari 2024 is ingediend dient de aanvraag op basis van de Wet natuurbescherming te worden afgedaan.

Ontwerpbesluit

Wij zijn van plan om de vergunning die u hebt aangevraagd te verlenen voor het jaar 2025. Aan de vergunning zullen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

Dit is nog niet het definitieve besluit. U en anderen krijgen eerst nog de mogelijkheid om op het voorgenoemen besluit te reageren (zie onder het kopje 'Zienswijze').

Voorschriften en beperkingen

1. De vergunning staat op naam van Chasing the Hihat B.V. (verder: vergunninghouder). Vergunninghouder is verantwoordelijk voor de naleving van de voorwaarden in deze vergunning.
2. De vergunning is alleen van toepassing op de activiteiten zoals deze zijn aangevraagd en in mijn besluit zijn benoemd in bijlage A1.1. onder 'Beschrijving van het project'.
3. De vergunning wordt afgegeven voor het jaar 2025 en voorziet in de opbouw, de uitvoering en de afbraak ten behoeve van het te organiseren festival.
4. Het festival, inclusief op- en afbouw, vindt plaats binnen de periode 15 augustus - 30 september 2025.
5. De vergunninghouder is verantwoordelijk voor de naleving van deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften.
6. Bedrijven en derden die op enigerlei wijze betrokken zijn bij de uitvoering van dit festival, dienen te handelen in overeenstemming met het in deze vergunning bepaalde. Indien nodig ontvangen genoemde bedrijven en derden van de organisatie daartoe een afschrift van deze vergunning.
7. De vergunninghouder pleegt voor en na het festival overleg met de terreinbeheerders, het bevoegd gezag in het kader van de Wnb, de gemeente Terschelling en de eigenaren van de (beoogde) muziek- en/of theaterlocatie(s) (voor uitwerking zie blz. 8). Daarbij stelt zij in samenwerking/afstemming met Staatsbosbeheer Terschelling (verder: SBB Terschelling) als terreineigenaar een 'Gebruiksovereenkomst terrein voor evenement' op en zorgt zij dat er voorafgaand aan het festival een inventarisatie plaatsvindt op het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten. Als blijkt dat op muziek- en/of theaterlocaties beschermde soorten voorkomen dan worden in overleg met de ecologisch adviseur van vergunninghouder, SBB Terschelling en het bevoegd gezag Wnb, maatregelen getroffen teneinde verstoring en beschadiging te voorkomen. Als dat

redelijkerwijs niet mogelijk is, dan kan dat ertoe leiden dat de betreffende locatie dat jaar niet gebruikt kan worden.

8. Wijzigingen in muziek- en/of theaterlocaties, zoals die zijn opgenomen in de ecologische toets 'Passende beoordeling Festival Eilan. Toetsing Wnb gebiedsbescherming (Natura 2000)', 13 december 2019 en 'Quickscan Festival Eilan. Toetsing Wnb Soortenbescherming en Natuurnetwerk Nederland', 18 december 2019, zijn niet toegestaan zonder schriftelijke toestemming van het bevoegd gezag Wnb.
9. Gebruik van vuur, rook en (licht) ontvlambare stoffen is binnen de begrenzing van Natura 2000 niet toegestaan. Het verbod op het maken van vuur, rook en (licht) ontvlambare stoffen heeft betrekking op het stoken van vuur, direct op de grond. Afgeschermd vuur, dat direct is gerelateerd aan de uitvoering van de voorstellingen, is toegestaan mits er afdoende maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat er brandresten, vonken etc. direct op of in de bodem of op de voorkomende vegetatie(s) kunnen terechtkomen. Met betrokken partijen worden hieromtrent afspraken gemaakt en vastgelegd.
10. Als op muziek- en/of theaterlocaties, gelegen in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden, gebruik wordt gemaakt van vuur, rook en (licht) ontvlambare stoffen, waardoor risico kan bestaan op aantasting van deze gebieden, is dit gebruik niet toegestaan.
11. Aanwijzingen van het bevoegd gezag dienen door de vergunninghouder (incl. bedrijven en derden) direct te worden opgevolgd.
12. Gebruik van bodemverontreinigende stoffen (o.a. olie en brandstof voor aggregaten) is alleen toegestaan als er geen risico bestaat op bodemverontreiniging. Eventuele aggregaten of generatoren die worden gebruikt dienen in goede staat van onderhoud te verkeren, geluidsarm te zijn en worden geplaatst in een vloeistofdichte bak.
13. (Catering)voertuigen die op het terrein staan dienen een vloeistofdichte bak onder de auto te hebben.
14. Alle gebeurtenissen waarbij (onbedoeld) schadelijke stoffen vrijkomen, of waardoor anderszins schade aan de betrokken beschermde gebieden kan worden toegebracht, worden onverwijld gemeld aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân, t.a.v. Afdeling Omgevingszaken, Team Groene Regelgeving, telefonisch op 058 - 2928995 of per e-mail wnb@fryslan.nl.
15. Gemotoriseerd verkeer in de Natura 2000-gebieden, anders dan strikt noodzakelijke verkeersbewegingen door de organisatie van het festival, is niet toegestaan. Er worden beperkende en/of afschermende maatregelen genomen om toegang van gemotoriseerd verkeer tot de Natura 2000-gebieden te voorkomen.
16. Bij twijfel over locatie en wijze van invulling van festivalprojecten zijn de adviezen en beperkende bepalingen in het ecologisch rapport 'Passende beoordeling Festival Eilan. Toetsing Wnb gebiedsbescherming (Natura 2000)', 13 december 2019 en de besluiten en aanwijzingen van SBB Terschelling bepalend voor de te maken keuze(s).
17. Podiumproducties (theater- en muzikmakers, crew) en publiek maken uitsluitend gebruik van bestaande wegen en paden, met uitzondering van het/een programma terrein dat in afstemming met de terreinbeheerder is ingericht buiten de bestaande wegen en paden waar bezoekers, crew en theater- en muzikmakers gebruik van maken voor het organiseren of bezoeken van het festival. Er worden maatregelen genomen om te voorkomen dat muziek- en/of theaterlocaties buiten de bestaande paden en wegen om kunnen worden bereikt. Schade aan vegetatie zal worden voorkomen.
18. Uitzwermen/zwerven van publiek in de omliggende natuurgebieden wordt voorkomen door middel van het plaatsen van (drang)hekken of andere afschermingsmethoden dan wel waar dat niet mogelijk is, het houden van toezicht door beveiliging.
19. De vergunninghouder zorgt voor een goede stalling voor fietsen van publiek om schade aan natuurterreinen te voorkomen. Er dient voldoende stallingsruimte voor fietsen te zijn. Tijdens de in voorschrift 24 genoemde voorschouw wordt door de ecofoon en

- terreinbeheerder bepaald of de stallingen dusdanig geplaatst zijn dat schade aan natuurterreinen wordt voorkomen.
20. In Natura 2000-gebieden is het uitvoeren van graafwerkzaamheden niet toegestaan. Kleine graafwerkzaamheden, die direct gerelateerd zijn aan de uitvoering van het festival, zijn eventueel mogelijk, maar dan alleen na toestemming en aanwijzing van SBB Terschelling en mits geen habitattypen en -soorten worden aangetast of beschadigd. Het gebruik van pin- en grondankers tot 70 cm in de bodem is toegestaan na afstemming met SBB.
  21. Het beschadigen, plukken of het verwijderen van vegetatie of het kappen van struiken en bomen is in principe niet toegestaan. Kleine functionele aanpassingen zijn slechts mogelijk na voorafgaand overleg en toestemming van SBB Terschelling.
  22. Het licht en geluid moet uitsluitend gericht zijn op de uitvoering. Licht- en/of geluidsuitstraling naar de directe omgeving van de muziek- en/of theaterlocaties moet worden voorkomen. Tijdens de in voorschrift 24 genoemde voorschouw wordt door de ecooloog en terreinbeheerder bepaald of de licht- en geluidsinstallaties voldoende gericht zijn op de uitvoering.
  23. Het afsteken van vuurwerk tijdens en/of ten behoeve van het festival is te allen tijde verboden.
  24. Voorafgaand aan de start van het evenement, binnen een week voorafgaand aan de opbouw, wordt een ecologische voorschouw uitgevoerd door de betrokken ecologisch deskundige. De vergunninghouder is aanwezig bij de te houden voorschouw met SBB Terschelling als de terreinbeheerder. De voorschouw heeft tot doel de staat van het festivalterrein en natuurlijke omgeving vast te stellen en festivalactiviteiten hierop af te stemmen. Eventuele extra voorwaarden die door de vergunningverlener gesteld worden naar aanleiding van de voorschouw, dienen onverwijld opgevolgd te worden door de vergunninghouder.
  25. De vergunninghouder is aanwezig bij de te houden naschouw met de terreinbeheerder. De naschouw heeft tot doel vast te stellen of is voldaan aan de vergunningvoorschriften en beperkingen betreffende het opleveren van het terrein, beschadigingen en afval. De naschouw vindt plaats op een nader te bepalen moment.
  26. Na 24.00 uur wordt er geen gebruik gemaakt van locaties die binnen de grenzen van de Natura 2000-gebieden liggen.
  27. Voor, tijdens en na het festival worden door of namens de vergunninghouder de ecologische effecten van de georganiseerde (theater)optredens op de natuurwaarden gemonitord dooreen onafhankelijk deskundig ecooloog. In overleg met SBB Terschelling als de terreinbeheerder(s) en het bevoegd gezag Wnb wordt bepaald op welke wijze deze monitoring moet plaatsvinden. Van deze monitoring wordt een rapportage opgesteld die uiterlijk in december 2025 bij de provincie Fryslân wordt ingediend en dat onderdeel zal zijn van de evaluatie, (zie blz. 10, afstemming en evaluatie).
  28. De in de bijgevoegde AERIUS calculator versie 2023.1, kenmerk Ryt78xKdzKRv gehanteerde uitgangspunten (feitelijk in te zetten materieel, het transport op het eiland en extra afvaarten) dienen gehanteerd te worden bij de uitvoering van het festival. Wijzigingen daarin die leiden tot verhoging van de te verwachten stikstofdepositie zijn niet toegestaan.
  29. De vergunninghouder kan, naast de reguliere veerbootafvaarten tussen Harlingen en Vlieland, tussen 15 augustus en 30 september Rederij Doeksen verzoeken 8 extra vaarbewegingen in te zetten om bezoekers van het festival extra reismogelijkheid te bieden. Is dit niet toereikend om alle bezoekers over te zetten, dan zijn bezoekers aangewezen op de reguliere afvaarten op andere dagen om naar en van het eiland te reizen.

Specifieke voorwaarden m.b.t. het gebied Duinen Terschelling:

30. Locaties waar in het duin beschermde soorten voorkomen (o.a. zandhagedis) worden gemeden (zie ook voorwaarde nr. 7).
31. Er worden geen muziek- en/of theaterlocaties opgezet op, of in de nabije omgeving van, de groeiplaats(en) van de Groenknolorchis (zie ook voorwaarde nr. 7).
32. Voor de ten behoeve van het festival in te zetten voertuigen geldt buiten de verharde wegen en paden een maximumsnelheid van 20 km/uur. Om schade aan habitat(s) te voorkomen zullen ten behoeve van transport en inrichting naar/van en op de locaties op aanwijzing van SBB Terschelling rijplaten worden gebruikt.
33. De zuidhelling(en) van duinen van de festivallocaties en het gebied dat in de ingediende ecologische toets is aangegeven als H2130b 'Grijze duinen' worden gevrijwaard van betreding. Indien aan de orde worden horeca- en toiletvoorzieningen op aanwijzing van SBB Terschelling geplaatst op en/of direct langs bestaande paden dan wel nabij de ingang van het terrein.

Meldingsclausule

Wanneer met de voorgenomen opbouw gestart wordt, dient dit uiterlijk 3 werkdagen voor de start gemeld te worden via het bijgevoegde meldingsformulier (zie bijlage 3). U kunt dit toesturen via een e-mail aan wnb@fryslan.frl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân, t.a.v. Team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM LEEUWARDEN.

U dient de activiteit uit te voeren conform de aanvraag en bijbehorende stukken. Als u hiervan wilt afwijken, moet u eerst schriftelijke toestemming vragen. Dit kunt u doen door contact op te nemen met Team Groene Regelgeving door een e-mail te sturen naar wnb@fryslan.frl of door te bellen naar 058 292 8995.

Kennisgeving

Van dit Ontwerpbesluit zal, conform artikel 3:42, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht door mij kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het provinciaal blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: [https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal blad](https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal%20blad).

Inzage

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde termijn van zes weken zal het ontwerpbesluit met onderliggende stukken ter inzage worden gelegd op het provinciehuis van de provincie Fryslân.

Zienswijze

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde termijn van zes weken kan tegen dit besluit een zienswijze worden ingediend door eenieder. Een zienswijze kan worden ingediend bij:

Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân,
Postbus 20120,
8900 HM Leeuwarden.

De zienswijze moet worden ondertekend en moet tenminste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;

- c. het zaaknummer van de ontwerpvergunning (203818);
- d. de reden van zienswijze.

Afschriften

Een afschrift van dit besluit wordt verzonden aan het ministerie van LNV (RVO), burgemeester en wethouders van de gemeenten Terschelling, Staatsbosbeheer Terschelling, Rijkswaterstaat Noord-Nederland en aan de FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving.

Heeft u nog vragen?

Heeft u nog vragen? Neem in dat geval contact op met het team Groene Regelgeving (zie briefhoofd). Ik heb uw verzoek geregistreerd onder zaaknummer 203818. Wilt u dit nummer vermelden bij uw correspondentie?

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het ontwerpbesluit
- Bijlage 2: Advertentie
- Bijlage 3: Meldingsformulier
- Bijlage 4: Reactie TAUW op beroepsgronden
- Bijlage 5: Reactie TAUW op zienswijzen
- Bijlage 6: Reactienota

Bijlage 1: Motivering van het besluit Natura 2000-activiteit

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningaanvraag

U vroeg mij in uw mail van 6 januari 2020 om een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Op 27 maart 2020 hebt u op mijn verzoek en reactie de stukken definitief aangevuld c.q. verduidelijkt.

Uw aanvraag met bijbehorende stukken is op dezelfde datum door mij ontvangen en ingeboekt onder zaaknummer 203818.

Op 19 juli 2019 is voor de editie die in datzelfde jaar gehouden zou worden, door mij een Verklaring van geen bedenkingen (kenmerk 01682455) afgegeven in het kader van een omgevingsvergunningaanvraag bij de gemeente Terschelling.

De vergunningaanvraag is ingediend door van advies- en ingenieursbureau Tauw B.V. namens de Chasing the Hihat Group. De heer Van Hooff is daartoe door u gemachtigd.

Op 2 oktober 2020 heb ik een vergunning aan u verleend voor deze periode. Echter, doordat hierbij niet de juiste procedure (afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht) is gevolgd, was ik genoodzaakt deze vergunning te vervangen door de vergunning afgegeven op 7 oktober 2022 met kenmerk 02034341.

De vergunning van 7 oktober 2022 met kenmerk 02034341 is op 13 oktober 2023 vernietigd door de rechtbank.

Het voorliggende verzoek betreft vergunningverlening voor vijf jaar (periode 2021 tot en met 2025). In 2021, 2022, 2023 en 2024 heeft het festival niet plaatsgevonden. Deze aanvraag wordt derhalve behandeld voor het jaar 2025.

A1.1. Beschrijving van het project of andere handeling

Het project waarvoor vergunning wordt aangevraagd is het volgende:

Het project waarvoor vergunning wordt aangevraagd is het festival 'Eilan' dat voor de eerste maal op Terschelling zal worden georganiseerd. Het voornemen is te komen tot een jaarlijks terugkerend 5 dagen durend festival in de periode medio augustus/eind september.

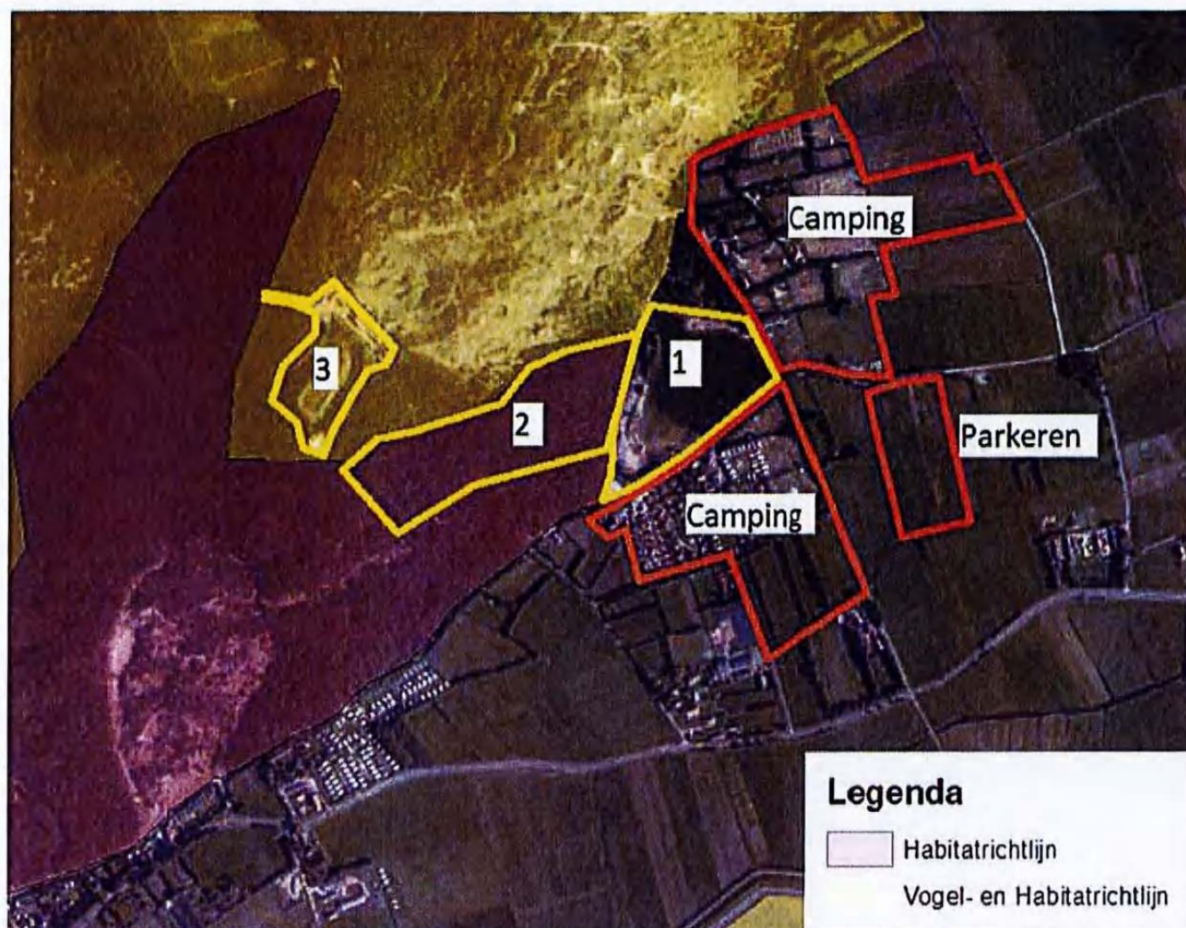
Het festival vindt plaats in en nabij het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling en nabij de gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee. Het festival zal plaatsvinden op één locatie ten noorden van het buurtschap Hee op Terschelling en nabij het meertje van Hee.

Binnen het plangebied zijn zes zones met podia voor muziek en kleinschalig theater met bijbehorende accommodaties en voorzieningen. De festivalterreinen bestaan uit:

1. Het Duinmeertje (buiten Natura 2000).
2. Het naaldbos ten westen van het Duinmeertje (Natura 2000, habitatrichtlijn).
3. De Nollekes & de motorcrossbaan (Natura 2000, vogel- en habitatrichtlijn).
4. Camping De Kooi en de parkeerplaats, onderdeel van camping De Kooi (buiten Natura 2000).

5. Camping Cupido en de parkeerplaats, onderdeel van camping cupido (buiten Natura 2000).
6. Bungalowpark de Riessen (buiten Natura 2000)

Figuur 1 Ligging festivalterrein en campings t.o.v. Natura 2000-gebied Duinen Terschelling

Het voornemen is om voor liefhebbers van elektronische livemuziek en alternatieve Pop in genoemde periode op Terschelling te midden van bos en duin en direct naast het Duinmeertje van Hee het festival 'Eilan' jaarlijks te organiseren.

Het gaat om een festival met publiek tot in totaal 12.000 bezoekers. De aangeleverde passende beoordeling voorziet in een dergelijke ambitie.

Het festival zal op 1 aansluitend terrein worden gehouden. Tijdens het festival kan het publiek verspreid over vijf uitvoeringsdagen (inclusief maandag als vertrekdag) deelgenoot zijn van muziek en overige programmering.

Het festivalgebied ligt ten noorden van het buurtschap Hee, met als locaties het Duinmeertje, de Nollekes en motorcircuit en het naaldbos ten westen van het Duinmeertje (zie figuur 1).

De westgrens van het plangebied valt samen met de Badweg van paal 8. Het plangebied strekt zich van hieruit oostwaarts uit tot de binnenduintrand bij camping de Kooi. Binnen het plangebied zijn enkele locaties voorzien voor het plaatsen van een muziekpodium. Het gaat

dan met name om genoemde campings, de randzone van het Duinmeer, de Nollekes en motorcrosscircuit en het naaldbos ten westen van het Duinmeertje.

De locaties zullen zodanig worden gekozen dat geen gebruik wordt gemaakt van open duinterrein met waardevolle vegetaties van grijze duinen. Het betreden van het duingebied door het publiek en medewerkers wordt voorkomen, doordat het tijdens het festival tijdelijk met een hekwerk wordt afgezet dan wel door het houden van toezicht door beveiliging van de organisatie. Het duingebied blijft wel vrij toegankelijk voor individuen, maar de vergunninghouder zal actief voorkomen dat grotere groepen het duingebied intrekken door middel van afzetting(en), actieve communicatie en toezicht.

Het festivalterrein is in het algemeen bereikbaar via de openbare weg. De aan het plangebied grenzende campings worden gebruikt als overnachtingslocatie, muziek- en theater optredens of voor het parkeren van auto's en fietsen. Het festivalterrein ligt deels in het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Het gaat dan met name om het naaldbos. Het open duingebied wordt niet gebruikt. Het Duinmeertje en de randzone van het bos maken geen deel uit van het Natura 2000-gebied.

U geeft aan de activiteit(en) uit te voeren op grond van algemene uitgangspunten en randvoorwaarden vanuit de hierboven al genoemde ecologische toets. U hebt aangegeven deze randvoorwaarden te volgen in de op- en afbouw, organisatie en ook uitvoering van het festival:

- De locaties zullen zodanig worden gekozen dat geen gebruik wordt gemaakt van open duinterrein met waardevolle vegetaties van grijze duinen.
- Er worden geen bomen gekapt of struiken gerooid.
- Er worden geen gebouwen gesloopt of aangepast.
- Er wordt geen vuurwerk afgestoken.
- Gedurende de afbouwwerkzaamheden worden alle materialen en voorwerpen die niet vooraf in het gebied aanwezig waren, en als gevolg van de beoogde activiteit zijn achtergelaten, verwijderd.
- Na gebruik wordt de locatie zodanig opgeleverd dat geen blijvende veranderingen in de natuurlijke structuur zichtbaar zijn.
- De festivalterreinen worden met een hekwerk afgezet.
- Tijdens het festival zal door de organisatie actief worden tegengegaan dat grote groepen festivalgangers het duingebied in trekken.
- De programmering is dagelijks van 10:00 uur tot 23:00 uur (donderdag/zondag) of 24:00 uur (vrijdag/zaterdag).
- De duur van het festival zelf is 5 dagen (inclusief maandag als vertrekdag, op deze dag is er geen programmering)

Afstemming en evaluatie

Ten aanzien van de invulling van de overleg- en afstemmingstructuur, zoals voorzien in de bij dit besluit opgenomen voorschriften (nr. 7) is met u en SBB Terschelling afgesproken dat er:

- a. jaarlijks sprake is van afstemmingsoverleg in uiterlijk week 44 (eind oktober) waarbij de algemene plannen in concept en navolgend in week 4 (eind januari) de definitieve plannen voor het betreffende jaar worden gepresenteerd;
- b. jaarlijks sprake is van een evaluatie in week 42 (medio oktober);
- c. 5 jaarlijks (in de aanloop van een nieuwe vergunning Wnb en gebruikersovereenkomst met SBB Terschelling) sprake is van afstemmingsoverleg in week 42 (medio oktober) waarbij de algemene plannen (eerste opzet en doorkijk komende 5 jaar) in week 51

(medio december) verder uitwerking van de plannen en in week 52 (eind december) de definitieve plannen en vergunningaanvraag worden gepresenteerd en ingediend.

Omdat in 2021-2024 het festival niet heeft plaatsgevonden en deze vergunning verleend wordt voor het jaar 2025, lees ik bovengenoemde voorwaarden zo dat deze afstemmingsoverleggen en evaluatie in 2025 zullen plaatsvinden. Over de wijze en invulling van de evaluatie zal afstemmingsoverleg plaatsvinden in overeenstemming met voorschrift nr. 27.

A1.2. Periode

De vergunning wordt aangevraagd voor de periode van vijf jaar. U wilt het festival, inclusief opbouw en afbraak, laten plaatsvinden tussen 15 augustus en 30 september in de kalenderjaren 2021 tot en met 2025 onder de in de aanvraag en in dit besluit genoemde randvoorwaarden.

In 2021, 2022, 2023 en 2024 heeft het festival niet plaatsgevonden, deze aanvraag wordt derhalve behandeld voor 2025.

A1.3. Relevante ecologische onderzoeken

U hebt voor de beoordeling van uw aanvraag de volgende rapporten en tekeningen aangeboden:

- a. Aanvraagformulier Wnb gebiedsbescherming;
- b. Passende beoordeling Festival Eilan. Toetsing Wnb gebiedsbescherming (Natura 2000), 13 december 2019. Een AERIUS Calculator 2019 berekening vormt hier onderdeel van.
- c. Machtiging adviseur. Tauw Amsterdam t.n.v. [REDACTED] 19 november 2019.

Daarnaast:

- d. QuickScan Festival Eilan. Toetsing Wnb Soortenbescherming en Natuurnetwerk Nederland, 18 december 2019.

A1.4. Aanvullende gegevens

Op 27 maart 2020 hebt u naar aanleiding van onze vragen aanvullende informatie aangeleverd 'Aanvulling natuurwetgeving Festival Eilan Terschelling'.

Vanwege het verouderd raken van de Passende Beoordeling, inclusief de AERIUS-berekening uitgevoerd met AERIUS Calculator 2021, en de QuickScan, heeft u op ons verzoek aanvullende documenten aangeleverd, te weten:

- a. AERIUS-berekening met kenmerk Ryt78XKdzKRv en Memo: Stikstofdepositieberekening festival Eilan, Koolstra Advies, januari 2024.
- b. Aanvulling Passende Beoordeling Festival Eilan: effectenanalyse nieuwe stikstofberekening, TAUW, 12 juni 2024
- c. Notitie, Festival Eilan: Geldigheid Passende Beoordeling en QuickScan 2019, TAUW, 11 juli 2024

A1.5. Uw aanvraag en de bescherming van Natura 2000

Uw project of activiteit vindt plaats in of nabij het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone. Zie voor informatie over deze gebieden de website van de Rijksoverheid: <https://www.natura2000.nl/>.

A2. Bevoegdheid

Het project is niet op grond van artikel 1.3, vijfde lid, Wnb aangewezen in het Besluit natuurbescherming (verder: Bnb). Gelet op artikel 1.3, eerste lid, Wnb, zijn Gedeputeerde Staten van Fryslân bevoegd op deze aanvraag te beslissen.

A3. Procedure

De vergunningprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met het bepaalde in hoofdstuk 5 van de Wnb en de hiervoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Dit betekent dat er een ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd voor zienswijzen.

A3.1. Zienswijze(n)

Volgt indien van toepassing.

A3.2. Aanvullende gegevens

Op 27 maart 2020 hebt u op mijn verzoek de stukken definitief aangevuld c.q. verduidelijkt. Op 19 januari 2024 heeft u een nieuwe AERIUS-berekening aangeleverd.

A3.3. Coördinatie met andere wetgeving

Ingevolge artikel 3:20 Awb stel ik u ervan in kennis dat voor het door u te verrichten project of de activiteit, voor zover ons bekend, ook de volgende op de aanvraag te nemen besluiten nodig zijn:

Naam van het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van het besluit*	Benodigde toestemming en wet
Staatsbosbeheer Terschelling	Privaatrechtelijke toestemming
Wetterskip Fryslân	Privaatrechtelijke toestemming
Gemeente Terschelling en Staatsbosbeheer	Ontheffing gebruik motorvoertuigen in afgesloten gebieden/paden
Gemeente Terschelling	Standplaatsvergunning, evenementenvergunning en omgevingsvergunning
Kustwachtcentrum, Veiligheidsregio Fryslân, SAR en Zeeverkeerscentrale Brandaris	Mogelijke toestemming lichtevenementen
FUMO	Ontheffing PMV, Stiltegebied

* Wordt er één aanvraag ingediend voor zowel de bouwactiviteit, omgevingsplanactiviteit als de flora- en fauna-activiteit, dan is het college van burgemeester en wethouders bevoegd om op de aanvraag te beslissen.

Voor wat betreft het verzoek om een ontheffing Stiltegebied heb ik u laten weten dat dit geen onderdeel uitmaakt van het afwegingskader van de Wnb. Ik heb u geadviseerd hierover contact op te nemen met de FUMO.

A3.4. Betrokkenheid van een andere provincie waarin het betreffende Natura 2000-gebied mede is gelegen

Is niet van toepassing op deze aanvraag.

A4. Vergunningplicht

- 1) Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende rapporten en tekeningen heb ik beoordeeld of het door u aangevraagde project schadelijke gevolgen kan hebben voor de

natuurlijke kenmerken van genoemde gebieden, zoals beschreven in de instandhoudingsdoelstellingen hiervan.

- 2) Ik stel vast dat:
  - a) het onder A1. omschreven project niet wordt gerealiseerd overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikelen 2.3, eerste of vijfde lid Wnb;
  - b) het onder A1. omschreven project niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied;
  - c) significant negatieve effecten ten gevolge van het omschreven project niet op voorhand uitgesloten kunnen worden;
  - d) door het stellen van mitigerende maatregelen, significant negatieve effecten uitgesloten kunnen worden;
  - e) er een vergunning nodig is op grond van artikel 2.8, lid 3 Wnb.
- 3) Verder dat;
  - a) a. de onder A1. omschreven activiteit mogelijk in strijd is met de verbodsbepalingen in;
    - art. 3.1, vierde lid en/of art 3.5, tweede lid Wnb; 'het is verboden vogels/dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen'.
    - art. 3.1, tweede lid Wnb; 'het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen'.
    - art. 3.5, vierde lid Wnb; 'het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen ofte vernielen'.
    - art 3.10, eerste lid onder a; 'in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen'
    - art. 3.10, eerste lid onder b; 'de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen ofte vernielen'
  - b) de onder A1. omschreven activiteit weliswaar mogelijk verstorend is op de op locatie aanwezige vogels, maar het de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in gevaar brengt, afzonderlijk noch in combinatie met andere activiteiten;
  - c) op grond van art. 3.1. vijfde lid Wnb het verbod, zoals verwoord in art 3.1. vierde lid Wnb niet van toepassing indien de storing op vogels niet van invloed is op de gunstige staat van instandhouding;
  - d) voor overige soorten op basis van de uitgevoerde quickscan en gestelde mitigerende maatregelen geen overtreding van bovengenoemde verbodsbepalingen zal plaatsvinden;
  - e) er, door de wijze van uitvoering en de doorwerking van de gestelde vergunningvoorschriften, geen ontheffing nodig is op grond van artikel 3.3, eerste lid en/of 3.8, eerste lid van de Wnb.

Ik verwijs voor de motivering van dit oordeel naar mijn overwegingen onder B. (Toetsing)

B. Toetsing

B1. Wettelijk kader

B1.1. Wnb

1. Artikel 2.7, tweede lid, Wnb, bepaalt dat het verboden is zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met

andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

2. Voor een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, houden gedeputeerde staten, ingevolge artikel 2.7, derde lid, onderdeel a, rekening met artikel 2.8.
3. Voor de beoordeling van de vergunningaanvraag is het van belang na te gaan of, en in welke mate, het voorgenomen project de doelstellingen kan aantasten, zoals die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit tot Natura 2000-gebied van Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling.
4. Artikel 3.1, tweede lid, Wnb, bepaalt dat het verboden is opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
5. Artikel 3.1, vierde lid, Wnb, bepaalt dat het verboden is van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.
6. Artikel 3.5, tweede lid, Wnb, bepaalt dat het verboden is dieren genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, opzettelijk te verstoren.
7. Artikel 3.5, vierde lid Wnb, bepaalt dat het verboden is de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, te beschadigen of te vernielen.
8. Artikel 3.10, eerste lid onder a, Wnb, bepaalt dat het verboden is in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wnb, opzettelijk te doden of te vangen.
9. Artikel 3.10, eerste lid onder b, Wnb bepaalt dat het verboden is de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in de bijlage, onderdeel A, bij de Wnb, opzettelijk te beschadigen of te vernielen

B2. Inhoudelijke beoordeling

B2.1. Kwalificerende waarden

1. Het onder A1. genoemde project betreft een project dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, mogelijk significante gevolgen kan hebben voor de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling.
2. De kwalificerende waarden van de Natura 2000-gebieden zijn in het aanwijzingsbesluit verdeeld in kwalitatieve instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelsoorten, (en mogelijk de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied, anders dan vereist ingevolge de Vogel- en de Habitatrichtlijn). Voor de beschrijving van de betreffende Natura 2000- gebieden en de betreffende kwalificerende waarden verwijs ik u naar de website van de Rijksoverheid:
<https://www.svnbiosvs.alterra.nl/natura2000/qebiedendatabase.aspx?subi=n2k&qroeE52>.
3. Hieronder toets ik uw aanvraag aan de beoordelingskaders van de onder 1 genoemd Natura 2000-gebieden.

B2.2. Toetsing aan relevante kwalificerende waarden

Algemeen

Muziek- en/of theaterlocaties zijn gelegen binnen of net buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling en op ruimere afstand van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee. De effecten van het festival zullen een (mogelijk) (in)directe impact hebben op deze gebieden. Het gaat daarbij om mogelijke effecten op:

- a. vogels die broeden dan wel rusten en foerageren in de duinen en/of op het strand/wad/kwelder.
- b. habitats en habitats van soorten in deze gebieden.

Indien geen mitigerende maatregelen getroffen zouden worden, valt niet uit te sluiten dat er verstoring zal plaatsvinden in de genoemde gebieden. Deze verstoring kan bestaan uit:

- Geluidhinder;
- Lichthinder (in de avond- en nachtperiode);
- Het bij 'lopende' of 'zwervende' optredens, betreden van beschermde natuurgebieden;
- Het plaatsen van fietsen of auto's in beschermde natuurgebieden;
- Het organiseren van activiteiten dichtbij hoogwatervlucht- en foerageerplaatsen;
- Het veroorzaken van stikstofdepositie.

Deze vormen van verstoring kunnen plaatsvinden naar alle gebieden op en direct rond Terschelling waarop de Wnb van toepassing is. In deze vergunning wordt een aantal beperkende voorschriften opgenomen. Deze voorschriften worden ook geacht van toepassing te zijn op optredens en activiteiten die buiten de vastgestelde grenzen van de Natura 2000-gebieden plaatsvinden maar die hierop mogelijk van invloed kunnen zijn.

U geeft aan dat de inrichting van de muziek- en/of theaterlocaties die binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden plaatsvinden zo zal zijn dat er geen schade kan worden toegebracht aan de natuurwaarden van de gebieden. Daartoe hebt u randvoorwaarden opgesteld zoals vermeld onder A1.1.

Wanneer de door u genoemde randvoorwaarden en de in deze vergunning opgenomen voorschriften worden opgevolgd, zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

Voor zover de festiviteiten een effect kunnen hebben op de kwalificerende habitattypen en -soorten als ook de kwalificerende vogelsoorten in de genoemde Natura 2000-gebieden zullen die hieronder aan de orde komen.

a. Vogelrichtlijnsoorten

Mogelijke effecten

Broedende, foeragerende en rustende beschermde vogels in de duinen, het wad of op het strand kunnen worden verstoord. Hierbij kunnen verschillende typen effecten worden onderscheiden, die onderling kunnen samenhangen:

- Fysiologische effecten (stress) zoals verhoogde hartslag kunnen leiden tot een verhoogd energiegebruik en in sommige gevallen tot verlaagde overlevingskansen;
- Effecten op gedrag en verspreiding die kunnen leiden tot een andere nestplaatskeuze;
- Verlaagd broedsucces, veranderd broedgedrag en nestdesertie. Bij foeragerende en rustende vogels kunnen deze leiden tot verkorting van de foerageertijd en/of tot opvliegen en daardoor tot hogere energetische belastingen;
- Effecten op voedselbehoefte en energiehuishouding: door gedragsveranderingen kan het energiegebruik toenemen. Dit moet dan gecompenseerd worden door middel van extra voedselopname. Dat kost tijd (vogels kunnen immers niet sneller eten). Extra

voedselopname is niet mogelijk als er geen extra voedsel beschikbaar is. Deze verstoring kan leiden tot een verlaagde conditie en verlaagde overlevingskansen;

- Effecten op reproductie en overleving komen voort uit de effecten, zoals hierboven beschreven; en vormen derhalve de laatste schakel in de effectketen. Te denken valt aan een lager uitkomstsucces van de eieren en een lagere kuikenoverleving, doordat minder voedsel wordt aangeboden, en door een hogere predatiekans.

Uit de meegezonden natuurtoets blijkt dat het strand, duin en kwelder/wad op en rond Terschelling van betekenis (kunnen) zijn als broed-, rust-, en foerageergebied voor kwalificerende vogelsoorten van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Duinen Terschelling en Waddenzee. Het gaat daarbij om een groot aantal soorten die voor de betreffende gebieden en de beoordeling ten behoeve van het festival van belang (kan) zijn.

Verstoring van broedende vogels:

Het festival 'Eilan' wordt buiten het broedseizoen georganiseerd. Mogelijk is er sprake van een incidenteel broedgeval in een gebied die door ligging en bestaande gebruik al verre van geschikt is voor het broeden van kwalificerende vogels van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Daarnaast worden de door het festival gebruikte terreinen fysiek niet gewijzigd. Verstoringen als gevolg van de festiviteiten op broedende vogels voor genoemde 3 Natura 2000-gebieden zijn daarom uitgesloten.

Verstoring van rustende/foeragerende vogels:

De conclusies, zoals die in de passende beoordeling voor mogelijke effecten op broedende vogels zijn geformuleerd, zijn mede van toepassing op niet broedvogels waarvoor de drie Natura 2000-gebieden van belang (kunnen) zijn. Het rusten door vogels in de duinen en op het strand en kwelder/wad vindt hoofdzakelijk plaats bij opkomend en hoogwater. Het foerageren vindt hoofdzakelijk plaats bij afgaand, laag en opkomend water. 'Eilan' zou een verstoring kunnen betekenen van de in de gebieden aanwezige rustende en foeragerende vogels. Verstoring manifesteert zich in dit geval met name door menselijke aanwezigheid (beweging en licht en geluid).

In principe wordt het hele strand, duin en aangrenzende kwelder/wad (het hele eiland) gebruikt als hoogwatervlucht- rust- en foerageerplaats. Activiteiten door 'Eilan' op 1 locatie op het eiland, waar in de huidige situatie ook al sprake is van (intensief) recreatief medegebruik, maakt dat verstoring ook lokaal zal plaatsvinden.

Door menselijke aanwezigheid vliegen vogels kortstondig op en kijken uit naar het dichtstbijzijnde deel van het duin, strand, of kwelder/wad waar geen activiteiten plaatsvinden. Een verstoring als gevolg van 'Eilan', gezien de lengte en breedte van het strand, het duin en het buitendijkse gebied, slechts incidenteel en lokaal plaatsvinden. Door de locatiekeuze van het festival, waar zoals gezegd gedurende het grootste deel van het jaar al recreatief medegebruik plaatsvindt (in en rond het duinmeertje van Hee al dan niet vanuit de aangrenzende camping en motorcross op de Nollekes) is hiervoor voldoende ruimte. Hoogwatervluchtplaatsen liggen op geruime afstand van de festivallocaties. Daarnaast zijn beperkende voorschriften opgenomen (zie voorschriften 17, 22, 24 e.v.).

De periode waarin het festival wordt georganiseerd is ruim na het broedseizoen en grotendeels nog voor het intensieve(re) deel van het vogeltrekseizoen. Grote aantallen vogels zijn hierdoor niet te verwachten, zeker niet op de festivallocatie zelf en de directe omgeving

Op grond van de aan ons voorgelegde praktijk (inrichting, locatie, duur en periode) en de voorschriften kan verstoring als gevolg van de festiviteiten op rustende/foeragerende vogels voor genoemde drie Natura 2000-gebieden daarom worden uitgesloten.

b. Habitattypen en -soorten Duinen Terschelling:

Het organiseren van het festival kan, als gevolg van betreding/bezoek e.d., negatieve gevolgen hebben op en rond het festivalterrein voorkomende habitattypen en -soorten.

Ik heb de in de aanvraag beschreven activiteiten getoetst aan de in de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling aanwezige ecologische waarden. In het algemeen zijn in de aanvraag de natuurterreinen waarin veel kwetsbare habitats voorkomen al bij voorbaat door 'Eilan' in afstemming met SBB Terschelling niet geschikt verklaard als locatie voor theater en muziek en zullen daardoor niet gebruikt/betreden worden. Mocht daarnaast gebruik van een geschikt geachte theaterlocatie niet wenselijk zijn, bijvoorbeeld omdat toch een kwetsbare habitat of-soort geconstateerd is, dan zal dit voor 'Eilan' een reden zijn de locatie niet te gebruiken of de inrichting van theaterprojecten zo op te zetten dat hierdoor geen schade aan habitats en/of habitats van soorten zal optreden. Hiertoe zijn o.a. beperkende voorschriften opgenomen in dit besluit.

Voorafgaand en tijdens het festival vindt overleg met de beherende instanties plaats. De bevindingen met deze werkwijze vanuit eerdere vergunningverleningstrajecten van bijvoorbeeld het meerdaagse festival 'Oerol' op Terschelling en 'Into the Great Wide Open' op Vlieland (beide over meerdere locaties), waarbij tevens sprake was van vooroverleg en evaluatie van mogelijke ecologische effecten en snel 'bijsturen' mogelijk is, bevestigen de juistheid van een dergelijke afdoende aanpak. Daarnaast zijn beperkende voorschriften opgenomen. Op grond van de gehanteerde praktijk en de voorschriften kan verstoring als gevolg van de activiteiten daarom worden uitgesloten.

Habitattypen en -soorten Waddenzee en Noordzeekustzone:

De Natura 2000-gebieden Waddenzee (759 meter) en Noordzeekustzone (2,42 kilometer) liggen op zodanige afstand dat mogelijke directe negatieve effecten van de aan mij voorgelegde festiviteiten op de kwalificerende habitattypen en -soorten van deze gebieden op voorhand uitgesloten kunnen worden.

Stikstofdepositie

Muziek- en/of theaterlocaties zijn gelegen binnen of net buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. De Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone liggen op ruimere afstand van het festivalterrein. Mogelijke indirecte negatieve effecten van de aan mij voorgelegde festiviteiten op de kwalificerende habitats van deze gebieden zijn niet direct op voorhand uit te sluiten. Het gaat dan om mogelijke effecten door vanuit het festival tweegebrachte stikstofdepositie.

In de passende beoordeling die ten behoeve van de organisatie van het festival is opgesteld en waarin de beschouwing van oorzaken en ecologische effecten van de stikstofdepositie ruime aandacht krijgt en waarnaar ik ook nadrukkelijk verwijs, blijkt dat gedurende de opbouw van het festival, het festival zelf en de afbouw emissie van stikstof plaatsvindt. Deze wordt gekwalificeerd als in absolute zin zeer beperkt en kortdurend.

Uitspraak Rechtbank Noord-Nederland

Op 13 oktober 2023 heeft de Rechtbank Noord-Nederland de aan u op 2 oktober 2020 afgegeven vergunning vernietigd. In deze uitspraak overweegt de rechtbank met betrekking tot de stikstofberekening het volgende:

10.2. De rechtbank stelt vast dat de aan- en afvaarten van de veerdienst naar Terschelling een belangrijke factor zijn in de totale stikstofuitstoot die door het festival kan worden veroorzaakt. Ter zitting is duidelijk geworden dat verweerder, bij het bepalen van de totale stikstofbelasting dat voor rekening van dit project komt, heeft gerekend met 4 extra retourvaarten. Dit komt neer op een extra capaciteit van ongeveer 800 mensen. In de jurisprudentie is meerdere malen uitgesproken dat bij het beoordelen van projecten in het kader van de Wnb, gelet op het voorzorgprincipe, dient te worden uitgegaan van "worst case" omstandigheden. In dit geval betekent dat, dat er moet worden gerekend met het maximum aantal festivalbezoekers dat op de dag voor aanvang van het festival naar het eiland wil reizen en op de dag na afloop weer naar huis wil terugkeren. De stelling dat bezoekers eerder naar het eiland moeten afreizen, kan daarom niet worden gevolgd. Daarbij overweegt de rechtbank dat uit informatie op de website van het vervoersbedrijf rederij Doeksen blijkt dat aanvullend op de dienstregeling vraag gestuurd wordt gevaren en dat het uitgangspunt is dat extra capaciteit wordt ingezet als de markt daarom vraagt. Dit is ook in overeenstemming met hetgeen eisers en eiseressen over de werkwijze van de rederij hebben betoogd.

10.3. Ter zitting is door verweerder en vergunninghouder betoogd dat voor de vervoersconcessies van schepen in de Noordzeegebieden een passende beoordeling is gemaakt. Volgens verweerder en vergunninghouder zijn de extra afvaarten in deze passende

beoordeling meegenomen. De rechtbank stelt allereerst vast dat verweerder deze stelling niet nader heeft onderbouwd. Bovendien lijkt deze stelling niet in overeenstemming met hetgeen de rederij op de website meldt: *"Indien een vraag gestuurde afvaart twee jaar op rij wordt ingezet, dan wordt deze afvaart normaal gesproken in de basisdienstregeling van het volgende jaar opgenomen. De basisdienstregeling voor 2023 hebben wij echter gebaseerd op de bezettingscijfers van 2022 (t/m april) en 2021, maar voor wat betreft de afvaarten rondom evenementen die plaatsvinden van mei t/m december alleen op die van 2019 omdat veel evenementen in 2020 en 2021 geen doorgang konden vinden door de coronacrisis. Het jaar 2020 was door de coronacrisis ook buiten de evenementen om geen representatief jaar door de coronacrisis."* Naar het oordeel van de rechtbank is op grond van deze informatie niet aannemelijk dat de extra afvaarten voor het onderhavige festival al in de basisdienstregeling van de rederij zijn opgenomen.

10.4. De rechtbank is gelet op bovenstaande van oordeel dat met het toevoegen van slechts 4 extra retourvaarten ontoereikend is gemotiveerd dat daarmee alle mogelijke stikstofdepositie die door het festival wordt veroorzaakt, ook is meegenomen in de Aerius-berekening. Nu de passende beoordeling uitgaat van de Aerius-berekening is daarmee eveneens ontoereikend gemotiveerd dat de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden geen significante negatieve gevolgen zullen hebben.

10.5. Ten aanzien van de stelling van eisers en eiseressen dat verweerder ten onrechte niet heeft gecumuleerd met andere projecten, overweegt de rechtbank dat verweerder terecht heeft opgemerkt dat dit de eerste Wnb-vergunning is, die is verleend. Er zijn derhalve nog geen andere projecten vergund, waarmee verweerder rekening moet houden. Dat er wel feitelijk activiteiten zijn waarbij dieselgeneratoren worden gebruikt, of een Motor Cross Club waarbij de vergunningaanvraag nog in behandeling is, maakt dit niet anders.

Naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank zal hieronder de motivatie omtrent het onderdeel stikstofdepositie verbeterd worden. U heeft, ter nadere onderbouwing van de uitgangspunten in uw nieuwe AERIUS-berekening, de concessie en het vervoersplan 2022 van Doeksen bij ons aangeleverd.

Dienstregeling Doeksen

Uit het Vervoersplan 2022 van Doeksen blijkt dat de dienstregeling als volgt wordt geregeld:

1. Reguliere dienstregeling

Doeksen heeft een reguliere dienstregeling, die wordt gebaseerd op de bezettingscijfers van het voorgaande jaar. Wordt een evenement twee jaar achtereenvolgens gehouden, dan zal Doeksen standaard deze evenementen meenemen in de reguliere dienstregeling.

2. Vraaggestuurde dienstregeling

Buiten de reguliere dienstregeling, heeft Doeksen in haar concessie nog ruimte voor een vraaggestuurde dienstregeling. Nadat de reguliere dienstregeling is gepubliceerd, wordt vraaggestuurd gewerkt. Dit kan bijvoorbeeld ingezet worden bij evenementen die niet twee jaar achtereenvolgens plaatsgevonden, maar ook bij mooi weer. Hierdoor kan worden opgeschaald tot maximaal 14 afvaarten per dag. Daardoor wordt de maximale capaciteit op donderdag tot en met maandag vergroot tot 8.046 passagiers per dag.

3. Directe inhuur

Buiten de reguliere en vraaggestuurde dienstregeling, biedt Doeksen partijen de mogelijkheid om hun schepen in te huren. Ook dit valt binnen de concessie van rederij Doeksen. Het gaat om maximaal 2 afvaarten van de snelboot (Koegelwieck) per dag, resulterend in 2 x 312 passagiers. Daarmee komt de totale capaciteit op 8670 per dag.

U heeft aangegeven maximaal 8 extra vaarten, verdeeld over 4 dagen, in te zetten buiten de reguliere en vraaggestuurde dienstregeling. Deze vaarten worden slechts ingezet wanneer de reguliere en vraaggestuurde dienstregeling niet afdoende zijn.

De maximale capaciteit van 8.670 passagiers per dag is niet toereikend om alle 12.000 bezoekers en andere betrokken de dag vóór het festival en de dag ná het festival over te zetten. Echter blijkt uit ervaringen bij andere festivals dat het nooit gebeurt dat alle bezoekers op de eerste en laatste dag van een festival naar en van het eiland reizen. Daarnaast geldt: vol is vol. Het is aan vergunninghouder om bezoekers te informeren dat zij mogelijk niet allemaal op de eerste en laatste dag van het festival kunnen reizen met de veerboot.

Doeksen heeft vergunninghouder inzicht gegeven in de capaciteit en het aantal verkochte tickets voor een vergelijkbaar weekend in september 2023, zonder evenement:

-Do-vrij: tezamen 17.340 plaatsen beschikbaar (8.670 per dag) waarvan 4.600 tickets verkocht, wat resulteert in 12.740 plaatsen in totaal beschikbaar voor festivalbezoekers op deze twee dagen.

-Zo-ma: tezamen 17.340 plaatsen beschikbaar (8670 per dag) waarvan 4380 tickets verkocht, wat resulteert in 12.960 plaatsen in totaal beschikbaar voor festivalbezoekers op deze twee dagen.

Als toch blijkt dat er toch meer vraag is dan de maximale capaciteit, dan zullen bezoekers op een andere dag dan gewenst moeten reizen.

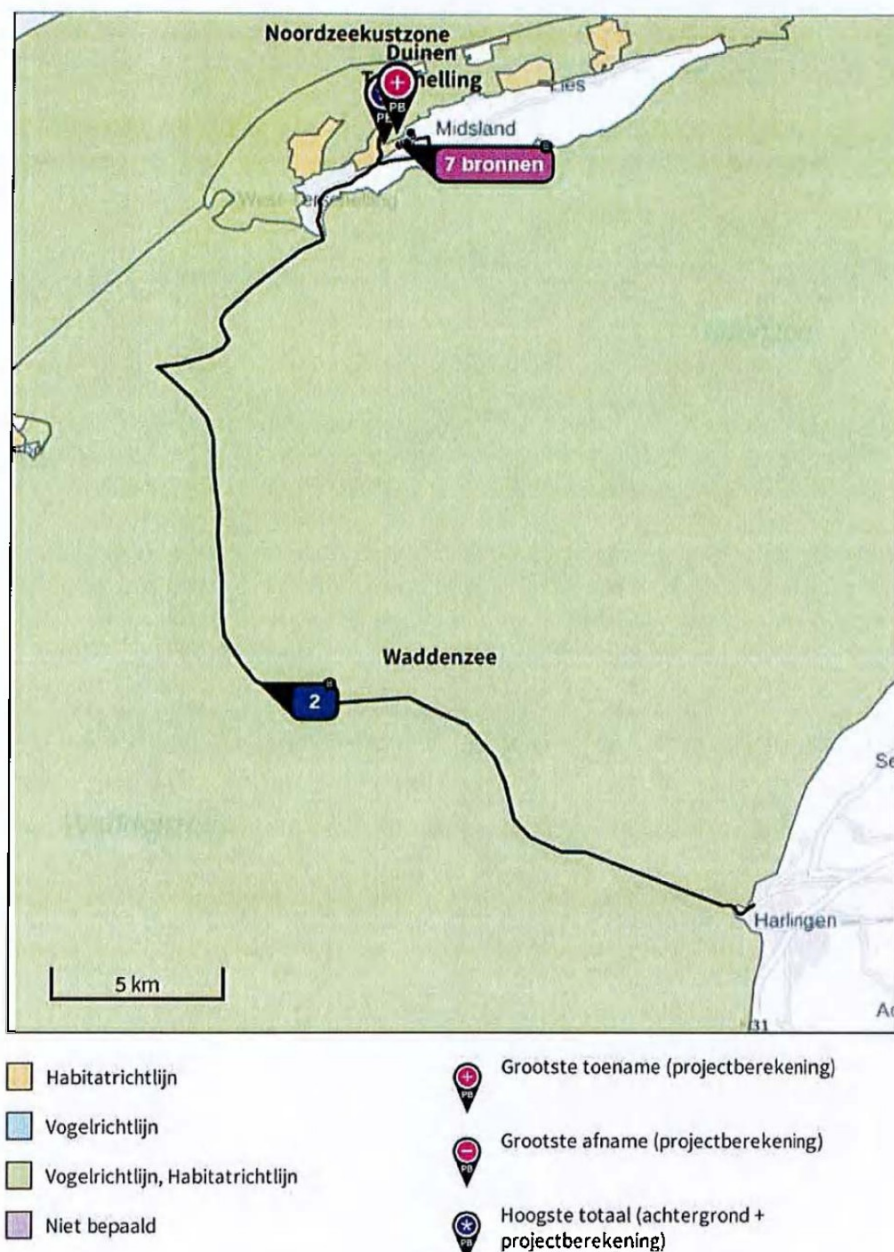
Naar aanleiding van bovenstaande achten wij het logisch en navolgbaar dat u in de AERIUS-berekening 8 extra afvaarten heeft opgenomen. Slechts deze afvaarten zijn aan het festival toe te schrijven, terwijl zij op de overige afvaarten geen invloed hebben.

AERIUS-calculator

Bij de aanvraag was een AERIUS-calculator versie 2019A gevoegd, welke is beoordeeld in de passende beoordeling. Ten behoeve van de vergunning met kenmerk 02034341 is een nieuwe AERIUS-berekening uitgevoerd met AERIUS-calculator 2021. Hieruit kwamen dezelfde resultaten als met AERIUS-calculator 2019. Naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank van oktober 2023 is nogmaals een nieuwe AERIUS-berekening aangeleverd. De berekening van de (additionele) depositie als gevolg van het festival 'Eilan' op de kwetsbare habitats is gebaseerd op het feitelijk in te zetten materieel (op- afbouw en generatoren voor energieopwekking), het transport op het eiland (aanvoer van materieel, inzet pendelbussen voor het publiek en personenauto's voor de artiesten en VIP's) en extra veerdiensten:

- Aanvoer materieel (zwaar vrachtverkeer): 20 retourritten
- Pendeldienst bussen 200 retourritten
- Personenauto's: 300 retourritten
- Veerdienst: 8 extra vaarten

Figuur 2 routes van (veer-)transport

U geeft aan dat de transportbewegingen worst case zijn bepaald en bij de bussen is worst case uitgegaan van volledige inzet van dieselmaterieel, aanvullend op de al op het eiland aanwezige elektrisch aangedreven bussen. Het inzetten van meer vaarten dan hierboven aangegeven, is niet toegestaan binnen deze vergunning.

Uit de hernieuwde AERIUS-berekening (AERIUS-calculator versie 2023) volgt dat ten gevolge van het festival, inclusief alle transportbewegingen en inzet van extra veerdiensten, sprake is van een stikstofdepositie van 0,01 tot 0,04 mol stikstof per hectare op stikstofgevoelige en momenteel al overbelaste habitats in het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Op zeven hexagonen in (uitsluitend) het direct aangrenzende deel van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling is sprake van een depositie van 0,02 mol N/ha/jr.,

op twee hexagonen een depositie van 0,03 N/ha/jr., op één hexagon een depositie van 0,04 N/ha/jr., op de overige hexagonen is de depositie 0,01 mol N/ha/jr.

Deze depositiewaarden zijn hoger dan die in de voorgaande AERIUS-berekeningen waarvoor AERIUS-calculator versies 2019 en 2021 zijn gebruikt. Dit verschil is hoogstwaarschijnlijk het gevolg van:

- Het gebruik van AERIUS-calculator 2023 ten opzichte van eerdere versies van AERIUS. Het programma wordt jaarlijks geupdate op basis van recente inzichten uit metingen en wetenschappelijk onderzoek over stikstofuitstoot en -neerslag. Hiermee veranderen ook de rekenregels voor het bepalen van de emissie van mobiele werktuigen.
- Omdat de standaard AERIUS-invoer voor passagiersschepen in deze situatie niet voldoet, zijn de emissies van de extra vaarten van de veerdienst apart berekend en als bron ingevoerd. In de eerdere berekening werd wel van de standaard AERIUS-invoer voor passagiersschepen gebruik gemaakt. Dit heeft tot gevolg dat voor de extra scheepvaartbewegingen in de nieuwe berekening met een hogere emissie wordt gerekend dan in de eerdere berekening.

De mogelijke effecten van deze depositie op de verschillende in het gebied voorkomende habitattypen worden in de passende beoordeling beschouwd. Daarbij is sprake van een uitvoerige ecologische en locatie specifieke beschouwing mede op grond van veldbezoek van aanwezige habitattypen en omstandigheden. Ten behoeve van dit besluit heeft u een aanvullende notitie op de passende beoordeling aangeleverd (juni 2024). Hierin wordt de uitkomst van de nieuwe AERIUS-berekening beschouwd. Zowel uit de passende beoordeling als uit de aanvullende notitie volgt dat de stikstofdepositie minimaal is en niet bijdraagt aan de verslechtering van de kwaliteit van de habitattypen.

Conclusie stikstofdepositie

De in de passende beoordeling, inclusief aanvullende notitie, opgenomen benaderwijze en effectbepaling van de (additionele) stikstofdepositie op relevante habitats op en nabij Terschelling als gevolg van het festival 'Eilan' wordt door mij navolgbaar en voldoende geacht. De conclusies uit de door de initiatiefnemer opgestelde passende beoordeling worden door mij onderschreven. De geringe toename van stikstofdepositie zal dan ook vanuit de passende beoordeling met zekerheid niet leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone.

Habitatsoorten Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone

Het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling is aangewezen als groeiplaats voor de groenknolorchis en drijvende waterweegbree. Op de locatie waar het festival wordt gehouden en de directe omgeving daarvan, bevinden zich echter geen (potentiële) groeiplaatsen van deze soorten. Mocht tijdens de looptijd van onderhavige vergunning zich onverhoopt toch groenknolorchis binnen de grenzen van het festivalterrein vestigen, dan is daarvoor een voorschrift opgenomen in dit besluit dat verbiedt om op dat moment van deze vestigingsplaats(en) gebruik te maken.

Voor de habitatsoorten van de twee andere Natura 2000-gebieden (zeehonden en vissoorten) zullen er gezien de afstand tot die gebieden, de aard en het beperkte karakter van het initiatief met zekerheid geen significant negatieve effecten optreden.

Cumulatie

Het gaat er hierbij om dat de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten moeten worden beschouwd in samenhang met de effecten van andere plannen, projecten en handelingen op de kwalificerende natuur- en landschappelijke waarden van het betreffende Natura 2000-gebied. Daarbij kunnen ook plannen, projecten en handelingen die buiten het Natura 2000-gebied liggen of plaatsvinden door de 'externe werking' effect hebben op het Natura 2000-gebied. In dat geval zijn deze vergunningplichtig.

Cumulatieve effecten kunnen optreden als op korte afstand van elkaar meerdere theaterlocaties tegelijk worden gebruikt. Het gebruik van de locaties zelf kan mogelijk zijn zonder schade aan beschermde natuurwaarden, echter schade kan ontstaan als gevolg van een opstapeling van effecten bij gebruik van in dezelfde omgeving liggende locaties tegelijkertijd. Met name in verband met verstoring van vogels en zoogdieren is dit van belang. Uit de passende beoordeling blijkt dat zich geen significant negatieve effecten kunnen voordoen op kwalificerende waarden. Er zijn ook geen vergunningen afgegeven voor evenementen in dezelfde periode.

C. Conclusie

Op grond van de door u ingediende stukken, andere relevante door mij gebruikte stukken en rapporten, staat vast dat de organisatie van festival 'Eilan' op Terschelling in het jaar 2025, op de door u aangegeven wijze, zelfstandig dan wel in cumulatie géén significante negatieve effecten zal veroorzaken op de beschermde natuurwaarden.

Door het stellen van voorschriften en beperkingen worden de te verwachten (rest)schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden voldoende voorkomen.

Leeuwarder Courant/Friesch Dagblad

Gemeente Terschelling

Kennisgeving ontwerpbesluit Wet natuurbescherming

Gedeputeerde Staten zijn voornemens om een vergunning Wet natuurbescherming te verlenen voor festival Eilan op Terschelling voor het jaar 2025 (Duinen Terschelling, Noordzeekustzone en Waddenzee).

Voor inzien van het ontwerpbesluit, zie kader. Vermeld hierbij zaaknummer 203818.

Gedurende 6 weken (kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen tegen het ontwerpbesluit naar voren brengen bij Gedeputeerde Staten. Wilt u mondeling reageren neem dan contact op met 058 - 292 89 95 voor het maken van een afspraak.

Gegevens besluit	
Zaaknummer (zie onderwerp besluit)	PF-..../.....

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Telefoonnummer en e-mail	

Gegevens project	
Locatie werkzaamheden	
Type werkzaamheden	
Startdatum	
Einddatum	
Overzicht planning werkzaamheden (indien beschikbaar een evt. periodiek schema meezenden)	

Overig

Versturen aan
<p>Stuur dit formulier minimaal drie dagen voor de start van de werkzaamheden naar wmb@fryslan.nl of vul digitaal in via onderstaande QR-code (scan de code met de camera van de telefoon):</p> <div style="text-align: center;"> </div>

Beantwoording beroepsgronden Wnb vergunning Eilan

Aan	Provincie Fryslan	Opgesteld door
Datum	25 juli 2022	A. van Hooff
Kenmerk	N001-1287690AIH-V01	Email
Onderwerp	Beantwoording beroepsgronden Eilan	n.v.t.

1 Aanleiding

Gedeputeerde Staten van Fryslan hebben op 2 oktober 2020 een vergunning verleend in het kader van de Wet Natuurbescherming (hierna Wnb). Het betreft een Wnb vergunning aan 'Chasing the Hihat' voor het houden van het festival Eilan op Terschelling. Het betreft een vergunning met een geldigheid van vijf jaar waarbinnen jaarlijks het festival wordt uitgevoerd.

Voor dit festival is een Passende beoordeling uitgevoerd door TAUW, Koolstra Advies en Zumkehr ecologisch adviesbureau. In de Passende beoordelingen zijn de effecten op Natura 2000-gebieden beoordeeld. De Passende beoordeling is de inhoudelijke onderbouwing voor de aanvraag van de Wnb vergunning. Dit betreft Wnb onderdeel gebiedsbescherming (Natura 2000).

Daarnaast heeft TAUW een Quicksan uitgevoerd waarin is beoordeeld of er effecten optreden op door de Wnb beschermde soorten. Dit betreft de Wnb onderdeel soortenbescherming. Dit is een ander juridisch spoor en is geen onderdeel van de betreffende Wnb vergunning. Uit de Quicksan is gebleken dat een overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming wordt voorkomen. Voor dit onderdeel is daarom geen ontheffing nodig.

Tegen deze Wnb vergunning is namens de Buren van Hee een beroep ingediend bij de rechtbank Noord-Nederland. De editie van 2021 is niet doorgegaan wegens corona. De rechtszaak is uitgesteld aangezien de gemeente geen evenementenvergunning heeft verleend en de editie 2022 daarom is afgelast.

De provincie Fryslan heeft TAUW gevraagd een inhoudelijke reactie te geven op de aanvullende beroepsgronden. De Wnb vergunning is namelijk opnieuw ter inzage gelegd, vanwege het volgen van de verkeerde procedure. De provincie Fryslan heeft TAUW als (mede) opsteller van de Passende beoordeling gevraagd om een reactie te geven op de beroepsgronden met betrekking tot de effecten op de natuurwaarden.

2 Reactie TAUW op beroepsgronden m.b.t. natuur

2.1 Vleermuizen

Het beroepsschrift bevat een uitgebreide behandeling van de mogelijke effecten door licht op vleermuizen. Vleermuizen zijn beschermd via Wnb onderdeel soortenbescherming. Er zijn geen instandhoudingsdoelstellingen voor vleermuizen voor de relevante Natura 2000-gebieden. De mogelijke effecten op vleermuizen zijn daarom niet relevant voor de Wnb vergunning voor Natura 2000-gebieden.

In de quickscan van TAUW voor Wnb soortenbescherming zijn bovendien effecten op vleermuizen uitgesloten omdat:

- Er geen verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast
- Er geen verstoring door geluid kan optreden (festivalgeluid niet goed hoorbaar voor vleermuizen)
- Mogelijke verstoring beperkt is tot invloeden van licht in foerageergebieden
- De op Terschelling aanwezige soorten tijdens het foerageren relatief ongevoelig zijn voor licht.

In het beroepsschrift staat opgenomen dat effecten door licht optreden omdat dit vleermuizen kan verstoren tijdens het foerageren en dat daarom maatregelen tegen lichtverstoring nodig zijn. Volgens het beroepsschrift maken de volgende soorten gebruik van het plangebied om te foerageren: gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In het beroepsschrift staat tevens dat dit snelvliegende soorten zijn die bij lampen jagen. Lichtverstoring van deze soorten ligt daarom niet voor de hand. De Quickscan van TAUW geeft ook aan dat deze soorten van het plangebied gebruik kunnen maken. Ook in de Quickscan staat toegelicht zijn deze soorten relatief ongevoelig voor lichtverstoring tijdens het foerageren. Beide soorten hebben bovendien een groot foerageergebied, Terschelling bestaat voor een zeer groot deel uit geschikt foerageergebied zoals (insectenrijke) bosranden. Het overgrote deel van het eiland heeft ook geschikte landschapselementen als bosranden (o.a. bij de duinen), houtwallen en watergangen. Het plangebied is niet essentieel als vliegroute aangezien er vele alternatieven zijn die onverstoord blijven. Het overgrote deel van het foerageergebied en van vliegroutes blijven tijdens het festival onaangetaast. Tenslotte is het plangebied niet de gehele nacht verlicht. Tijdens de drie festivaldagen is er daarom maar een kleine overlap in tijd tussen festivalverlichting en de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen. Het overgrote deel van de nacht blijft het foerageergebied daarom donker, ook tijdens de festivaldagen. Er is daarmee geen sprake van een overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming en aanvullende maatregelen, zoals het gebruik van amberkleurige verlichting, zijn niet nodig.

2.2 Planten

Volgens het beroepsschrift staat in de Passende beoordeling en in de Quicksan dat er nabij het duinmeertje alleen maar grassen groeien. Volgens het beroepsschrift wordt niet vermeld dat er ook een strook met 95 gevlekte orchissen staan (in 2020) en in de oeverzone oeverkruid en stijve moerasweegbree. Deze drie soorten staan op de Rode Lijst.

Het duinmeertje en deze zone maken geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied en worden daarom niet beschermd door de Wnb onderdeel gebiedsbescherming. De genoemde planten zijn daarom niet relevant voor de Wnb vergunning (Natura 2000). Om dezelfde reden is dit gebied ook niet in detail behandeld in de Passende beoordeling.

De genoemde soorten zijn evenmin beschermd door de Wnb onderdeel soortenbescherming. Om deze reden zijn de soorten niet terug te vinden in de Quicksan. Voor beschermde amfibieën worden overigens hekken geplaatst rondom de vochtige randzone van het Duinmeertje. Dit blijft daardoor onbetreden waardoor ook geen schade zal optreden op oeverkruid en stijve moerasweegbree. Tenslotte staat in de Quicksan aangegeven dat de maatregelen ten aanzien van de zorgplicht uit het rapport van Zumkehr (2019) worden opgevolgd. In dit rapport worden de Rode lijst soorten uit 2019 vermeld en maatregelen genoemd om effecten te voorkomen in het kader van de algemene zorgplicht. Voorafgaand aan de opbouw van elk festival wordt een veldonderzoek uitgevoerd. Hierin geeft een ter zake kundige aan waar (potentiële) verblijfplaatsen van zoogdieren, amfibieën en nesten van vogels aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden deze ontzien. Hierdoor is er elke jaar een actueel overzicht van de beschermde soorten en de noodzakelijke maatregelen. Hierbij zal tevens gelet worden op Rode lijst soorten (zoals in het rapport van Zumkehr, 2019) om ook voor die soorten schade zo veel mogelijk te voorkomen in het kader van de zorgplicht.

2.3 Rugstreeppadden

Volgens het beroepsschrift zijn er in het duinmeertje rugstreeppadden gehoord. Deze kunnen van half april tot en met september eieren afzetten in het duinmeertje.

Voor de rugstreeppad gelden geen Natura 2000-doelen. Het duinmeertje ligt bovendien buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. De aanwezigheid van rugstreeppadden in het duinmeertje is daarom niet relevant voor de Passende beoordeling en de Wnb vergunning die beide alleen betrekking hebben op de Natura 2000-gebieden.

In de Quicksan (Wnb soortenbescherming) wordt de aanwezigheid van de rugstreeppad in het duinmeertje genoemd. Daarom worden maatregelen genomen om effecten en overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming te voorkomen namelijk: de vochtige randzone van het Duinmeertje te ontzien, bijvoorbeeld door het plaatsen van hekken (Zumkehr, 2019). Voorafgaand aan de opbouw van het festival wordt bovendien een veldonderzoek uitgevoerd. Een ter zake kundige onderzoekt het terrein op de aanwezigheid van amfibieën. Waar nodig worden maatregelen getroffen om effecten op verblijfplaatsen of het vertrappen van amfibieën te voorkomen.

2.4 Voorschouw

Onderdeel van de maatregelen om effecten te voorkomen is een voorschouw: een veldbezoek waarbij de actuele verspreiding van beschermde soorten wordt bepaald en op basis daarvan passende maatregelen worden genomen. Volgens het beroepschrift is niet vastgelegd wanneer deze voorschouw wordt gehouden en is een voorschouw op meerdere momenten in het jaar nodig om tijdens de bloeitijd de aanwezige flora vast te kunnen stellen, dit geldt ook voor de fauna.

Op basis van biotoop en verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van door de Wnb beschermde plantensoorten goed in te schatten. Er worden geen door de Wnb beschermde soorten verwacht op locaties met activiteiten. Een veldbezoek voorafgaand aan de opbouw (augustus/september) is voldoende om op basis van het biotoop delen te ontzien vanuit de Wnb zorgplicht (zoals rode lijst soorten planten). Ook voor de fauna is een veldbezoek vlak voor de opbouw de meest logische tijdstip. De functie van het gebied voor een soort in mei is namelijk niet relevant voor een driedaags festival in augustus/september. Juist door het veldbezoek zo kort mogelijk voor de opbouw uit te voeren ontstaat er (samen met de bevindingen in de Quicksan) een actueel beeld van de aanwezige soorten en de te nemen maatregelen. Dit betreft zowel voor beschermde soorten vanuit de Wnb onderdeel soortenbescherming als voor soorten en natuurwaarden beschermd door de Wnb onderdeel gebiedsbescherming (Natura 2000).

Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan

Aan	Provincie Fryslan	Opgesteld door
Datum	12 augustus 2022	A. van Hooff
Kenmerk	N002-1287690AIH-V01	Email
Onderwerp	Beantwoording zienswijze Eilan	n.v.t.

1 Aanleiding

Gedeputeerde Staten van Fryslan zijn voornemens een vergunning te verlenen in het kader van de Wet Natuurbescherming (hierna Wnb). Het betreft een Wnb vergunning aan 'Chasing the Hihat' voor het houden van het festival Eilan op Terschelling. De vergunning heeft een geldigheid van vijf jaar waarbinnen jaarlijks het festival wordt uitgevoerd.

Voor dit festival is een Passende beoordeling uitgevoerd door TAUW, Koolstra Advies en Zumkehr ecologisch adviesbureau. In de Passende beoordelingen zijn de effecten op Natura 2000-gebieden beoordeeld. De Passende beoordeling is de inhoudelijke onderbouwing voor de aanvraag van de Wnb vergunning onderdeel gebiedsbescherming (Natura 2000).

Daarnaast heeft TAUW een Quicksan uitgevoerd waarin is beoordeeld of er effecten optreden op door de Wnb beschermde soorten. Dit betreft de Wnb onderdeel soortenbescherming. Dit is een ander juridisch kader en is geen onderdeel van de betreffende Wnb vergunning. Uit de Quicksan is gebleken dat een overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming wordt voorkomen. Voor de Wnb onderdeel soortenbescherming is daarom geen ontheffing nodig.

De provincie heeft een concept Wnb vergunning (gebiedenbescherming) ter inzage gelegd. In totaal zijn 83 zienswijzen ontvangen. De provincie Fryslan heeft TAUW als (mede) opsteller van de Passende beoordeling gevraagd om een reactie te geven op de zienswijzen met betrekking tot de effecten op de natuurwaarden.

2 Reactie TAUW op beroepsgronden m.b.t. natuur

2.1 Algemeen

Het betreft een Wnb vergunning voor het onderdeel gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden). Het overgrote deel van de zienswijze heeft betrekking op de natuurwaarden rondom het Duinmeertje. Dit gebied is geen onderdeel van het Natura 2000-gebied. Voor de soorten rondom het Duinmeertje die in de zienswijzen worden genoemd (planten, rugstreeppadden en vleermuizen) gelden geen Natura 2000-doelen. Kortom bijna alle zienswijzen hebben betrekking tot natuurwaarden waarvan de bescherming niet is geregeld via de Wnb onderdeel gebiedsbescherming. Om deze reden is in de Passende beoordeling niet op deze natuurwaarden getoetst en de Wnb vergunning heeft daarom ook geen voorwaarden voor deze natuurwaarden op kunnen nemen (dit is juridisch gezien ook niet mogelijk).

In plaats van al deze zienswijzen af te doen als niet relevant voor de Wnb vergunning (wat ze juridisch gezien ook zijn) geven wij alsnog een inhoudelijke reactie. De provincie heeft de zienswijzen genummerd. In verschillende zienswijzen worden dezelfde punten ingebracht. Hierna worden deze punten per thema samengevat en aangegeven in welke zienswijze (nummer van indiener) dit staat opgenomen. Vervolgens wordt een reactie gegeven.

2.2 Vleermuizen

Indieners: 20, 22, 26, 67, 78, 80

Rondom het Duinmeertje leven vleermuizen. Deze zijn beschermd en worden door het festival verstoord. Op Terschelling komen een aantal in de natuurwet genoemde beschermde vleermuizen voor, namelijk:

- Laatvlieger
- Gewone Dwergvleermuis
- Kleine Dwergvleermuis
- Ruige Dwergvleermuis
- Rosse Vleermuis
- Gewone Grootoorvleermuis

Daarbij is de kans groot dat de meervleermuis tijdens de trek in deze periode gaat foerageren boven het duinmeer Hee. De kans is groot dat ook (onder andere) de vleermuis niet meer terugkeert. In zienswijze 78 en 80 is een uitgebreide toelichting gegeven over de mogelijke effecten op vleermuizen door licht.

Reactie TAUW

Vleermuizen zijn beschermd via Wnb onderdeel soortenbescherming. Er zijn geen instandhoudingsdoelstellingen voor vleermuizen voor de relevante Natura 2000-gebieden. De mogelijke effecten op vleermuizen zijn daarom niet relevant voor de Wnb vergunning voor Natura 2000-gebieden. In de quickscan van TAUW voor Wnb onderdeel soortenbescherming zijn bovendien effecten op vleermuizen uitgesloten omdat:

- Er geen verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast
- Er geen verstoring door geluid kan optreden (festivalgeluid niet goed hoorbaar voor vleermuizen)
- Mogelijke verstoring beperkt is tot invloeden van licht in foerageergebieden
- De op Terschelling aanwezige soorten tijdens het foerageren relatief ongevoelig zijn voor licht.

In zienswijze 78 en 80 staat opgenomen dat effecten door licht optreden omdat dit vleermuizen kan verstoren tijdens het foerageren en dat daarom maatregelen tegen lichtverstoring nodig zijn. Volgens zienswijze 78 en 80 maken de volgende soorten gebruik van het plangebied om te foerageren: gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de zienswijze 78 en 80 staat tevens dat dit snelvliegende soorten zijn die bij lampen jagen. Lichtverstoring van deze soorten ligt daarom niet voor de hand. De Quicksan van TAUW geeft ook aan dat deze soorten van het plangebied gebruik kunnen maken. Echter zoals in de Quicksan staat toegelicht zijn deze soorten relatief ongevoelig voor lichtverstoring tijdens het foerageren. Beide soorten hebben bovendien een groot foerageergebied, Terschelling bestaat voor een zeer groot deel uit geschikt foerageergebied zoals (insectenrijke) bosranden. Het overgrote deel van het eiland heeft ook geschikte landschapselementen als bosranden (o.a. bij de duinen), houtwallen en watergangen. Het plangebied is niet essentieel als vliegroute aangezien er vele alternatieven zijn die onverstoord blijven. Het overgrote deel van het foerageergebied en van vliegroutes blijven tijdens het festival onaangetast. Tenslotte is het plangebied niet de gehele nacht verlicht. Tijdens de drie festivaldagen is er daarom maar een kleine overlap in tijd tussen festivalverlichting en de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen. Het overgrote deel van de nacht blijft het foerageergebied daarom donker, ook tijdens de festivaldagen. Er is daarmee geen sprake van een overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming en aanvullende maatregelen, zoals het gebruik van amberkleurige verlichting, zijn niet nodig.

In de zienswijzen worden ook vleermuissoorten genoemd waarvan geen waarnemingen bekend zijn. Enkele van deze soorten zijn wel gevoelig voor licht. Echter ook voor deze soorten geldt dat er voldoende onverstoord foerageergebied en alternatieve vliegroutes beschikbaar zijn. Bovendien is het plangebied niet de gehele nacht verlicht. Tijdens de drie festivaldagen is er daarom maar een kleine overlap in tijd tussen festivalverlichting en de aanwezigheid van vleermuizen. Het overgrote deel van de nacht blijft het foerageergebied daarom donker, ook tijdens de festivaldagen. Er is daarmee geen sprake van een overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming en aanvullende maatregelen (zoals amberkleurige verlichting) zijn niet nodig.

2.3 Rugstreeppadden

Indiener 20, 22, 39, 26, 78, 80, 81

In en rondom het Duinmeertje leven rugstreeppadden. Deze zijn beschermd en worden door het festival verstoord. De rugstreeppad komt zowel langs de oevers van het Duinmeertje voor als wel in grote aantallen in de nabije omgeving. In de periode van het festival zoekt deze soort drogere plaatsen in de omgeving om zich in te graven om te overwinteren. Hiervoor zijn delen van de drogere oevers van het duinmeertje geschikt. Met de geconcentreerde en zeer hoge bezoekersdruk, ca. 6000 personen gedurende meerdere dagen, bestaat het risico op verstoring

en/of beschadiging van de overwinteringsplaatsen. Zelfs voortplanting is in september bij deze soort nog mogelijk (info Bijl 2).

Reactie TAUW

Voor de rugstreeppad gelden geen Natura 2000-doelen. Het duinmeertje ligt bovendien buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. De aanwezigheid van rugstreeppadden in het duinmeertje is daarom niet relevant voor de Passende beoordeling en de Wnb vergunning die beide alleen betrekking hebben op de Natura 2000-gebieden. In de Quicksan (Wnb soortenbescherming) wordt de aanwezigheid van de rugstreeppad in het duinmeertje genoemd. Daarom worden maatregelen genomen om effecten en overtreding van de Wnb onderdeel soortenbescherming te voorkomen namelijk: de vochtige randzone van het Duinmeertje te ontzien, bijvoorbeeld door het plaatsen van hekken (Zumkehr, 2019). Voorafgaand aan de opbouw van het festival wordt bovendien een veldonderzoek uitgevoerd. Een ter zake kundige onderzoekt het terrein op de aanwezigheid van amfibieën. Waar nodig worden maatregelen getroffen om effecten op verblijfplaatsen of het vertrappen van amfibieën te voorkomen. Ten tijde van het festival is de rugstreeppad nog niet in winterrust, deze periode loopt ongeveer van oktober/november tot en met maart. Effecten op overwinterende rugstreeppadden is daarom uitgesloten.

2.4 Planten duinmeertje

Indiener 20,22, 26, 39, 47, 67, 72, 73, 78, 79, 80, 81

Rondom het Duinmeertje zijn vele soorten bloemen en planten waarvan een aantal op de Rode Lijst staan, zoals de gevlekte orchis, dennenorischis, oeverkruid, ronde zonnedaauw en stijve moerasweegbree. Natuurvereniging Terschelling heeft in haar uitgave "Rinkelbellen" van april j.l. reeds melding gemaakt van zeldzame en bedreigde soorten in dit gebied. Deze worden door het festival vertrapt door mensen, podia e.d. Uiteindelijk zullen de rode lijst planten en andere meer voorkomende planten (zoals de gevlekte orchis) verdwijnen. Het is uiterst onwaarschijnlijk dat een vegetatie op een (aflopende) zandbodem kan overleven bij intensieve betreding door duizenden mensen tegelijk. En dan nog komt dit festival in een periode dat het gebied zich normaal gesproken al kan herstellen van het vakantie seizoen. Nog even een citaat uit de Quicksan: "Het terrein zal na afloop in exact gelijke staat verkeren als voorafgaand aan het festival." Gelet op wat we hiervoor hebben opgemerkt, is dit een toezegging die moeilijk waar te maken zal zijn.

Reactie TAUW

De genoemde plantensoorten zijn niet beschermd door de Wnb, niet via onderdeel gebiedsbescherming (Natura 2000) en niet via onderdeel soortenbescherming. Volgens de zienswijzen staat in de Passende beoordeling en in de Quicksan dat er nabij het duinmeertje alleen maar grassen groeien. Terwijl er verschillende bijzondere planten groeien waaronder Rode Lijst soorten. Het duinmeertje en deze zone maken geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied en worden daarom niet beschermd door de Wnb onderdeel gebiedsbescherming. De genoemde planten zijn daarom niet relevant voor de Wnb vergunning (Natura 2000). Om dezelfde reden is dit gebied ook niet in detail behandeld in de Passende beoordeling.

De genoemde soorten zijn evenmin beschermd door de Wnb onderdeel soortenbescherming. Om deze reden zijn de soorten niet terug te vinden in de Quicksan. Voor beschermde amfibieën worden overigens hekken geplaatst rondom de vochtige randzone van het Duinmeertje. Dit blijft daardoor onbetreden waardoor ook geen schade zal optreden op oeverkruid en stijve moerasweegbree. Tenslotte staat in de Quicksan aangegeven dat de maatregelen ten aanzien van de zorgplicht uit het rapport van Zumkehr (2019) worden opgevolgd. In dit rapport worden de Rode lijst soorten uit 2019 vermeld en maatregelen genoemd om effecten te voorkomen in het kader van de algemene zorgplicht. Voorafgaand aan de opbouw van elk festival wordt een veldonderzoek uitgevoerd. Hierin geeft een ter zake kundige aan waar (potentiële) verblijfplaatsen van zoogdieren, amfibieën en nesten van vogels aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden deze ontzien. Hierdoor is er elke jaar een actueel overzicht van de beschermde soorten en de noodzakelijke maatregelen. Hierbij zal tevens gelet worden op Rode lijst plantensoorten (zoals in het rapport van Zumkehr, 2019) om ook voor die soorten schade zo veel mogelijk te voorkomen in het kader van de zorgplicht. Hierdoor wordt zo veel mogelijk voorkomen dat bijzondere vegetaties (hoewel niet beschermd) worden betreden.

2.5 Waarom sommige soorten wel en andere niet noemen

Indiener 81

Wat de vegetatie betreft is het enigszins bevreemdend dat in de vergunning alleen 2 plantensoorten uit de habitatrichtlijn worden genoemd, namelijk de groenknolorchis en de drijvende waterweegbree. Beide zijn in het onderhavige gebied niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Overigens getuigt de zinsnede "Mocht tijdens de looptijd van onderhavige vergunning zich onverhoopt toch groenknolorchis binnen de grenzen van het festivalterrein vestigen...." van een vooringenomen standpunt ten opzichte van het evenement. Dat Staatsbosbeheer (financieel) belang heeft bij het evenement, is duidelijk. Maar bij deze zinsnede dringt zich de vraag op: wat is UW belang? In elk geval wekt dit twijfel over de objectieve beoordeling van het evenement. Temeer daar een beschermde plantensoort uit de bijlage bij Wet natuurbescherming art. 3.10.C, namelijk de Dennenorchis (*Goodyera repens*), niet wordt genoemd. De dennenorchis is hier wél te verwachten en in het bosgebied (festivalterrein nr. 2) ook daadwerkelijk aangetroffen, in tegenstelling tot wat in het rapport van Zumkehr (2019) - waarover wij niet beschikken - schijnt te staan. In 2020 en 2021 werden op enkele plekken ca. 25 planten van deze soort in het gebied gevonden.

Reactie TAUW

Wij zien niet in waarom zorgen over mogelijke vestiging van groenknolorchis een vooringenomen standpunt is. Een verband tussen onze objectiviteit en de groenknolorchis ontgaat ons ook. De enige reden waarom groenknolorchis en drijvende waterweegbree worden genoemd, is omdat het Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen heeft voor groenknolorchis en drijvende waterweegbree. De Passende beoordeling onderzoekt effecten op alle Natura 2000 doelen, dus ook op groenknolorchis en drijvende waterweegbree. Voor dennenorchis (zie ook 2.8) zijn er geen Natura 2000-doelen en daarom wordt deze soort niet genoemd in een onderzoek of vergunning die alleen betrekking heeft op de Natura 2000-doelen. Deze soort zal wel geïnventariseerd worden tijdens de veldbezoeken in het kader van de Wnb soortenbescherming. Voor deze soort

zijn eenvoudige maatregelen te treffen om betreding te voorkomen, de locaties zijn namelijk makkelijk ontoegankelijk te maken voor het publiek bijvoorbeeld door het plaatsen van hekken.

2.6 Dennenbos: mossen, paddenstoelen, vegetaties

Indiener 81

Het bosgebied bestaat uit hoofdzakelijk met ca. 80 jaar oude dennen begroeide duinen en duinvalleien met daaronder een vegetatie van voornamelijk mossen. Vooral in het najaar groeien hier veel paddenstoelen. Betreding van de hellingen door enkele duizenden (of zelfs maar honderden) mensen zal hier weinig anders dan een kale bodem overlaten.

Reactie TAUW

Voor de dennenbossen gelden geen Natura 2000-doelen. Dennenbos is aangeplant en heeft vaak negatieve effecten op de Natura 2000-doelen (o.a. door verdamping). Dennenbos wordt daarom vaak omgevormd in Natura 2000-gebieden tot gemengd of loofbos, of het wordt gekapt. In Duinen van Terschelling worden echter duinbossen behouden vanwege cultuurhistorie maar ook vanwege de lokaal aanwezige bijzondere planten van het dennenbos. Dit zijn echter geen Natura 2000 doelen, daarom wordt er in de Passende beoordeling niet aan getoetst en in de vergunning worden hiervoor geen voorwaarden opgenomen. De dennenbossen zijn in de huidige situatie ook open voor publiek en er is een padenstructuur en open plekken voor recreatie. Op deze locatie kan betreding geen kwaad en dit zijn ook de locaties waar de activiteiten plaatsvinden. Wij zijn het met de indiener eens dat schade aan bijzondere vegetaties, mossen en paddenstoelen van dennenbossen wel voorkomen moet worden. Hoewel niet verwacht wordt dat de gevoelige locaties van dennenbossen worden betreden, worden voorafgaand afspraken met de terreinbeheerder gemaakt en een veldbezoek uitgevoerd, aan de hand daarvan worden de waardevolle delen ontzien. Dit is echter niet te regelen in een Wnb vergunning voor een Natura 2000-gebied, in de vergunning kunnen alleen voorwaarden voor Natura 2000 doelen worden opgenomen.

2.7 Beschrijving graszone Duinmeertje

Indiener 8, 31, 72, 73

Passende beoordeling van Bureau TAUW wordt het festivalterrein nr. 1 een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje genoemd, waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd. De omschrijving "een met grassen begroeide zone" is geen echte leugen, aangezien er ook grassen groeien, maar het is wel liegen bij omissie. In feite is het gewoon misleiding om alle andere soorten buiten beschouwing te laten. Het feit dat in de natuur nauwelijks vegetaties voorkomen die uitsluitend uit grassen bestaan, had wel een belletje mogen doen rinkelen. Bureau TAUW mag dan een professionele partij zijn, we weten ook door wie ze worden betaald. Inmiddels hebben we al 62 andere soorten dan grassen geteld uit 24 families, uitsluitend op het gedeelte waar het festival is gepland. Sommige soorten komen met weinig exemplaren voor, terwijl andere plaatselijk dominant zijn. De lijst is als bijlage bijgevoegd.

In de QuickScan Festival Eilân en de Passende beoordeling Festival Eilân wordt de volgende beschrijving gegeven van de locatie bij het Duinmeertje:

"Het betreft hier een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje,

waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd." Wij hebben inmiddels op dat terreingedeelte 45 soorten (anders dan grassen) geteld, waaronder voorgenoemde Rode Lijstsoorten. Wanneer het gebied door anderen (zie de Quikscan van de aanvrager Chasing the Hihat) slechts getypeerd wordt als een "met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje" dan is die opmerking, bewust of onbewust, NIET compleet en in ieder geval gespeend van wetenschappelijke kennis over de natuur en van liefde voor behoud van het mooie natuurgebied.

Reactie TAUW

We zijn het met de indiener eens dat onze beschrijving als met grassen begroeide zone het aanwezige biotoop geen recht doet. De reden staat hiervoor beschreven: de andere soorten zijn niet beschermd en daarom voor de toetsing minder relevant. Echter we betreuren het dat hierdoor het beeld is ontstaan alsof alleen sprake is van een soortenarm gazon. Dat is inderdaad niet het geval. Dit heeft echter geen gevolgen voor de conclusies. De soorten zijn namelijk niet relevant voor de ontheffing én er worden maatregelen genomen om de rode lijst soorten alsnog te ontzien, ondanks dat er geen verbodsbepaling uit de Wnb wordt overtreden. Tenslotte leidt betreding niet per definitie voor alle soorten tot negatieve effecten. Dat blijkt wel uit het feit dat deze soorten aanwezig zijn terwijl het gebied gebruikt wordt als recreatieterrein.

2.8 Dennenorchis

Indiener 20,22, 26, 47, 67, 72, 73, 78, 79, 80, 81

In het bosgebied bij het Duinmeertje, waar een van de festivallocaties is gepland, zijn op enkele plekken Dennenorchissen gevonden (beschermde soort in de Wet natuurbescherming). De dennenbossen op Terschelling vormen een belangrijke groeiplaats van deze overigens zeldzame orchidee. Gebleken is dat populaties van deze soort zich al naar gelang van de bosontwikkeling zich in de loop van de tijd verplaatsen. Op den duur zullen de huidige rijke groeiplaatsen door natuurlijke ontwikkelingen (loofbosontwikkeling) minder geschikt worden en kunnen delen van het bos waar de soort nu nog maar weinig of nog niet aanwezig is gekoloniseerd worden. Momenteel groeien er al Dennenorchissen juist ten noorden van de beoogde theaterlocatie in het bos. Natuurbeheer is een zaak van vooruitzien en gezien de ontwikkelingen van de verspreiding van deze soort gedurende de laatste decennia is het aannemelijk dat het bos waar podium is gelokaliseerd geschikt is voor toekomstige vestiging terwijl op de huidige groeiplaatsen de soort verdwijnt. Voor het behoud van de soort op wat langere termijn zouden uit voorzorg potentiële groeiplaatsen ook beschermd moeten worden.

Reactie TAUW

Voor de dennenorchis gelden geen Natura 2000-doelen. De soort is daarom niet relevant voor deze Wnb vergunning.

De soort is wel beschermd via Wnb onderdeel soortenbescherming. Er mogen daarom geen negatieve effecten optreden. Daardoor wordt voorafgaand aan het evenement met de terreinbeheerder afspraken gemaakt. De terreinbeheerder kent de locaties van deze zeldzame soort. Vervolgens wordt voorafgaand aan elk evenement in het veld gecontroleerd of de soort ook op andere locaties aanwezig is. Er zijn eenvoudig maatregelen te nemen om te zorgen dat deze locaties niet worden betreden. Negatieve effecten zijn daarom te voorkomen waardoor er geen

overtreding plaatsvindt van de Wnb onderdeel soortenbescherming. Het beschermen van potentiële locaties waar de soort zich in de toekomst mogelijk kan vestigen (maar mogelijk ook niet) is vanuit de Wnb niet mogelijk. Het is ook maar de vraag of betreding er toe leidt dat potentiële toekomstige locaties verloren gaan, de indiener geeft daar ook geen argumenten voor die worden gesteund door wetenschappelijk onderzoek.

2.9 Insecten

Indiener 79

De oostoever van het duinmeertje herbergt binnen een korte afstand een groot aantal microhabitattypen. Van Duinbosstruweel, hoge en lage duinheide vegetaties, vegetaties van Grijze duinen met lokaal kaal open zand en steilranden naar vochtige oevers en openwater. Het huidige matig intensieve recreatieve gebruik houdt deze situatie in stand. Het bijzondere microklimaat biedt leefomstandigheden voor een rijke insectenfauna. Diverse soorten zandbijen en graafwespen zijn hier talrijk aanwezig, waaronder aanzienlijke aantallen van de Goudwesp *Hedychrum rutilans* en de Bijenwolf. Het voorkomen van deze laatste soort is een indicatie van de aanwezigheid van diverse soorten en grote aantallen solitaire wilde bijen waar de Bijenwolf op parasiteert. De grootse podia met meerder duizenden bezoekers bevinden zich op enkele tientallen meters van deze rijke insecten locaties. Het lijkt onvermijdelijk dat deze plaatsen te maken krijgen met een sterke en geconcentreerde betreding waardoor het precare evenwicht ernstig verstoord wordt met een sterke afname van de biodiversiteit.

Reactie TAUW

Insectenrijke situaties buiten Natura 2000-gebied zijn niet relevant voor de Wnb vergunning. Hiervoor gelden namelijk geen Natura 2000-doelen en het duinmeertje ligt buiten het Natura 2000-gebied. De indiener bevestigt dat betreding niet altijd leidt tot negatieve effecten maar dat de recreatie in dit gebied ook leidt tot geschikte biotopen (pioniersituaties, steilranden) en daarmee aan een soortenrijker gebied. Door de maatregelen in het kader van de zorgplicht (zie hierna) wordt de betreding gefaseerd en is er in de kwetsbare delen met rode lijst soorten geen sprake van een intensieve betreding. De effecten die door indiener worden genoemd treden daarom niet op. Het is onwaarschijnlijk dat het festival leidt tot een sterke afname in biodiversiteit, de zienswijze geeft daar ook geen onderbouwing voor.

2.10 Zorgplicht

Indiener 31, 72, 73

In de QuickScan geeft Bureau TAUW (ingehuurd door Chasing the Hihat) het volgende aan: 3.1.3 Zorgplicht De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. Die zorgplicht geldt dus zeker voor de Rode Lijst-soorten. Maar na vier dagen intensieve betreding door duizenden mensen zal er hoegenaamd geen sprake meer zijn van vegetatie.

Ik meen dat bij een eventueel doorgaan van het beoogde Eilân Festival met duizenden bezoekers op dit kwetsbare gebied geen enkele garantie geboden kan worden dat aan deze zorgplicht wordt voldaan. Eenmaal aangedane schade is irreversibel: de gevolgen zijn niet herstelbaar.

Reactie TAUW

Zoals eerder vermeld worden inderdaad maatregelen genomen om aan de zorgplicht te voldoen. Deze zijn echter niet te regelen via een Wnb vergunning aangezien deze er geen sprake is van maatregelen ten behoeve van Natura 2000 doelstellingen. Door de maatregelen wordt de betreding gefaseerd en is er in de kwetsbare delen met rode lijst soorten geen sprake van een intensieve betreding. De effecten die door indiener worden genoemd treden daarom niet op. Overigens geeft de indiener niet aan waarom de betreding leidt tot onherstelbare schade. Uit onderzoek blijkt dat in veel gevallen schade door betreding niet optreedt in recreatiegebieden (omdat al veel betreding plaatsvindt) en/of dat schade te voorkomen is door het ontzien van kwetsbare locaties of dat het negatieve effect slechts tijdelijk is en/of door maatregelen te herstellen.

2.11 Geluidsverstoring

Indiener 20, 22, 26, 67, 39, 79

Het festival leidt tot geluidsverstoring van dieren. Het enorme geluid van de muziek die bij zo'n dance-en muziekfeest ten gehore wordt gebracht, zal zeker niet thuis horen in dit natuur-en stiltegebied. Er wordt inderdaad kleinschalig gerecreëerd in de zomer, maar dit is in de verste verte niet te vergelijken met zo'n groot meerdaags festival van 6000 of meer mensen.

Geluidsoverlast. Gedurende 12 uren per etmaal zal er via geluidsinstallaties versterkt geluid geproduceerd worden. In het verleden is gebleken dat gedurende op Camping de Kooi georganiseerde festiviteiten tot in het dorp Midland geluidsoverlast ervaren werd. Ook nu is dit risico tot middernacht aanwezig.

Reactie TAUW

De Passende beoordeling behandelt uitgebreid de mogelijke geluidsverstoring en onderbouwt de conclusies met resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Vogels (maar ook vleermuizen) horen vaak anders dan mensen waardoor overlast die mensen ervaren door geluid niet één op één te vergelijken is met hoe vogels geluid waarnemen. Aangezien de indieners geen andere bronnen geven waaruit blijkt dat de conclusies uit de passende beoordeling niet kloppen, kunnen wij hier niet verder op ingaan.

2.12 Ook opbouw en afbouw zijn verstorend

Indiener 20, 22, 26

De verstorende effecten duren langer dan 3 dagen want er is ook verstoring tijdens de opbouw en afbouw van het festival.

Reactie TAUW

Wij erkennen dat op- en afbouw ook negatieve effecten kunnen veroorzaken. Daarom is dit in de Passende beoordeling ook behandeld. Indieners geven niet aan waarom de resultaten met betrekking tot effecten door op- en afbouw niet juist zijn.

2.13 Verstoring door verlichting**Indiener 20, 22, 26, 67**

Verlichting en lichtshows van het festival zijn tot in de ruime omgeving verstorend. Geluid- en lichtverstoring kan voor de fauna van grote invloed zijn en aangezien de avonden alweer redelijk korten, zal het benodigde licht naast de muziek een grote invloed hebben. Licht is niet alleen nodig bij festivalactiviteiten, maar ook voor de veiligheid waar 6000 mensen zich (voort)bewegen.

Reactie TAUW

De Passende beoordeling behandelt uitgebreid de mogelijke lichtverstoring en onderbouwt de conclusies met resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Hieruit blijkt bijvoorbeeld dat lichtsterkte zeer snel (kwadratisch) over afstand afneemt. Bovendien zijn er effectieve maatregelen te nemen waarvan bij andere festivals is aangetoond dat ze verstoring door licht voorkwamen. De indieners geven geen bronnen waaruit anders blijkt.

2.14 Mitigerende maatregelen**Indiener 74, 77**

De mitigerende maatregelen staan beschreven onder Voorschriften en Beperkingen (blz 1 en volgende), waaronder; Punt 7:.... "zorgt [zij] dat er vooraf aan het festival een inventarisatie plaatsvindt op het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten." Hierbij wordt gerefereerd aan de 'Passende beoordeling Festival Eilân. Toetsing Wnb gebiedsbescherming (Natura 2000)', 13 december 2019 en 'Quickscan Festival Eilân.

In de Quickscan Festival Eilân en de Passende beoordeling Festival Eilân wordt de volgende beschrijving gegeven van de locatie bij het Duinmeertje: "Het betreft hier een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje, waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd." Echter: Inmiddels zijn op dat terreingedeelte 45 soorten (anders dan grassen) geteld, waaronder vier Rode Lijstsoorten (zie zienwijzen hiervoor)
Conclusie: de bevindingen van de Quickscan door Bureau TAUW ingehuurd door de vergunninghouder staan haaks op die van de Natuurvereniging Terschelling waarvan de leden de natuur op Terschelling jarenlang volgen en niet een eenmalige blik werpen op een terrein, en de bevindingen in de Quickscan zijn dan ook onvolledig en onjuist. Er is maar één conclusie mogelijk die ook al op blz. 15 van de Vergunning staat: Mocht daarnaast gebruik van een geschikt geachte theaterlocatie niet wenselijk zijn, bijvoorbeeld omdat toch een kwetsbare habitat of-soort geconstateerd is, dan zal dit voor 'Eilân' een reden zijn de locatie niet te gebruiken of de inrichting van theaterprojecten zo op te zetten dat hierdoor geen schade aan habitats en/of habitats van soorten zal optreden. Dat laatste lijkt me onmogelijk.

Reactie TAUW

Zie eerdere reacties met betrekking tot de graszone. Indiener gaat ervan uit dat het hele plangebied bestaat uit kwetsbaar habitat en dat daarom verplaatsen van theaterlocaties niet mogelijk is. Zoals hiervoor staat beschreven is niet elke locatie relevant voor de Natura 2000 doelen en vergeet de indiener dat er al dagelijks recreatieve activiteiten plaatsvinden. De locaties met activiteiten voor het festival zijn de locaties waar in het dagelijks gebruik ook menselijke activiteiten plaatsvinden zoals paden, open plekken en het recreatiegebied van het Duinmeertje.

Reactienota zienswijzen vergunning festival Eilân

Het ontwerpbesluit heeft tot 14 juli 2022 op de wettelijk voorgeschreven wijze ter inzage gelegen. In totaal zijn 82 zienswijzen ontvangen op het ontwerp besluit. Ten behoeve van de beantwoording is gekozen voor een afzonderlijke reactienota. Hierin zijn de ingekomen reacties samengevat en van een reactie voorzien. Daarbij is gebruik gemaakt van de documenten:

- Passende beoordeling gebiedsbescherming, Tauw 13 december 2019.
- Quicksan soortenbescherming, Tauw 18 december 2019.
- Aanvullende notitie ecologisch bureau Tauw: 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan', 12 augustus 2022.
- Aanvullende notitie ecologisch bureau Tauw: 'Beantwoording aanvullende beroepsgronden Wnb vergunning Eilan', 25 juli 2022.

Tegen het eerdere besluit (d.d. 2 oktober 2020) is beroep aangetekend en zijn bij de rechtbank Noord-Nederland aanvullende gronden ingebracht. In deze reactienota worden de aanvullende beroepsgronden tevens behandeld. Aangezien er sprake is van een inhoudelijke overlap met de ingebrachte zienswijze en de beroepsgronden aandachtspunten voor de vergunningvoorschriften benoemen, is ervoor gekozen deze mee te nemen in deze reactienota.

Ingebrachte zienswijzen

Indiener 1

Datum ontvangst: 10-06-2022

Kenmerk: 02003110

Indiener spreekt zich uit tegen de ontwerpvergunning voor Eilân en heeft de volgende opmerkingen:

1. De locatie is een kwetsbare plek, Natura 2000, en niet geschikt voor 6000/12000 man.
2. Overlast van festivalgangers (muziek, consumptie en afval) voor omwonenden en badgasten.
3. De eerste natuurvergunning is niet volgens procedure verlopen. Volgens indiener had al geen vergunning afgegeven moeten worden, omdat de locatie niet voor een festival met duizenden mensen gebruikt zou mogen worden.
4. Indiener stoort zich aan het feit dat er nog een groot evenement op het eiland komt en ook nog eens georganiseerd door buitenstaanders. In het seizoen is het eiland al overvol en met 6000/12000 extra festivalgangers kan het op een drama uitlopen als zich een calamiteit voordoet.
5. Indiener voorziet dat verkeers- en parkeeroverlast alleen maar zal toenemen.

Beantwoording zienswijze indiener 1

1. Het betreft hier de bescherming van Natura 2000-gebieden op grond van hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming (Wnb). Op grond van het derde lid van artikel 2.7 Wnb kan een aangevraagde vergunning alleen worden verleend indien er aan de voorwaarden vanuit artikel 2.8 Wnb wordt voldaan. Dat betekent in dit geval dat de gevraagde Wnb-vergunning voor het festival Eilan alleen kan worden verleend indien uit een natuuronderzoek in de vorm van een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de beschermde gebieden (de kwalificerende habitats en soorten) met zekerheid niet zal aantasten.

Gelet op de locatie van het project festival Eilan en de Kritische Depositie Waarde (KDW) van de beschermde Natura 2000-gebieden die hier in de buurt liggen, is ten behoeve van het evenement een passende beoordeling gemaakt. In deze passende beoordeling wordt naar onze mening voldoende aangetoond dat het project festival Eilan (voor de periode van 5 jaar) de natuurlijke kenmerken van de beschermde Natura 2000-gebieden met zekerheid niet aantast, indien de vergunningvoorschriften worden nageleefd.

Nu is aangetoond dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast door het festival, is de gevraagde vergunning onder voorwaarden verleend. Het verlenen van de vergunning zal niet leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden (in dit geval Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone). Ook niet in cumulatie met andere projecten. De aanvrager heeft middels rapporten van deskundigen en de daarin opgenomen randvoorwaarden waaronder het festival zal worden gehouden, in onze ogen overtuigend beschreven waarom er geen sprake is van aantasting van de beschermde kwalificerende ecologische waarden. Wij kunnen ons vinden in de uitgangspunten en conclusies vanuit de aangeleverde onderzoeken en beoordeling in de passende beoordeling.

2. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

3. De vergunning die op 2 oktober 2020 verleend is voor festival Oerol is niet via de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht verleend. Dit gebrek is hersteld via onderhavige vergunning.

4. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

5. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 2

Datum ontvangst: 13-06-2022

Kenmerk: 02003479

Zienswijze:

Het verlenen van een vergunning aan de organisatie van het Eilan festival op Terschelling past m.i. niet in het beleid van onze regering. De ene overheid spant zich in om de stikstofuitstoot te beperken en een andere overheid doet precies het tegenovergestelde.

De regering is drukdoende om oplossingen te vinden voor o.m. agrarische bedrijven die hun werkzaamheden verrichten in de nabijheid van een Natura 2000 gebied. Veestapels moeten inkrimpen en er wordt zelfs overwogen om boeren uit te kopen. Dit alles om de natuur te behoeden voor een totale ondergang. Dat deze maatregelen een geweldige impact hebben op de mensen, werkzaam in deze branche, hoeft geen betoog. En wat dreigt er te gebeuren op Terschelling? Overwogen wordt om een organisatie een vergunning te verlenen voor het houden van een festival in de directe nabijheid van een Natura 2000 gebied!

Volgens deskundigen(?) zou de daarmee gepaard gaande stikstofuitstoot beperkt zijn. Zal inderdaad wel beperkt zijn, maar er is wel sprake van uitstoot! Het valt niet uit te leggen dat in het kader van de, door de overheid, te nemen maatregelen een vergunning dreigt te worden verleend aan een organisatie om in een kwetsbaar gebied een festival te organiseren. Los nog van het feit dat dit voor de omwonenden van het gebied een zeer ernstige belasting is.

Terschelling heeft meer dan genoeg activiteiten. Misschien zelfs wel te veel! De bevolking heeft, in een gehouden onderzoek, aangegeven dat "genoeg" ook "genoeg" is. Het lijkt er verdacht veel op dat dit onderzoek is gehouden om de bevolking de indruk te geven dat ze

mogen meedenken. Helaas, het tegendeel is waar. De aangeboden petities zijn niet eens meegewogen in de besluitvorming.

Er wordt al jarenlang over geklaagd dat de burger geen vertrouwen meer schijnt te hebben in de politiek. Niet zo verwonderlijk als je kijkt naar wat de provincie nu denkt te moeten toestaan. Ik spreek de hoop uit dat het gezonde verstand uiteindelijk toch zal zegevieren en dat er een halt wordt toegeroepen aan organisaties die slechts één belang hebben: Geld. En dit belang is niet het belang van de bevolking en de natuur op Terschelling.

Beantwoording zienswijze indiener 2

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1.

Indiener 3

Datum ontvangst: 14-06-2022

Kenmerk: 02004020

Zienswijze:

Indiener spreekt zich uit tegen de ontwerpvergunning voor festival Eilân en heeft de volgende opmerkingen:

Dier- en plantensoorten in het gebied moeten beschermd worden. Aan de Noordwest kant groeien gevlekte orchissen. Het festival zou schade kunnen veroorzaken aan het gebied. Stille is daar belangrijk. Er zou daarnaast veel zwerfafval kunnen achterblijven.

Beantwoording zienswijze indiener 3

De zienswijze van deze indiener heeft betrekking op de bescherming van dier- en plantensoorten op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende de quickscan Festival Eilan van 18 december 2019 hebben wij beoordeeld of het festival Eilan schadelijke gevolgen kan hebben voor overige beschermde dier- en plantensoorten. In de quickscan wordt naar onze mening voldoende aangetoond dat het project festival Eilan (voor de periode van 5 jaar) met de daarbij in acht te nemen randvoorwaarden ook de aanwezige soorten in en om het gebied met zekerheid niet zal aantasten. Nu geen overtreding van de artikelen van hoofdstuk 3 van de Wnb plaatsvindt, hoeft geen ontheffing verleend te worden in het kader van de soortenbescherming.

Volgens vaste jurisprudentie mogen wij na eigen beschouwing op volledigheid en navolgbaarheid in beginsel uitgaan van de door deskundigen opgestelde rapporten, in dit geval de genoemde passende beoordeling en quickscan, temeer nu er door de inbrengers van de zienswijzen geen tegenrapport is opgesteld door een ecologisch deskundige. Het verlenen van de Wnb-vergunning is een eerste stap in het proces dat de organisator van het festival moet doorlopen om te komen tot de feitelijke organisatie. Naast de Wnb-vergunning is er ook een evenementenvergunning en een omgevingsvergunning nodig van de gemeente Terschelling (en mogelijk nog meer toestemmingen).

Kwetsbare plantensoorten, waaronder de orchissen, worden beschermd. Daarvoor zal voorafgaand aan het festival de verplichte voorschouw worden gehouden.

Indiener 4

Datum ontvangst: 14-06-2022

Kenmerk: 02004097

Zienswijze:

Indiener spreekt zich uit tegen de ontwerpvergunning voor festival Eilân en heeft de volgende bezwaren:

1. Geluidsoverlast Buurtschap Hee
2. Omliggende natuur
3. Te grootschalig
4. Tijdstip september in verband met Covid. Covid is niet weg!

Beantwoording zienswijze indiener 4

1. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.
2. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1.
3. Voor zover dit bezwaar ziet op effecten op de natuur, verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1. Voor zover dit bezwaar betrekking heeft op openbare orde en veiligheid, is de gemeente het bevoegd gezag.
4. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 5

Datum ontvangst: 14-06-2022

Kenmerk: 02004128

Zienswijze:

Indiener geeft aan dat Eilân Festival er niet mag komen. Indiener vraagt zich af waarom er vele miljoenen worden uitgegeven aan de bestrijding van watercrassula, terwijl tegelijkertijd zou worden toegestaan dat onherstelbare schade wordt toegebracht aan kostbare Terschellingse natuur door festivalgangers.

Tweede zienswijze

Ontvangen op 17-06-2022.

Kenmerk: 02005195

Zienswijze:

Het Eilân Festival zal het eiland beschadigen en belasten. Indiener heeft een knipsel uit een tijdschrift toegevoegd. Een ingezonden brief waarin de schrijver een noodkreet doet om onze zieke planeet te helpen nu het nog kan.

Beantwoording zienswijze indiener 5

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1.

Indiener 6

Datum ontvangst: 15-06-2022

Kenmerk: 02004464

Zienswijze:

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar met betrekking tot de ontwerp natuurvergunning met nummer 203818 voor het houden van Eilân festival rondom het Duinmeertje van Hee te Terschelling Hee.

De uitvoering van de Wet natuurbescherming is bij de provincies belegd. Hieronder valt onder andere de bescherming van natuurgebieden, bescherming van dier- en plantensoorten en schadebestrijding. Daarom begrijp ik niet dat er een ontwerp natuurvergunning is afgegeven door de provincie.

Rondom het Duinmeertje en in het Duinmeertje leven veel dieren en er zijn vele soorten bloemen en planten. De rust van de dieren die er leven wordt wreed verstoord indien daar een aantal dagenlang 6000 mensen feestvieren met alle herrie van muziek, mogelijk zang en stemmen van mensen. Nog niet te spreken van het feit dat de ruimte voor het festival niet heel groot is, dus alle flora zal worden vertrapt door 6000 personen.

Ik verzoek u op grond van het bovenstaande de vergunning niet te verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 6

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 7

Datum ontvangst: 15-06-2022

Kenmerk: 02004466

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 6.

Beantwoording zienswijze indiener 7

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 8

Datum ontvangst: 22-06-2022

Kenmerk: 02006567

Zienswijze:

De vergunning die verleend is aan Chasing the Hihat voor de periode 15 Augustus - 30 September in de jaren 2022-2025 is niet op de juiste procedure verleend en moet worden vervangen. Hierbij wil ik mededelen dat ik vind dat jullie de vergunning moeten annuleren omdat,

1. Het is niet passend in een natuurgebied (veel te grootschalig, en storend voor de dieren die er leven).
2. De eilander middenstand wordt er niet genoeg bij betrokken, deze verdienen hier niks aan.
3. Afval wat in de natuur beland.
4. Wij hebben al een festival (Oerol), en meerdere dag activiteiten.
5. Eilanders kunnen geen gebruik maken van het recreatiemeer.
6. Geluidsoverlast voor omwonenden.
7. Natuur wordt vertrapt.
8. Levensgevaarlijk met alcohol in en om een waterplas (denk aan verdrinking)

Zo kan ik door blijven gaan. Ik vind het vreemd dat jullie dit accepteren en ik ben het er niet mee eens!

Beantwoording zienswijze indiener 8

Indiener is van mening dat niet de juiste procedure gevolgd is. De vergunning die op 2 oktober 2020 verleend is voor festival Oerol is inderdaad niet via de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht verleend. Dit gebrek is hersteld via de nieuwe vergunning.

1. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

2. Het door indiener genoemde aspect heeft geen invloed op het al dan niet verlenen van een vergunning Wnb.
3. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is. Daarnaast stelt Staatsbosbeheer gebruiksregels op mede ten aanzien van afval. Vanuit de vergunning Wet natuurbescherming zijn eisen gesteld in voorschrift 25.
4. Het door indiener genoemde aspect heeft geen invloed op het al dan niet verlenen van een vergunning Wnb.
5. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.
6. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.
7. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.
8. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

We zijn het met indiener eens dat onze beschrijving als met grassen begroeide zone de aanwezige biotoop rond het meertje van Hee geen recht doet. De reden is dat de andere planten soorten juridisch niet zijn beschermd en daarom voor de toetsing in het kader van de gebiedsbescherming minder relevant.

Indiener 9

Datum ontvangst: 22-06-2022

Kenmerk: 02006570

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 8.

Beantwoording zienswijze indiener 9

Hiervoor verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijze van indiener 8.

Indiener 10

Datum ontvangst: 22-06-2022

Kenmerk: 02006572

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indieners 8 en 9.

Beantwoording zienswijze indiener 10

Hiervoor verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijze van indiener 8.

Indiener 11

Datum ontvangst: 22-06-2022

Kenmerk: 02006575

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indieners 8, 9 en 10.

Beantwoording zienswijze indiener 11

Hiervoor verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijze van indiener 8.

Indiener 12

Datum ontvangst: 22-06-2022

Kenmerk: 02006578

Zienswijze:

Indiener verzoekt de vergunning voor het houden van Eilân Festival op Terschelling niet te verlenen, omdat het meerdaagse festival met 6000 bezoekers de rust ruw zal verstoren en schadelijk zal zijn voor bloemen, planten en dieren rondom en in het duinmeertje.

Beantwoording zienswijze indiener 12

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 13

Datum ontvangst: 24-06-2022

Kenmerk: 02007326

Zienswijze:

Hierbij wil ik mijn zienswijze delen aangaande het festival Eilân op Terschelling, september 2022, zaaknummer 203818.

Wij hebben een eigen chalet op [REDACTED] van het meertje van Hee. [REDACTED]
[REDACTED] Wij genieten van de mooie natuur van het eiland en ook de natuur rond het meertje is bijzonder. [REDACTED] kent elk heuveltje rond het meer. We zijn een groot tegenstander van een festival op het eiland, omdat het de natuur gaat aantasten en veel lawaai gaat geven. Het publiek komt ook niet voor het eiland en zal daar dan ook maling aan hebben verder.

Het festival is eerder georganiseerd (2020?) maar is toen niet doorgegaan wegens Corona. Toch zijn toen vele mensen die al een kaartje hadden, naar het eiland gekomen. Een aantal zat op ons chaletpark en de eigenaar heeft al gezegd dat er niemand van die groep nog iets mag huren op ons park. Hij had nog nooit zo'n puinhoop meegemaakt.

Beste mensen, Terschelling heeft niet nog een evenement nodig. Oerol is eigenlijk al veel te groot en commercieel geworden en laten we nu eindelijk eens op alle niveaus verstandiger omgaan met het kleine beetje natuur wat we nog hebben! Dit is een evenement wat puur voor geld georganiseerd wordt, en dat moeten we samen niet willen.

Beantwoording zienswijze indiener 13

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 14

Datum ontvangst: 27-06-2022

Kenmerk: 02007828

Zienswijze:

Ik heb grote bezwaren tegen een grootschalig evenement bij het duinmeertje van Hee. En trouwens ook op elke andere locatie op Terschelling. (Oerol moet in de huidige vorm ook verboden worden, want ook dat is veel te belastend voor ons eiland van rust en ruimte. Maar daar gaat het nu niet over, dus beperk ik mij tot mijn bezwaren tegen Eilân.)

Een festival met veel herrie en veel bezoekers brengt schade toe aan de directe omgeving van het duinmeertje. Vogels en alle andere dieren raken van slag en zeldzame planten en bloemen worden vertrapt. Geluidsoverlast, lichtvervuiling en te veel mensen op een te kleine

oppervlakte brengen schade toe aan de kwetsbare natuur. Corona is ook nog steeds actueel, en ook daar neemt Eilân een risico mee.

Eilân is een commercieel initiatief van een externe partij die Terschelling alleen wil gebruiken (misbruiken) voor eigen gewin. Het eiland heeft er helemaal niks aan. Integendeel, 'Amsterdam' de lusten, Terschelling de lasten. Er is weinig draagvlak voor dit festival onder de bevolking en eilandliefhebbers zoals ik. Eilân is te grootschalig, te belastend, te luidruchtig voor Terschelling en zeker voor het duinmeertje van Hee.

Beantwoording zienswijze indiener 14

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. De overige argumenten van indiener betreffen gemeentelijke aspecten, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 15

Datum ontvangst: 27-06-2022

Kenmerk: 02007840

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen de ontwerpvergunning voor Eilân en geeft de volgende redenen:

Het festival is veel te schadelijk voor de kwetsbare natuur in en rond het duinmeertje. Ook voor de daar verblijvende dieren, waaronder vleermuizen. Het duinmeertje zal eveneens behoorlijk vervuild raken met zoveel mensen. We zijn hier zuinig op onze natuur en daar wordt door het festival te weinig rekening mee gehouden.

Beantwoording zienswijze indiener 15

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 16

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008702

Zienswijze:

Geen idee of u bekend bent op Terschelling maar ik zou bijna zeggen, kom eens kijken en dan zou deze zienswijze misschien niet eens meer nodig zijn! De manier waarop dit hele gebeuren tot stand gekomen is als een soort van donderslag bij heldere hemel gaat alle perken te buiten en had direct al reden moeten zijn om negatief te oordelen. Het opzoeken van hele nietige mazen in wetten om je zin door te drijven over de ruggen van veel eilanders en toeristen is zo meedogenloos en zo gericht op enkel winstbejag dat het alleen daarom al verboden zou moeten worden.

Het eiland is absoluut ongeschikt voor een grootschalig Dancefestival van minimaal 6000 tot 12000 deelnemers aan toe op deze plek in de natuur qua ruimte en qua geluidsoverlast. De maand september is op dit eiland nog een hele drukke maand met veel jonge gezinnen met niet leerplichtige kinderen en veel ouderen zonder kinderen. Dit zijn vaak mensen die al jaren, soms 10-tallen jaren op ons eiland vertoeven en dan vooral genieten van de vrijheid en de rust. Het meertje van Hee is daarin een hele belangrijke factor omdat hierin veel gezwommen wordt door ouderen en vooral ook voor kinderen die aan de westkant een veilig afgebakend zwembad hebben. Veel van deze mensen kamperen op de omliggende campings en zullen al vanaf 2 weken tevoren geconfronteerd worden met afzettingen, verboden zwembad en met als klap op de vuurpijl een aantal fijne dagen met

geluidsoverlast, en zo goed als zeker mensen die in de verschillende stadia van drank- en drugsgebruik verkeren.

Erg fijn voor deze mensen om mee te maken en echt een reclame voor ons eiland. Hierbij gaat ook ons hart uit naar de mensen die om dit meertje heen wonen en al jaren van hun rustige woonplek genieten, dit dreigt in een keer van tafel geveegd te worden en niet eenmalig maar het hek is dan van de dam, dat is hun al meegedeeld. Dat het in deze kwetsbare tijd wat natuur betreft überhaupt overwogen wordt vinden wij alle perken te buiten gaan, hier zitten veel haken en ogen aan die ik graag aan de natuurexperts overlaat om hun zienswijze op te geven. Wij zijn mensen van de praktijk en zien onoverkomelijke bezwaren in alleen al de praktische kant van het verhaal. Van mijn familie hoor ik de ervaringen in het OLVG in Amsterdam na een dancefestival in onze hoofdstad waar de SEH aldaar overspeeld wordt door "feestvierders" na drugs- en drankmisbruik. En dan hebben we 't over een grote stad waar ze heel wat ellende gewend zijn. Wij moeten het hebben van een paar huisartsen en helikopters die van de wal moeten komen om evt. spoedgevallen af te voeren. Hier zitten zowel de huisartsen, die niet voor niks in actie komen momenteel, als het heli personeel en de ziekenhuizen in onze omtrek echt op te wachten, een eventuele corona opleving daargelaten.

Kortom: van welke kant wij dit ook bekijken: NIET DOEN dit festival. Het heeft geen toegevoegde waarde voor het eiland, werkt in tegendeel averechts op de goede naam van het eiland daar er nu al geluiden van scholen komen, die hier al vele jaren komen die afzien van hun jaarlijkse uitstapje naar bijvoorbeeld kamp Hee, omdat zij hun scholieren hier niet aan willen blootstellen. En wij denken dan: gelijk hebben ze!

Hier wordt iets georganiseerd waar een aantal mensen die hier niet wonen en enkele eilanders hun zakken komen vullen over de rug van heel veel eilanders en toeristen ... einde van een fijn, veilig, rustgevend, gastvrij eiland met als grootste trekpleister de natuur, opgeofferd aan de geldzucht en het "Nooit genoeg" gevoel wat er op het moment heerst. Wij hopen bijgedragen te hebben aan een wijs besluit.

Beantwoording zienswijze indiener 16

De zienswijze van indiener heeft met name betrekking op gemeentelijke aspecten, waarvoor de provincie niet bevoegd gezag is. Voor zover de zienswijze ziet op de bescherming van natuur, verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 17

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008654

Zienswijze:

Indiener heeft het volgende bezwaar tegen het Eilân festival:

Naar mijn mening veel te grootschalig in onze mooie, kostbare natuur.

Beantwoording zienswijze indiener 17

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 18

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008665

Zienswijze:

Hierbij willen wij bezwaar indienen tegen het Eilân festival. Zaaknummer; 203818. Wij vinden dat er al genoeg activiteiten op het eiland zijn. Ook zien we het niet zitten dat er zoveel mensen op een relatief klein oppervlakte in een mooi natuurgebied bij elkaar komen om te feesten.

Beantwoording zienswijze indiener 18

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. De overige door indiener genoemde aspecten zijn niet van invloed op de beoordeling van een vergunningaanvraag Wnb.

Indiener 19

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008774

Zienswijze:

Ik kan niet begrijpen dat op een plek met zoveel natuur en dieren een festival gehouden mag worden. Als je op deze plek 6000 mensen laat rondlopen, dansen, harde muziek enz. beschadig je de natuur en verjaag de dieren die rondom het meertje leven. Er leven op Terschelling rondom het duinmeertje beschermde diersoorten, zoals vleermuizen. Deze dieren zullen veel hinder ondervinden van het festival. We moeten de deze dieren beschermen. Je moet er toch niet aan denken dat deze dansende mensenmassa alle planten vertrappen.

Alle podia en apparatuur wat er heen gebracht moet worden met vrachtwagens die overal overheen rijden. De harde muziek, de troep die in het water gegooit wordt. Alles met alles is het een heel slecht idee om op deze plek een festival te houden. Ik hoop dat jullie de vergunning intrekken en dat de natuur en de dieren gered worden van dit drama.

Beantwoording zienswijze indiener 19

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 20

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008777

Zienswijze:

Bij deze doe ik u mijn zienswijze toekomen met betrekking tot de ontwerp natuurvergunning met nummer 203818 voor het houden van het Eilân festival rondom het Duinmeertje van Hee te Terschelling Hee.

Uw college moet het verlenen van de vergunning beoordelen, omdat de uitvoering van de Wet Natuurbescherming bij de provincies ligt. De bescherming van natuurgebieden, bescherming van dier- en plantensoorten en schadebestrijding is hiervan de kern. Het is voor mij daarom volstrekt onbegrijpelijk dat er een ontwerp natuurvergunning is afgegeven door de provincie, nota bene voor meerdere jaren! Een en ander zal ik hieronder toelichten.

Rondom het Duinmeertje en in het Duinmeertje leven veel dieren, waaronder vleermuizen en rugstreeppadden. Er zijn vele soorten bloemen en planten waarvan een aantal op de Rode Lijst staan, zoals de gevlekte orchis, dennenorthis, oeverkruid, ronde zonnedaauw en stijve moerasweegbree. De rust van de dieren die er leven wordt wreed verstoord indien daar een aantal dagenlang 6000 mensen feestvieren met alle herrie van versterkte, elektronische muziek en zang plus stemmen van het feestende publiek. Ook het gebruik van de kenmerkende festival verlichting en lichtshows is tot in de ruime omgeving verstorend!

Daarbij komt bovendien dat de ruimte voor het festival niet heel ruim is, dus alle flora zal worden vertrapt door 6000 personen en geplet door de bijbehorende voorzieningen als podia, horeca, etc. Het opzetten en verwijderen van deze voorziening duurt natuurlijk veel langer dan de drie dagen van het festival en is daardoor ook een grote aanslag op de natuur. Het is een illusie om er van uit te gaan dat al de bovengenoemde schade, verstoring en vervuiling niet zal ontstaan, zoals uit uw ontwerpvergunning zou kunnen worden afgeleid.

Het is bizar dat op Terschelling grote projecten worden uitgevoerd voor natuurherstel, bijvoorbeeld rond het nabijgelegen Arjensduin en u tegelijkertijd een vergunning zou verlenen die grote schade aan de natuur toebrengt. Natuur die door milieuproblematiek toch al onder druk staat. Natuur waarop wij als eilanders trots en zuinig zijn. En dat alles voor een commercieel festival dat verder geen enkele binding met Terschelling heeft. Bovendien heeft de gemeente Terschelling een concept evenementvisie gereed, die vorig jaar in samenspraak met de eilanderbevolking is opgesteld. In deze evenementvisie past het Eilân festival overduidelijk niet! Als deze conceptvisie inmiddels als definitief beleid zou zijn vastgesteld, zou geen vergunning voor dit evenement worden verleend. Ik verzoek u op grond van het bovenstaande de vergunning niet te verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 20

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 21

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008803

Zienswijze:

De reden van de hier door mij ingediende zienswijze zijn de volgende:

1. Brandgevaar in Natura 2000 gebied
2. Vervuiling
3. Onvoorzien

1. Brandgevaar: Het meertje van Hee ligt midden in een bos-, duin- en heidegebied. Als het Festival plaats vindt in een langdurige periode van droogte is het brandgevaar groot met duizenden bezoekers van het Festival. West-Terschelling grenst direct aan het bos- en duingebied waarin het Festival plaats vindt. Natuurbranden zijn altijd het gevolg van menselijk handelen. Eén sigarettenpeuk in combinatie met harde wind kan een grote natuurbrand veroorzaken, waartegen de Brandweer op Terschelling ons niet kan beschermen. Dit is een groot risico voor het woongebied.

2. Vervuiling: Het meertje van Hee wordt gebruikt door gezinnen met kinderen die daar als enige plek op het eiland in het water kunnen. Met duizenden bezoekers op deze plek zal er vervuiling ontstaan met glas en sigarettenpeuken, welke in het zand getrapt worden.

3. Onvoorzien: Een ernstig voorbeeld van "onvoorzien" is toch wel de gebeurtenissen die plaats vonden op 24 juli 2010 in Duisburg (Duitsland) tijdens het dancefestival "Love Parade". Ongetwijfeld zullen ook daar alle seinen van Veiligheidsdiensten op "groen" gestaan hebben. Met duizenden bezoekers is een rookverbod niet te handhaven. Mijn conclusie luidt dan ook dat het houden van dit evenement een onaanvaardbaar groot risico met zich meebrengt.

Beantwoording zienswijze indiener 21

1. Dit betreft mede een gemeentelijk aspect als het gaat om natuurbranden. Ter voorkoming van brand zijn in de vergunning Wnb voorschriften (nr. 9, 10, 23) opgenomen. Daarnaast stelt Staatsbosbeheer eisen in de gebruiksovereenkomst.

2. In beginsel betreft dit een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is. Daarnaast stelt Staatsbosbeheer gebruiksregels op mede ten aanzien van afval. Voor zover dit punt betrekking heeft op de bescherming van natuur, zijn in de vergunning Wnb eisen gesteld in voorschrift 25.

3. Dit betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 22

Datum ontvangst: 29-06-2022

Kenmerk: 02008811

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 20.

Beantwoording zienswijze indiener 22

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 23

Datum ontvangst: 30-06-2022

Kenmerk: 02009093

Zienswijze:

De Waddeneilanden in het algemeen en zeker ook Terschelling worden sinds jaar en dag gepromoot voor vakantie en recreatie vanwege o.a. natuurschoon, rust, ruimte en zeker ook vanwege het ontbreken van de drukte, hectiek, vervuiling en lawaai. In dat licht is het ontoelaatbaar, ronduit absurd, om een evenement te organiseren waarvoor enkele dagen duizenden mensen naar toe gelokt worden, geconcentreerd op een plaats met een hoge natuurwaarde. Waar dan, in dat gebied met hoge natuurwaarde, ongetwijfeld zeer luide muziek zal worden geproduceerd met behulp van diesel(!) generatoren welke, zo heeft de ervaring ons geleerd, geruime tijd voor en na de daadwerkelijke uitvoeringen, staan te draaien met alle uitstoot en lawaai van dien. Ook de aan- en afvoer van publiek, apparatuur en andere voorzieningen zal ongetwijfeld een ernstige extra belasting voor het milieu betekenen. Op grond van bovenstaande maak ik als inwoner van Terschelling maar ook als natuurliefhebber in algemene zin, ernstig bezwaar tegen het verlenen van vergunning voor het houden van het festival als hierboven bedoeld.

Beantwoording zienswijze indiener 23

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 24

Datum ontvangst: 30-06-2022

Kenmerk: 02009094

Zienswijze:

Hierbij willen mijn man en ik STERK bezwaar maken over zaaknummer 203818 voor het Eilân festival Terschelling. Ook dit festival is TE VEEL voor het kleine eiland Terschelling. Wij weten hoeveel mensen dat weer aantrekt. Ik kan uit eigen ervaring zeggen dat diegene nergens naar kijken NIET naar de natuur, niet naar de eilandbewoner. De meeste

festivalgasten nemen letterlijk het eiland en de natuur over. Ik en velen met mij die "moeten" zich aanpassen aan hen. Onder de bewoners geeft dat heel veel overlast en ergernis, omdat ons (werkzaam) leven wel gewoon door moet gaan. Mag ik vragen om zich te willen indenken hoe dat voor het eiland en de bewoners is als ik vertel dat hier van de 52 weken in het jaar al 57 evenementen en festivals zijn. 57 in een jaar. Mag ik nogmaals vragen zou dat willen in uw dichte nabijheid?

Beantwoording zienswijze indiener 24

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 25

Datum ontvangst: 30-06-2022

Kenmerk: 02009096

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 23.

Beantwoording zienswijze indiener 25

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 26

Datum ontvangst: 30-06-2022

Kenmerk: 02009097

Zienswijze:

Uw college moet het verlenen van de vergunning beoordelen, omdat de uitvoering van de Wet Natuurbescherming bij de provincies ligt. De bescherming van natuurgebieden, bescherming van dier- en plantensoorten en schadebestrijding is hiervan de kern.

Rondom het Duinmeertje en in het Duinmeertje zijn 45 soorten planten (anders dan grassen) geteld, waaronder vier Rode Lijstsoorten. Dat zijn:

Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*. Rode Lijst: gevoelig)

Ronde zonnedauw (*Drosera rotundifolia*. Rode Lijst: gevoelig)

Oeverkruld (*Littorella uniflora*. Rode lijst: kwetsbaar)

Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*. Rode Lijst: bedreigd).

Daarnaast zijn, zowel in 2021 als in 2022 de Rugstreepad en vleermuizen waargenomen.

Daarbij komt dat de ruimte voor het festival erg krap is, dus alle flora zal worden vertrapt door 6000 personen en geplet door de bijbehorende voorzieningen als podia, horeca, etc. Het opzetten en verwijderen van deze voorzieningen duurt veel langer dan de drie dagen van het festival en is daardoor een nog grotere aanslag op de natuur. Het is een illusie om er van uit te gaan dat er geen schade aan, verstoring en vervuiling van het gebied zal ontstaan, zoals uit uw ontwerpvergunning zou kunnen worden afgeleid.

Het is niet te begrijpen dat op Terschelling grote projecten worden uitgevoerd voor natuurherstel, bijvoorbeeld rond het nabijgelegen Arjensduin en u tegelijkertijd een vergunning zou verlenen die grote schade aan de natuur toebrengt. Natuur die door milieuproblematiek (o.a. de actuele stikstofproblemen) toch al zwaar onder druk staat. En dat alles voor een commercieel festival dat verder geen enkele binding met Terschelling heeft.

Bovendien past het Eilân festival overduidelijk niet in de onlangs door de gemeente Terschelling behandelde evenementen visie. Ik meen dat u op grond van het bovenstaande de vergunning niet aan het bedrijf Chasing the Hihat kunt verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 26

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilân' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 27

Datum ontvangst: 30-06-2022

Kenmerk: 02009098

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 23.

Beantwoording zienswijze indiener 27

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 28

Datum ontvangst: 01-07-2022

Kenmerk: 02009645

Zienswijze:

In de Leeuwarder Courant zag ik dat u voornemens bent een natuurvergunning te verstrekken aan Chasing the Hihat B.V. ten behoeve van het organiseren van een Festival genaamd 'Eilân' in de omgeving van het duinmeertje bij Hee op Terschelling van 2022 - 2025. Ik wil hier met klem bezwaar tegen maken.

Het beoogde festival zou moeten plaatsvinden in een Natura2000-gebied, waar verschillende zeldzame plant- en diersoorten voorkomen, zoals verschillende soorten orchideeën, zonnedauw, zandhagedis en rugstreeppad. Het lijkt mij onmogelijk deze soorten ter plaatse tegen betreding te beschermen als gedurende vier dagen 6.000 mensen (in 2022 -in volgende jaren zouden dat er zelfs 12.000 kunnen worden!) in dit gebied een muziektfestival vieren.

Tevens maak ik mij ernstig zorgen over het afval dat een dergelijk aantal bezoekers zal achterlaten alsmede de geluidsoverlast (voor omwonenden, reguliere gebruikers en vooral de natuur) die met dit festival gepaard zullen gaan.

Ik verzoek u daarom dringend GEEN vergunning op grond van de Wet natuurbescherming te verstrekken voor de organisatie van dit festival op deze locatie.

Beantwoording zienswijze indiener 28

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 29

Datum ontvangst: 04-07-2022

Kenmerk: 02009941

Zienswijze:

Wij maken bezwaar tegen de NBWet vergunning tbv het Eilân festival omdat wij het een grote inbraak vinden op de rust in een periode dat de eilander samenleving, na het seizoen, weer tot elkaar moet komen. Ook vinden wij de verstoring van de natuur en de openbare ruimte op Terschelling onacceptabel groot.

Beantwoording zienswijze indiener 29

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 30

Datum ontvangst: 04-07-2022

Kenmerk: 02010000

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen het Eilân festival om de volgende redenen:

In zo'n mooi natuurgebied wil je rust en dieren niet storen met een hoop herrie en zoveel mensen op een hoop. We hebben net Oerol gehad en de bossen en duinen liggen vol met menselijke uitwerpselen en wc-papier. Mensen vervuilen de natuur.

Beantwoording zienswijze indiener 30

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 31

Datum ontvangst: 04-07-2022

Kenmerk: 02010025

Zienswijze:

Hierbij wil ik mijn zienswijze weergeven waarom de vergunning onder bovengenoemd nummer niet moet worden afgegeven.

In het bosgebied bij het Duinmeertje, waar een van de festivallocaties is gepland, zijn op enkele plekken Dennenorchissen gevonden (beschermde soort in de Wet natuurbescherming). In de QuickScan Festival Eilân en de Passende beoordeling Festival Eilân wordt de volgende beschrijving gegeven van de locatie bij het Duinmeertje: "Het betreft hier een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje, waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd." Wij hebben inmiddels op dat terreingedeelte 45 soorten (anders dan grassen) geteld, waaronder vier Rode Lijstsoorten. Dat betreft: Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*. Rode Lijst: gevoelig) Ronde zonnedauw (*Drosera rotundifolia*. Rode Lijst: gevoelig) Oeverkruid (*Littorella uniflora*. Rode lijst: kwetsbaar) Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*. Rode Lijst: bedreigd). Daarnaast hebben we ook, zowel in 2021 als in 2022 de Rugstreeppad er gehoord.

In diezelfde QuickScan geeft Bureau Tauw (ingehuurd door Chasing the Hihat) het volgende aan: 3.1.3 Zorgplicht De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. Die zorgplicht geldt dus zeker voor de Rode Lijst-soorten. Maar na vier dagen intensieve betreding door duizenden mensen zal er hoegenaamd geen sprake meer zijn van vegetatie.

Behalve dit bestaat er een groot risico dat na afloop van een festival dag groepen het naastgelegen duin (Natura 2000-gebied) in trekken om daar het feestje voort te zetten, met alle schadelijke gevolgen van dien.

Al het bovengenoemde vind ik reden genoeg om de vergunning niet te verlenen. Waarom moet er op het mooie Terschelling nog weer een groot festival georganiseerd worden. De natuur heeft al zoveel te leiden van het alsmat afgeven van vergunningen voor parken en bouwprojecten. Nog even en het eiland zal niet meer zijn zoals het was namelijk een oord om van de natuur en de schoonheid van duin, bos en strand te genieten. En dat komt door alle instanties die alleen maar op geld uit zijn en de rest interesseert ze niet want voor velen die de beslissingen nemen is het toch de ver van hun bed show.

Beantwoording zienswijze indiener 31

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 32

Datum ontvangst: 05-07-2022

Kenmerk: 02010413

Zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen het afgeven van een vergunning krachtens de natuurbeschermingswet voor het Eilân Festival op Terschelling. Een muziekfestival in een natuurgebied past niet: lawaai in de vorm van muziek hoort daar niet. De locatie is een geliefde plek voor bewoners en gasten om te recreëren. Het festival doet daar ernstige afbreuk aan, doordat het de ruimte inneemt. Dat is niet alleen het geval voor de duur van het festival, maar ook nog eens in de dagen daarvoor en daarna met de aanvoer van tribunes, aggregaten en andere materialen.

Een muziekfestival past ook niet bij het imago van Terschelling als vakantiegebied: een eiland van natuur, stilte en rust. Muziek maken in een natuurgebied schaadt terwijl we beleidsmatig op alle manieren moeite doen om die natuur te beschermen. De realisatie van het festival vraagt bovendien de toelevering van elektrische stroom uit aggregaten die langdurig moeten draaien. Dientengevolge stoten ze vervuilende emissies rechtstreeks in dit natuurgebied bij Hee uit. En dat in het huidige tijdsgewricht waarbij we op allerlei manieren genoodzaakt zijn om afstoting van schadelijke uitlaatgassen in de atmosfeer terug te dringen en nog liever om die te vermijden.

Het is bovendien een verdienmodel voor mensen van elders die gebruik maken van de populariteit van het eiland om daar muziek naar toe te brengen waarom op het eiland niet wordt gevraagd. Zo'n festival trekt een speciale publieksgroep aan die voornamelijk gelden in de goedkopere logiesgelegenheden en horeca spenderen. De ervaring met het Oerol festival heeft uitgewezen dat festivalgangers alleen voor het festival komen; allerlei vaste attracties van het eiland stil komen te liggen, zoals winkel- en museumbezoek, huifkartochten, zeehonden tochten, georganiseerde wandelingen. De (vaste verblijf) gasten die je kunt ontvangen als er geen festival is, hebben een veel breder en vaster bestedingspatroon. Het Eilân Festival heeft derhalve minder economische uitstraling als wordt beweerd, omdat buiten beschouwing wordt gelaten welke bezetting van gasten het eiland anders zou hebben gehad. Sterker nog, andere verblijfgasten blijven weg zoals ook tijdens het Oerol festival.

Met andere woorden, het Festival verdrijft andere voor het eiland belangrijke gasten.

Resumerend:

- Een muziekfestival met lawaai past niet in het natuurgebied
- Het festival produceert uitlaatgassen rechtstreeks in het natuurgebied
- Het eiland heeft niet gevraagd om dit festival, het is een verdienmodel van buitenstaanders die het eiland - het publieke bezit - uitbuiten voor eigen gewin

- Het festival zal een soort publiek trekken dat de reguliere gasten verdrijft
- Het festival tast het imago van het eiland aan.

Ik verzoek u derhalve met klem de aanvraag van de vergunning af te wijzen.

Beantwoording zienswijze indiener 32

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 33

Datum ontvangst: 05-07-2022

Kenmerk: 02010424

Zienswijze:

De focus op Terschelling is komen te liggen op steeds meer geld (voor enkelen terwijl steeds drukker bezochte voedselbank) en steeds minder op het behouden van wat Terschelling zo uniek - de parel van de wadden - maakt. Namelijk de rust, ruimte en natuur waarbij lokalen (onderling) en 'badgasten' zeer goed met elkaar omgaan, behulpzaam zijn en vrienden worden en blijven door dezelfde passie voor het eiland.

Dit type 'badgast' zal het eiland en het waddengebied dan ook nooit in geen enkel opzicht schaden. Het type badgast dat nu steeds vaker komt heeft geen enkele binding met het eiland en de inwoners, wil dat ook niet hebben, komt ook kort en is veelal op zichzelf gericht overal waar hij of zij is (erg egoïstisch). De identiteit van Terschelling verdwijnt daarmee (zie ook link naar website 1). Het toerisme neemt sterk toe op Terschelling waardoor er juist nu aan de handrem getrokken moet worden en hiervoor eerst lange termijnbeleid moet komen.

Terschelling telt ongeveer 5000 inwoners. Waarvan zo'n 2500 inwoners tussen Hee en het meest Westelijke deel van Terschelling waaronder West Terschelling (zie link website 2). Ongeveer 1000 daarvan zullen dezelfde leeftijd hebben als die van de mogelijke Eilân festivalbezoekers. Voor zover ik begreep zullen dat er zo'n 7000 per dag zijn en dat 4 dagen lang (zie website 3). Stel dat mensen er 2 dagen zijn dan zullen er ruim 10.000 verschillende badgasten komen. Het dubbele van het aantal inwoners en het tienvoudige van andere leeftijdsgenoten. Hiervoor zullen nooit genoeg (natuur) handhavers zijn. Want wat als de sfeer niet leuk wordt, pillen en drugs i.c.m. alcohol (toch) de overhand nemen. Destructie van gebouwen, natuur, enz. plaats gaat vinden. De (voldoende) politie van wal zal er niet snel genoeg bij kunnen zijn. Welke gevaren zal dit (kunnen) opleveren voor omwonenden en mensen uit West-Terschelling?

7000 toeristen op 5000 inwoners is puur overtoerisme waarover veel onderzocht en te lezen is in negatieve zin. Uit recente onderzoeken (zie website waddenacademie.nl komt dit al duidelijk naar voren en kranten schrijven er ook al over (zie link bijlage 4). Mijn advies zou zijn om in ieder geval, voor enig nieuw festival, eerst toekomstig toerismebeleid samen met een hoogleraar overtoerisme op te gaan stellen, wat gedragen wordt door het overgrote deel van de eilanders, alvorens nog enig extra festival te gaan organiseren. Meer toeristen zijn echt niet meer nodig.

Mijn tweede (bovenliggend) advies is om (beleids)aanpassing waarbij beleid afgesproken en gevoerd wordt dat iedereen op het eiland (waaronder de jeugd) een goed onderkomen en baan zal hebben (krijgen) en behouden op het eiland wanneer hij/ zij dit wil. Dit afspreken is het komende decennia vele malen belangrijker dan een enkel festival, waar veel weerstand voor is, dat slechts enkelen (vooral van buitenaf/ niet eens badgasten) nog iets rijker maakt, maar geen enkel verschil zal maken in het aantal mensen dat zich zal blijven melden bij de lokale voedselbank. Daarbij splijt dit festival het eiland doordat een groot deel voor en tegen is. Belangrijk is ook wat dit betreft het komende decennia op 1 lijn te komen met z'n allen in plaats van constante acties van buitenaf die de samenhang en samengang op het eiland

zullen eroderen. Waarbij spijlstenen van buitenaf als Chasing the Hiat niet toegestaan moeten worden op het eiland. Onderlinge rechtszaken geïnitieerd door een handvol mensen van buitenaf. Hoe ver heeft dit ooit kunnen komen en waar is Terschelling mee bezig?

Dit Eilân festival 'zet daarom een president' voor meer, nieuwe en nog grotere festivals in de toekomst. Alleen al hierom is het belangrijk om dit festival niet door te laten gaan ondanks mogelijk onderhandse afspraken die de bestuurders al met CTH hebben gemaakt. Terschelling met nauwelijks natuur en een slecht imago is namelijk niets meer. Misschien kom je bij het maken van afspraken en met behulp van bijvoorbeeld [REDACTED] hoogleraar toerisme uit dat er 2x per jaar een dergelijk festival kan komen, maar wel van maximaal 500 à 1000 mensen en dan op een andere locatie (misschien wel op het groen strand).

Het waddengebied valt onder het werelderfgoed en wordt beschouwd als beschermd kwetsbaar natuurgebied. Het is daarbij een zeer uniek ecosysteem met getijden dat nog onverstord is. Hoe je het ook wil tegenspreken, duizenden mensen (overvloed aan bezoekers) die alcohol drinken, feestvieren, enz. midden in dit gebied zullen dit ecosysteem linksom of rechtsom verstoren. Voet en volleyballen op halmgebied, klimmen in bomen (waar beestjes in zitten wat belangrijk voer voor vogels is), brandende sigaretten die neergegooit worden, bbq's in de bossen en duinen, hard geluid dat door de meeste dieren op het hele westelijke deel van het eiland gehoord zal worden, van paden af waardoor planten stuk gaan, enz. enz.

Waarbij je echt niet kunt zorgen dat iedereen zich op het terrein bevindt. Het is zelfs goed mogelijk dat het festival nog meer mensen aantrekt die buiten de hekken gaan feesten zonder kaartje. Daarbij is het zo dat na juli en augustus de meeste drukte voorbij is en alles weer tot rust komt in de natuur. Door het bedachte festival eilan zal alles midden september danig verstoord worden en uit balans raken. Een onverstoorde evenwichtigheid (UNESCO's belang) die hiermee verstoord wordt.

Voor zover mij bekend is in 2017 in de wet natuurbescherming de definitie "het verstoren van de natuur" aangepast waardoor wetshandhavers moeten bewijzen dat overtreders opzettelijk de natuur hebben verstoord e.d. Hierdoor is het nagenoeg onmogelijk geworden om boeten uit te gaan delen (handhaven) tijdens het beoogde eilan festival terwijl natuurverstoring logischerwijs met dusdanig veel mensen veelvuldig zal voorkomen.

Als allerlaatste wil ik opmerken dat ik het erg bedroevend vindt dat mensen die zich tegen dit festival verzetten verguisd worden, bedreigd worden en pogingen gedaan worden tot omkoping om maar akkoord te gaan met dit festival. Sterk tegen: Laat het festival eilan niet doorgaan! Onder de streep kost dit veel meer dan dat het oplevert, zorgt voor splijting op het eiland, maakt het eiland zelf kapot (van parel naar puin) en is waarschijnlijk het grote omslagpunt naar overtourisme.

Beantwoording zienswijze indiener 33

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Op de naleving van de vergunningvoorschriften en de verbodsbepalingen van de Wnb zal toezicht worden gehouden door de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing) en door de boa's van Staatsbosbeheer. Wanneer sprake is van een overtreding, zal de organisator hierop aangesproken worden en zal eventueel handhaving volgen.

Indiener 34

Datum ontvangst: 05-07-2022

Kenmerk: 02010433

Zienswijze:

Als natuurliefhebber en Liefhebber van het eiland Terschelling ben ik het totaal niet eens dat Terschelling een soort feesteland wordt. Kenmerk van het eiland is juist de rust en bijzonder mooie natuur, om nog maar niet te spreken van alle bijzondere en beschermde vegetatie (zie bijlage). Voor feesten is het Bloemendaalse strand de aangewezen plek, daar kunnen ze losgaan. Nee, dames en heren gedeputeerden, neem zelf een kijkje op Terschelling en ervaar dit prachtige stukje Nederland.

Bijlage: Tekst uit de QuickScan Festival Eilân, zie ook de zienswijze van indiener 28.

Beantwoording zienswijze indiener 34

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 35

Datum ontvangst: 05-07-2022

Kenmerk: 02010441

Zienswijze:

Het eiland Terschelling is puur natuur waar de mensen ook voor komen wat betekent rust en ontspanning waar mensen in het land er veel behoefte aan hebben. Dan willen slechts enkele op het eiland er daarbuiten dit een festival organiseren om er zelf rijker van te worden ten koste van alles. Wat mij verbaast is dat Staatsbosbeheer hiervoor zijn goedkeuring gegeven zou hebben. Waarbij mij te oren is gekomen dat Staatsbosbeheer voor dit festival een afkoopsom van ruim 15.000 EUR zou hebben gekregen om dit festival maar door te laten gaan. Wat omkoping zou zijn en eerst uitgezocht zou moeten worden. De regels van Staatsbosbeheer zijn qua natuurbehoud er dual. Daar waar je als toerist te vroeg enkele cranberries plukt krijg je een boete van 300 EUR, maar wanneer nu al het leven rond het meertje kapot gemaakt wordt is dat akkoord wat hun betreft?

Als dit festival doorgaat is het hek ook van de dam. Wat weerhoudt een volgend nog groter festival dan nog. Waardoor nog meer natuur kapot zal gaan. Het beoogde festival bij het meertje Hee ligt ook in een puur natuurgebied. Dit hoort bij het hele wadden natuurgebied wat UNESCO erfgoed is. Wanneer dit soort zaken doorgaan is het gedaan met alle rust en de natuur op Terschelling. Wat het typische karakter van Terschelling kapot maakt waardoor er uiteindelijk steeds minder toeristen zullen komen. Al vanaf de jaren 70 kom ik op het eiland en ik zie en merk dat de huidige ontwikkelingen op het eiland absoluut niet de goede kant op gaan. In plaats van een natuureiland is het een party eiland aan het worden. Laat dit alstublieft niet doorgaan het is het begin van het einde.

Beantwoording zienswijze indiener 35

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 36

Datum ontvangst: 05-07-2022

Kenmerk: 02010444

Zienswijze:

Graag maak ik van deze gelegenheid gebruik om aan te geven, dat er naar mijn mening op Terschelling, bij het duinmeertje, geen plaats is voor het Eilân Festival. Ik heb 14 jaar op Hee gewoond, waar mijn familie deels nog woont. Ik kom meermalen per jaar nog graag op het

eiland, dat ik in die jaren enorm heb zien veranderen en drukker zien worden. Ondanks dat blijft de rijke natuur en rust, die nog steeds te vinden is, een grote trekker, waardoor ik buiten het hoogseizoen graag op Terschelling kom. Het tot 5 dagen uitgroeïende Eilân Festival met 6000 tot 12.000 bezoekers lijkt mij een veel te zware belasting voor het aangrenzende Natura 2000 gebied, waarbij het mij zeer onwaarschijnlijk lijkt dat de overlast van mens, lawaai en licht tot dat gebied beperkt zal blijven, zoals in de ontwerpvergunning wordt aangegeven. In het naastgelegen duingebied waren dit voorjaar de bandsporen van een jaar eerder nog duidelijk in het mos waarneembaar. Ook de effecten van de meerdaagse geluidsoverlast lijkt mij nogal positief ingeschat. Niets vind ik overigens over het effect van geluidsoverlast op de bewoners en badgasten.

Beantwoording zienswijze indiener 36

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 37

Datum ontvangst: 05-07-2022

Kenmerk: 02010447

Zienswijze:

Graag maak ik van deze gelegenheid gebruik om aan te geven, dat er naar mijn mening op Terschelling, bij het duinmeertje, geen plaats is voor het Eilân Festival. Ik kom al meer dan 65 jaar op Terschelling, waarvan al 50 jaar op Hee en heb in die jaren het eiland enorm zien veranderen en drukker zien worden. Ondanks dat blijft de rijke natuur en rust, die nog steeds te vinden is, een grote trekker, waardoor ik buiten het hoogseizoen graag op Terschelling kom. Het tot 5 dagen uitgroeïende Eilân Festival met 6000 tot 12.000 bezoekers lijkt mij een veel te zware belasting voor het aangrenzende Natura 2000 gebied, waarbij het mij zeer onwaarschijnlijk lijkt dat de overlast van mens, lawaai en licht tot dat gebied beperkt zal blijven, zoals in de ontwerpvergunning wordt aangegeven. In het naastgelegen duingebied waren dit voorjaar de bandsporen van een jaar eerder nog duidelijk in het mos waarneembaar. Ook de effecten van de meerdaagse geluidsoverlast lijkt mij nogal positief ingeschat. Niets vind ik overigens over het effect van geluidsoverlast op de bewoners en badgasten.

Beantwoording zienswijze indiener 37

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 38

Datum ontvangst: 06-07-2022

Kenmerk: 02010944

Zienswijze:

Bij deze wil ik mijn bezwaren kenbaar maken met betrekking tot het in september 2022 geplande "Eilân Festival".

- 6000 en zo mogelijk meer bezoekers van een meerdaags muziek & dancefestival is te massaal voor dit kleine gebied en niet te vergelijken met het kleinschalige recreatieve gebruik door badgasten en eilanders in de vakantieperiodes.
- De aan-en afvoer van podiumwagens, aggregaten, toiletwagens, horeca, merchandise etc. etc. zal erg belastend zijn.
- Er zal zeker een oncontroleerbaar gedrag ontstaan buiten het toegewezen festivalterrein, zoals sanitaire uitstapjes en afterparty's in het omringende bos en duingebied (n.b. Natura 2000-gebied).

- Het melden van bedreigde en kwetsbare flora en fauna laat ik aan biologen en ecologen over, maar is zeker een serieus punt van overweging in een natuur- en stiltegebied.
- Buitenproportioneel geluid hoort nu eenmaal bij Dance-events, maar zoveel decibels horen niet in een natuurgebied op een klein eiland en in de nabijheid van bewoning.

Nu er door een procedurefout opnieuw naar de vergunningen zal worden gekeken, hoop ik dat u deze bezwaren ter harte neemt. Ik ben niet mordicus tegen nieuwe ontwikkelingen, maar het Eilân Muziek&Dancefestival is buiten alle proporties en zal Terschelling alleen maar schaden.

Beantwoording zienswijze indiener 38

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 39

Datum ontvangst: 06-07-2022

Kenmerk: 02010981

Zienswijze:

Hierbij maak ik mijn bezwaar kenbaar met betrekking tot het geplande "Eilân Festival".

- Een meerdaags muziek-en dancefestival met ruim 6000 mensen op zo'n klein en kwetsbaar natuurgebied (Natura-2000!), rond het meertje van Hee, past hier niet.
- Er zullen diverse podia, toiletwagens en horecavoorzieningen rond het gebied geplaatst worden. Dit zal zeker voor zulke massale groepen niet voldoende zijn en zal er dus uitgeweken worden naar de gebieden (bos en duin) rondom het festivalterrein.
- Het enorme geluid van de muziek die bij zo'n dance-en muziekfeest ten gehore wordt gebracht, zal zeker niet thuishoren in dit natuur-en stiltegebied. Er wordt inderdaad kleinschalig gerecreëerd in de zomer, maar dit is in de verste verte niet te vergelijken met zo'n groot meerdaags festival van 6000 of meer mensen.
- Natuurvereniging Terschelling heeft in haar uitgave "Rinkelbellen" van april j.l. reeds melding gemaakt van zeldzame en bedreigde soorten in dit gebied. Het kan toch niet zo zijn dat men dit zo maar aan z'n laars lapt. Ook leeft de beschermde rugstreeppad in en rond het duinmeertje.

Nu wordt er door een procedurefout opnieuw gekeken naar de vergunningen en spreek ik de hoop uit dat u aan onze bezwaren gehoor geeft.

Beantwoording zienswijze indiener 39

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilân' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 40

Datum ontvangst: 06-07-2022

Kenmerk: 02010996

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen de organisatie van het festival Eilân. Indiener geeft als redenen de bezwaren die worden gegeven in de QuickScan Festival Eilân en de Passende beoordeling Festival Eilân (zie ook de zienswijze van indiener 31).

Gedeputeerde Staten Provincie Fryslân neem uw verantwoordelijkheid om het natuurgebied te beschermen en niet door dit Festival Eilân of een ander festival te laten verstoren. Er

worden al diverse festivals en evenementen op het eiland Terschelling georganiseerd. Wees zuinig op dit mooie eiland Terschelling.

Beantwoording zienswijze indiener 40

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 41

Datum ontvangst: 06-07-2022

Kenmerk: 02010998

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 40.

Beantwoording zienswijze indiener 41

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 42

Datum ontvangst: 07-07-2022

Kenmerk: 02011415

Zienswijze:

Als natuurliefhebber wil ik mijn ernstige bezwaren kenbaar maken, tegen uw voornemen het openlucht dance-event "Eilân" doorgang te verlenen. Zowel niet op 15 en 16 september 2022, als op enige andere datum.

Terschelling is een natura 2000 gebied, wat het tot een beschermd natuurgebied maakt. De Rijksoverheid vat dit als volgt samen. Ik citeer: "Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In natura 2000- gebieden worden plant- en diersoorten die in Europa bedreigd zijn en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden". Dit gegeven alleen had voldoende moeten zijn om geen vergunning te verstrekken. Zeker in de huidige tijd waarin de Overheid stelt alles op alles te willen zetten, zorgvuldiger om te gaan met onze natuur. Desnoods afgedwongen met vergaande maatregelen.

Dat Terschelling onder de bescherming van Natura 2000 valt, geeft al aan dat de natuur op Terschelling kwetsbaar is. Vooral wanneer het gaat om vogels. Door de corona-pandemie, waardoor veel mensen gedwongen waren in eigen land op vakantie te gaan, kreeg de natuur het al zwaar te verduren. Duizenden dagjesmensen trokken erop uit waardoor de natuur op diverse plekken in Nederland zwaar werd verstoord. Dit is op Terschelling niet anders geweest. Daar kwam Oerol, een festival met duizenden bezoekers nog eens overheen. Hier ook nog eens een dance-event toestaan, geeft de natuur een extra knauw. Wat niet alleen de natuur schaadt, maar in de laatste plaats ook de geloofwaardigheid van de overheid. Dit toestaan is vragen om meer problemen. Als u dit festival nu toestaat, wanneer trekt u dan een streep? Want als Terschelling van natuurbeschermend gebied gaat veranderen in het nieuwe Ibiza in de Waddenzee, dan is het einde helemaal zoek en de ramp compleet. Een paar duizend mensen twee dagen dansend op luide muziek met een sterke beat, is niet goed voor de natuur. In de eerste plaats niet goed voor de vogels. En dan heb ik het over de opbouwfase en afbouwfase nog niet eens gehad.

Ik wil mijn ernstige bezwaren met een voorbeeld bekrachtigen. Daarvoor zal ik gebruik maken van een event waar ik [REDACTED] deel van ben geweest. In het weekend van 25 en 26 augustus 2018 zou bij het Nationaal Militair Museum, op voormalig vliegbasis Soesterberg een Flight Event plaatsvinden. Dit betrof een vliegshow met een aantal straaljagers en propellervliegtuigen, die voorbij zouden vliegen. Het is belangrijk te

vermelden dat voormalig vliegbasis Soesterberg NIET in een Natura 2000 gebied ligt. Toch weerhield dit de rechter er niet van om een rood kruis door de toegewezen vergunningen te zetten. Hoofddargument was het broeden van vogels in dit gebied. Bij deze uitspraak werd het belang de natuur te beschermen, boven het flight-event geplaatst. Bij dat event ging het om voorbijrazende vliegtuigen, waarbij er dus steeds een moment van rust tussen de ene en de andere fly-by zat. Daartegenover staat dat er bij "Eilân" sprake is van aanhoudende harde muziek, binnen een natura 2000 gebied. Als een rechter een gebied dat deze status niet heeft al beschermt, dan is het onbestaanbaar, dat een dancefestival zoals Eilân, doorgang kan hebben.

Beantwoording zienswijze indiener 42

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Opgemerkt dient te worden dat het festival buiten het broedseizoen wordt gehouden.

Indiener 43

Datum ontvangst: 07-07-2022

Kenmerk: 02011661

Zienswijze:

Indiener spreekt zich uit tegen de ontwerpvergunning voor Eilân om de volgende redenen:

- Er worden 6000 bezoekers verwacht in een natuurgebied.
- Het festivalterrein wordt afgezet en is dan een tijdlang niet toegankelijk voor omwonenden en gasten. Veel rustzoekers die rond half september naar het eiland komen, komen nu niet.
- Deze organisatie wil een festival organiseren op het eiland. Als dit doorgaat, volgen er vast meer.
- Zo'n festival is te groot voor de rust, ruimte, omgeving en de natuur.

Beantwoording zienswijze indiener 43

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 44

Datum ontvangst: 07-07-2022

Kenmerk: 02011698

Zienswijze:

Tot mijn verbijstering vernam ik dat u voornemens bent onder voorwaarden het Eilân festival op Terschelling toe te staan. Het zal u vast wel bekend zijn dat al sinds enkele jaren in ons land verschillende grote projecten gestopt of beperkt zijn met als enig doel de natuur te beschermen (stikstof probleem). Wegen konden niet aangelegd, huizen niet gebouwd, snelheid op snelwegen beperkt, kolencentrales moeten op een laag pitje draaien en recent een zeer zware druk op de boeren om drastisch in te krimpen. Het hele land in rep en roer. En juist nu bent u van plan het Eilân festival toe te staan en dat puur en alleen voor het plezier van duizenden mensen. En dan nog te bedenken dat er al een soortgelijk festival ("Oerol") op Terschelling plaats vindt. Veel te veel voor een klein eiland. U kunt dan wel de verantwoordelijken van het festival opdragen zich aan allerlei voorschriften te houden en er daarmee vanuit gaan dat wat u betreft "u alles gedaan heeft om de natuur te beschermen" zodat deze schade geen oploopt, maar dat is valse geruststelling. Er zullen allerlei faciliteiten (energievoorziening, toiletten, drank en voedselvoorzieningen etc.) opgebouwd en weer afgebroken moeten worden. Er moeten voedingsmiddelen aan en afgevoerd worden. Dat gaat niet zonder gemotoriseerde voertuigen met veel bewegingen en dus onnodige stikstof

productie. De planten hebben daar onder te lijden en de levende natuur raakt van slag, al was het alleen al vanwege het lawaai. Feestende mensen met wat alcohol en drugs op zullen tijdens of na afloop licht nog wel even de natuur in gaan om het feest op eigen wijze voort te zetten. Dat mag natuurlijk niet van u maar het gebeurt wél. Duizenden mensen moeten per boot aan- en afgevoerd worden. En dat alleen voor een feestje. Dat kunt u allemaal toch niet op uw geweten hebben? Niet toestaan geacht college!! En als er dan toch gefeest moet worden dan kan het Eilân festival beter plaats vinden op een weiland van een boer ergens in Friesland die vanwege de natuur toch al moet stoppen met zijn bedrijf (!). Of nog minder vervuilend: gebruik maken van bestaande geschikte locaties op het vaste land. Ik verzoek u voor deze milieubelastende "plezieractiviteit" Eilân festival op het eiland Terschelling geen toestemming te verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 44

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 45

Datum ontvangst: 08-07-2022

Kenmerk: 02012053

Zienswijze:

Indiener dient een brief in als zienswijze. Deze brief is gericht aan de organisatie van het Eilân festival. Hierin geeft indiener aan dat hij een nieuw festival geen goed idee vindt.

Terschelling is al behoorlijk verzadigd geraakt met festivals, events, happenings en bijbehorende bezoekersstromen; het toeristisch seizoen loopt tegenwoordig bijna het hele jaar rond. Dus los van de vraag of je wel een muziekfestival in/bij/naast een Natura 2000 gebied moet organiseren, ik denk van niet (natuur in NL is al schaars en ondergeschikt en daarbij is er kortgeleden een uitgebreid rapport verschenen over de negatieve gevolgen van recreatie op o.a. vogels, zie bijlage) ervaren veel eilandbewoners de steeds maar toenemende exploitatie van hun leefomgeving als onprettig (ja, we leven er ook van, maar de rust, ruimte en natuur zijn tevens 'the unique selling points' en kunnen dus gezien worden als de belangrijkste bron van de inkomsten).

In een interview met Terschelling TV vertelden jullie ook al groeimogelijkheden voor Eilân te zien, en juist groei is een van de grote negatieve factoren. In het door de Gemeente Terschelling geïnitieerde TS25- schijfsel staat het volgende: "Een beheersbare, selectieve groei van de toeristisch-recreatieve sector moet afgestemd zijn op het sociale draagvlak en de fysieke draagkracht van het eiland". Nu is dat "sociale draagvlak" niet bepaald een duidelijk gespecificeerd/ gedetailleerd begrip in de tekst; bedoelt men voldoende draagvlak, veel draagvlak of is een beetje draagvlak genoeg? In de poll van Fodzoeker was rond de 81% van de respondenten tegen het Eilân festival.

De evenementen visie zou onder meer dit bevatten: Eilanders kiezen in meerderheid voor:

1. Evenementen die voortkomen uit de behoefte van het eiland zelf.
2. Evenementen vinden aansluiting bij het DNA van Terschelling.
3. Bestaande evenementen die jarenlang hun waarden hebben bewezen.
4. Strikte restricties voor nieuwe autonome trekkers.

Aansluitend op het voorgaande: daarbij vinden inwoners dat:

5. Leefbaarheid en natuur naast economie, als zelfstandige waarden merkbaar worden gerespecteerd.
6. Evenementen op Terschelling vooroplopen op het gebied van duurzaamheid.

7. De jaarkalender in balans blijft.

8. Er ruimte blijft voor vernieuwing en bijzondere eenmalige evenementen.

Als al het bovenstaande juist is zou je kunnen concluderen dat vergunningen verlenen aan het Eilân festival helemaal niet kan.

Beantwoording zienswijze indiener 45

Voorzover de zienswijze van indiener 45 ziet op de bescherming van natuur en beschermde dier- en plantensoorten, verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het overige betreft gemeentelijk aspecten, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 46

Datum ontvangst: 08-07-2022

Kenmerk: 02012073

Zienswijze:

Mijn bezwaar betreft het toestaan van een dancefestival op Terschelling in en bij Natura 2000 gebieden in de maand september. Als u deze natuurvergunning afgeeft, geeft u toestemming om zeer veel overlast te veroorzaken in/bij een Natura 2000 gebied; GEWOON VOOR DE LOL. Er is geen groot maatschappelijk belang (alleen Chasing the Hihat en misschien een paar ondernemers hebben als belang om veel geld te verdienen) er is geen noodzaak en er zijn alternatieven genoeg aan de wal (in september kan je zelfs ieder weekend kiezen uit een aanbod van dancefestivals). Het is dus gewoon voor de lol dat u het goed vindt dat duizenden mensen vogels, vleermuizen en andere dieren uit hun woon- leefgebied verjagen. U vindt het dus goed dat duizenden mensen planten en andere flora vertrappen, gewoon voor de lol. U vindt het goed dat gewoon voor de lol keiharde muziek (ongeveer 100 decibel!) van 4!! podia de Natura 2000 gebieden ZELFS STILTEGEBIEDEN!!! In wordt geblazen (4 1/2 dag lang van 's morgens tot 's nachts!) Gewoon voor de lol vindt u het ook goed dat er lichtshows gaan plaatsvinden die storend zijn voor alle (nacht-) dieren.

Lees alstublieft de natuurwetten en lees alstublieft het Beheerplan van de Natura 2000 gebieden op Terschelling! Dan beseft u toch dat het KWETSBAAR natuurgebied, Natura 2000 gebied en Stiltegebied beschermd moeten worden tegen de overlast die mensen veroorzaken. Die gebieden zijn niet voor niets zo genoemd. De natuur gaat zo snel achteruit dat er extra bescherming moet komen om de natuurgebieden in stand te houden maar liefst nog om te verbeteren. En weet u wat zo triest is? De instandhoudingsdoelen zijn niet eens gehaald!!! Dat betekent dat de natuur ook in de laatste 6 jaar weer verder achteruit is gegaan (en met dit soort vergunningen worden die doelen nooit gehaald!) U heeft aan Europa beloofd om bij alle beslissingen de natuur centraal te stellen. Maar als u toestemming geeft aan zoveel herrie, duizenden (dansende en feestende) mensen, lichtshows en verdere overlast (zoals afval) dan is het duidelijk dat u niet de natuur centraal stelt maar dat de belangen van het dancefestival bij u centraal staan.

De organisatie Chasing the Flihat heeft beloofd om het gebied op te (laten) ruimen. Maar ik heb nog steeds geen antwoord gekregen op de vragen: Hoe ze het meertje willen schoonmaken, of ze ook het naastgelegen natuurgebied schoonmaken, en het fietspad, hoe ze de ontlasting, urine en braaksel (allemaal met drugsresten dus Klein Chemisch Afval) willen opruimen, hoe ze vertrapte plantjes tot leven willen wekken, hoe ze verjaagde dieren willen terughalen enz. enz. enz.

Ook is nog steeds niet duidelijk hoe duizenden mensen uit "de grijze duinen" (een zeer kwetsbaar en uniek natuurgebied) kunnen worden gehouden. Dat gebied grenst aan 3 podia. De ene keer wordt er gezegd dat er een paar toezichthouders komen om al die mensen tegen te houden (???), een andere keer worden er een paar touwtjes gespannen (om

duizenden baldadige, feestende mensen tegen te houden??) of zouden er hekken worden geplaatst (om het hele "grijze duinen"gebied??). Wel is duidelijk dat deskundigen hebben geadviseerd dat al die duizenden mensen bij Hee moeten blijven omdat de deskundigen niet willen dat de overlast van die mensen over het hele eiland wordt verspreid. Arme natuur!! Waarom wilt u dit toestaan???? De organisatie zegt dat de bezoekers van het dancefestival geen "noemenswaardige" problemen gaan veroorzaken (m.a.w. iedereen gaat om 24.00 uur rustig naar bed????).

Wij (de bewoners van Hee maar ook de deskundigen) zijn juist bang dat de overlast bij de podia om 24.00 uur wordt verplaatst naar "de grijze duinen" en dat die duizenden mensen in die kwetsbare natuur verder gaan feesten, vuurtje gaan stoken, herrie/muziek gaan maken, plantjes vertrappen en dieren verjagen. M.a.w. de overlast in de natuur stopt niet om 24.00 uur maar wordt verplaatst naar nog kwetsbaarder natuurgebied!

En dan de stikstof. Heel Nederland moet terug in de stikstofuitstoot. Boeren moeten zelfs stoppen met hun bedrijf, we mogen geen 130 km per uur meer rijden, er is een bouwstop voor woningen enz. enz. Maar u vindt het goed d.m.v. een vergunning dat er op Terschelling meer stikstof in de Natura 2000 gebieden komt. Chasing the Hihat was heel blij dat ze aggregaten hadden die minder uitstoot hadden dan dieselaggregaten. Maar de uitstoot is nog steeds geen 0 —dus niet goed voor de natuur en geen achteruitgang van de stikstof. Bovendien als die dingen lekken dan komt er veel troep in de natuur en als ze in brand gaan, kan je ze niet blussen met water. Lekkere dingen voor de natuur!

Daarom vraag ik u heel dringend om GEEN vergunning te geven en in uw (volgende) beslissingen altijd de natuur centraal te stellen en zeker de natuur niet te laten misbruiken als dansvloer!!!!

Beantwoording zienswijze indiener 46

Voorzover de zienswijze van indiener 46 ziet op de bescherming van natuur en beschermde dier- en plantensoorten, verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het overige betreft gemeentelijk aspecten, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 47

Datum ontvangst: 08-07-2022

Kenmerk: 02012083

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen de afgegeven vergunning voor het Eilân festival. Indiener geeft aan dat het duinmeertje van Hee een uiterst gevoelig natuurgebied is en zeker niet geschikt voor een festival. Indiener heeft verder de volgende bezwaren:

1. Het naastgelegen duin is een Natura 2000 gebied;
2. In het gebied bij het duinmeertje groeit de stijve moerasweegbree, die op de rode lijst staat.
3. In het bosgebied bij het duinmeertje groeit de Dennenorchis, wat ook een beschermde soort is volgens de Wet natuurbescherming.

Beantwoording zienswijze indiener 47

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilân' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 48

Datum ontvangst: 08-07-2022

Kenmerk: 02012015

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen het organiseren van het Eilân festival bij het duinmeertje van Hee. Indiener geeft aan dat er op het strand ruimte genoeg is, maar dat het meertje van Hee een relaxplek is en een zwemparadijs voor gasten.

Beantwoording zienswijze indiener 48

De keuze voor de locatie is in overleg met de gemeente en Staatsbosbeheer gemaakt. Indiener gaat slechts in op de effecten hiervan op overige recreatie, dit betreft een gemeentelijk aspect.

Indiener 49

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012475

Zienswijze:

Hierbij maken wij bezwaar tegen de ontwerpvergunning als boven vermeld en tegen het Eilân festival op zich. Terschelling is van oudsher, en wij hopen ook voor de toekomst, een Waddeneiland met een rijke variatie aan natuurschoon waar jaarlijks vele badgasten van genieten. Grootschalige evenementen passen daar naar onze mening niet tussen.

Wat het Eilân festival betreft vinden wij dit volkomen misplaatst op de locatie op Hee. Een natuurgebied waar eilanders en badgasten met respect voor de omgeving recreëren. Waar zij van de natuur en rust genieten. Waar de bezoekers van de nabijgelegen campings bewust kiezen voor de ligging in de natuur. Het is ons volkomen onduidelijk waarom je dit soort evenementen voor een doelgroep organiseert die volkomen vreemd is aan Terschelling, vreemd is aan natuur, vreemd is aan rust, etc. op een dergelijke locatie. En nog vreemder dat je dit in een natuurgebied organiseert. Dit veroorzaakt voor Terschellingers veel stress, maar verstoort vooral de natuur, 'de habitat van de lokale flora en fauna'.

Wij halen Oerol nog maar eens aan waar reeds ruim voor de start van het festival al enorm veel fiets- en wandelpaden worden vernield door groot materieel, de natuur wordt verstoord door machines en mensen, de duinen op West-Terschelling vertonen na 1 week vertrapt te zijn door doldwaze Oeralgangers (soms zelf met hun huurfiets in de duinen) opeens tientallen, zo niet honderden nieuwe paden. Hierdoor stuift al dit losgemaakte zand over het dorp West en bij hevige regen liggen er kubieke meters zand op doorgaande wegen (Zwarteweg/Parnassiaweg) met gevaarlijke verkeerssituaties tot gevolg. Met de komst van het Eilân festival zien wij alleen financiële voordelen voor de organisatie en een handjevol betrokken lokale ondernemers. Voor de rest alleen heel veel overlast voor de lokale bevolking en vooral heel veel schade aan de kwetsbare natuur.

Beantwoording zienswijze indiener 49

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 50

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012490

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen het Eilân festival om de volgende reden:
Het eiland verdient rust.

Beantwoording zienswijze indiener 50

Voor zover de zienswijze van indiener betrekking heeft op de bescherming van natuur en beschermde dier- en plantensoorten, verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 51

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012497

Zienswijze:

Ik vind dat het Eilân festival de kwetsbare natuur op Terschelling ernstige schade toebrengt. Dit festival verstoort de rust, de ruimte en de natuur op het eiland met kabaal, lawaai en veel te veel mensen.

Beantwoording zienswijze indiener 51

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3

Indiener 52

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012499

Zienswijze:

Mijn motivatie om bezwaar aan te tekenen tegen het festival Eilân en mijn reden van zienswijze is als volgt,

Op Terschelling zijn al vele georganiseerde dagen en weekeinden, en een 10-daags Oerol festival! Afgezien van weekeinden en dagen zoals braderieën geven langdurige festivals dermate overlast dan een nieuw meerdaags festival niet meer wenselijk is! En al helemaal niet in natuurgebied!

Uit ervaring, mensen slapen in de duinen, in campertjes op parkeerplaatsen, en geloof het of niet, daar ligt ook het residu van het wild kamperen. Mensen ontlasten zich er ook! De vervuiling die festivals met zich meebrengen! Men kan zeggen dat het terrein opgeruimd wordt, maar de bierdopjes en trekklipjes en klein plastic afval blijft daar deze zijn namelijk al opgegaan in de bodem of erin getrapt! De verstoring van het wild leven is mijns inziens even belangrijk.

Wanneer houdt het eens op en wanneer is het eens genoeg? Er is een hele grote doelgroep die naar Terschelling komt voor rust, ruimte en natuur. Wij hebben zelf gasten die hun periode vakantie verleggen en al opperen om dan maar naar Ameland te gaan. Want daar is het rustiger! Terschelling wordt verzeikt door organisaties die hier neer willen strijken, die zich in de media profileren als dat de meerderheid aan inwoners van Terschelling erop zitten te wachten dat ze op het eiland hun festival gaan organiseren. Ook bij overlast hoort, dat de weg naar het meertje van Hee afgesloten voor verkeer wordt. Dit maak je ook met Oerol mee. Je mag het bospad wat je al je hele leven bewandeld niet ingaan want er vindt een voorstelling plaats. Ook, het hele dagelijkse leven wordt ontregeld en hordes mensen nemen tot in de supermarkten het eiland over! Genoeg is genoeg! Geen Eilân festival erbij! Een festival is overlast ten top! Overlast voor Inwoners en normale vakantiegangers, en al helemaal in de natuur gebieden!

Beantwoording zienswijze indiener 52

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 53

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012503

Zienswijze:

Bij deze mijn motivatie om bezwaar aan te tekenen tegen het festival Eilân. Het festival wordt gehouden in een natuurgebied waar geen plaats is voor dit soort activiteiten. De onrust die dit festival voor de dieren veroorzaakt is niet normaal. Bovendien blijft erna zo een festival een enorme rotzooi van plastic en overige rommel in de natuur achter. Zelfs als er de belofte zou komen dat het natuurgebied schoon wordt achtergelaten, is dit niet te realiseren. Er ligt al genoeg plastic en overige rommel in de natuur. Er wordt op Terschelling al meer dan genoeg georganiseerd op jaarbasis. Zo langzamerhand begint Terschelling het Nederlandse Ibiza te worden. Mensen die naar het eiland komen willen genieten van de rust en de natuur. Dit geldt ook voor de bewoners van het eiland.

Beantwoording zienswijze indiener 53

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 54

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012507

Zienswijze:

Hiermee maak ik bezwaar tegen de mogelijke doorgang van het Eilân festival op het mooie Terschelling, want genoeg is genoeg. Er zijn meer dan voldoende evenementen op Terschelling en tot op heden worden die altijd in samenspraak met de Terschellinger's georganiseerd en altijd met oog voor de kwetsbare natuur. Dit grote Eilân festival bij het prachtige rustige meertje van Hee is volstrekt onzinnig en onnodig om met zoveel mensen de natuur te vervuilen, vernielen en neem daarbij die waanzinnige herrie die het teweeg brengt! Laat dit gewoon ergens in Nederland plaatsvinden waar ruimte genoeg is en niet in de kwetsbare natuur op Terschelling. Neem daarbij de huidige stikstof discussie en dan moet alles en iedereen vervoerd worden van de wal en weer terug om een paar duizend mensen te vermaken, schandalig!!

Beantwoording zienswijze indiener 54

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 55

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012512

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indieners 6 en 7.

Beantwoording zienswijze indiener 55

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 56

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012517

Zienswijze:

Indiener dient een bezwaarschrift in tegen Eilân festival, omdat daarmee de rust en de natuur verstoord wordt. Er worden al genoeg festivals georganiseerd.

Beantwoording zienswijze indiener 56

Het bezwaarschrift van indiener hebben wij opgevat als een zienswijze, nu tegen een ontwerpbesluit geen bezwaar kan worden ingediend. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 57

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012519

Zienswijze:

Indiener geeft aan dat de eilanders niet zitten te wachten op nog een festival als Eilân, met dance en muziek. Indiener vraagt: waar blijft ons eiland van rust en ruimte?

Beantwoording zienswijze indiener 57

Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 58

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012523

Zienswijze:

Indiener zegt 'nee' tegen Eilân festival en vraagt zich ook af waar de rust blijft op het eiland.

Beantwoording zienswijze indiener 58

Voor zover de zienswijze van indiener betrekking heeft op de bescherming van natuur en beschermde dier- en plantensoorten, verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 59

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012526

Zienswijze:

Indiener geeft aan dat er een grens bereikt is tussen Natuur en Evenementen.

Beantwoording zienswijze indiener 59

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 60

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012529

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 54.

Beantwoording zienswijze indiener 60

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Het aantal festivals op Terschelling betreft een gemeentelijk aspect, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 61

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012530

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indienen 6 en 7.

Beantwoording zienswijze indiener 61

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 62

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012534

Zienswijze:

Indiener geeft aan dat festival Eilân, waar duizenden muzikliefhebbers worden verwacht, nog geen 3km bij het woonhuis van indiener plaats zal vinden (Midsland). Indiener verwacht geluidsoverlast, onrust en rotzooi in de natuur. Feest mag, vindt indiener, maar dit voorstel is niet goed voor de bevolking van Terschelling en voor de vogels, de bloemen, planten enz.

Beantwoording zienswijze indiener 62

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Voor wat betreft mogelijke geluidsoverlast en onrust voor mensen merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 63

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012537

Zienswijze:

De indienen zijn van mening dat de ontwerpvergunning ten behoeve van Eilân Festival niet definitief kan worden en dat het evenement daarom niet door kan gaan. Het is de overtuiging van de indienen dat de kwetsbare aard en de omvang van het terrein, waar de organisatoren van het Festival voornemens zijn dit te houden, niet toelaten dat de geplande aantallen bezoekers en het programma worden uitgevoerd. De overlast en (blijvende) schade aan de natuur ter plaatse (een ECO-2000 gebied) zou te groot zijn.

Beantwoording zienswijze indiener 63

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 64

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012538

Zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen de ontwerpvergunning aan Chasing the Hihat voor het organiseren van een muziekfestival bij het Duinmeertje van Hee en geeft de volgende redenen:

1. Als eerste het feit, dat we hier op ons eiland genoeg evenementen hebben, welke gezien het totale inwonertal van het eiland, meer dan genoeg publiek van buiten het eiland trekken. Ik noem hierbij o.a.: Oeral-festival, Fjoertoer, Beerenloop en Rock & Roll-festival alsmede de zomervakantieperiode. Dit is ook duidelijk te merken aan de mentaliteit van sommige mensen op de fietspaden en uit alle gaten overstekende fietsers die denken dat het eiland van hen is.
  2. De drukte op de beschikbare wegen en in de winkels is soms ronduit chaotisch te noemen gedurende bovengenoemde evenementen en periode.
  3. Het Duinmeertje wordt gebruikt voor recreatie door veel (kleine) kinderen, kinderen in groepsverband, en ouderen. Ik mag rustig aanvoeren, dat heel veel eilanders hier ook gebruik van maken. Doordat genoemde vergunning verleend zou worden, zien veel kinderen en ouderen dit prachtig stukje natuurbeleving verloren gaan.
  4. Via Staatsbosbeheer worden wij gewezen op diverse regels die beslist niet mogen omdat dit de natuur zou beïnvloeden. Maar zij staan wel toe, dat er "om mee te beginnen", 6000 man bij, om en in het Duinmeertje mag zijn om een festival op te luisteren. Het uiteindelijke aantal bezoekers van het festival moet, volgens de organisatoren, uitgroeien tot 9000 en/of 12000. Hoe gaan deze mensen met onze natuur om??????? Het festival vindt wel plaats in en nabij Nature 2000 gebieden met als resultaat vervuiling en platgetrapte/ vernielde natuur. Daar zet ik inderdaad vraagtekens bij en vraag mij tevens af welk soort publiek hierop af komt???
  5. Ik heb stellig de indruk, dat alleen horeca, middenstand, fietsverhuur en campings hier beter van worden. Ook de Kon. Rederij zal blij zijn met een toekenning en de gewone eilander zal weer opgezadeld worden met ergernis en overlast.
- Conclusie: We hebben evenementen genoeg, daar komt meer dan genoeg publiek op af, we zitten niet te wachten op nog meer. We zijn een eiland met veel en mooie natuur, daar zijn we blij mee en dat moet zo blijven!!!!

Beantwoording zienswijze indiener 64

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Voor genoemde dier- en plantsoorten verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijze van indiener 20.

Voor wat betreft de organisatie op het eiland van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Voorstel beantwoording: zie algemeen.

Indiener 65

Datum ontvangst: 11-07-2022

Kenmerk: 02012540

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 64.

Beantwoording zienswijze indiener 65

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Voor genoemde dier- en plantsoorten verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijze van indiener 20.

Voor wat betreft de organisatie van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 66

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012837

Zienswijze:

Als dochter van [...] bracht ik de zomers in mijn jeugd door op Terschelling. De natuur op Terschelling behoort tot de meest bijzondere van ons land. Niet voor niets is het grootste deel van het eiland tot Natura 2000 gebied verklaard. Ik geniet nog steeds zo vaak mogelijk van de rust, ruimte en natuur van Terschelling. Met een gevoel van onbehagen en afschuw las ik daarom over de plannen voor het Eilân festival. Ik ben geen bewoonster van het eiland, maar voel mij nauw verbonden met de natuur in het algemeen en die op Terschelling in het bijzonder. Daarom beschouw ik mijzelf belanghebbende voor deze ontwerpvergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet. Vandaar dat ik graag mijn zienswijze indien op de ontwerpvergunning.

Grote kans op schade aan de natuur

Uit de tekst in de vergunning blijkt dat er vele factoren zijn die potentieel schadelijk zijn voor de natuur. Het risico dat er toch schade ontstaat is echter levensgroot. De natuur is erg kwetsbaar op korte afstand. Zowel de planten als dieren, waarvan meerdere soorten op de rode lijst staan, kunnen gemakkelijk verstoord worden door het festival zelf (geluid), de installaties (werkzaamheden opbouw en afbouw, diesel voor de aggregaten) en vooral door de bezoekers (duizenden mensen die van en naar het terrein komen en daar vier dagen lang de planten vertrappen. Bezoekers laten zich moeilijk sturen en ik voorzie dat mensen zich niet alleen op het festivalterrein begeven, maar voor de afterparty de duinen in gaan. Het lijkt onmogelijk om met zoveel mensen de risico's op natuurschade tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Een festival op deze locatie is onnodig

Het is voor mij een raadsel waarom dit festival specifiek op deze kwetsbare locatie moet plaatsvinden. De beoogde doelgroep viert net zo lief feest op een industrieterrein of in een vliegtuighangar. Er is geen toegevoegde waarde voor hen om in de duinen bij Hee te feesten. Waarom gaan we dan de natuur beschadigen op deze plek?

Mijn conclusie is dat de locatie totaal ongeschikt is voor het houden van een festival en dat dit festival niet afhankelijk is van deze locatie. Er is momenteel veel ophef in Nederland door de stikstofcrisis. Vele agrariërs moeten hun bedrijfsvoering aanpassen of staken om uiteindelijk de natuur te beschermen. Dit is een kostbaar en ingewikkeld proces. Een veel gemakkelijker manier om de natuur te beschermen, is om klein te beginnen en een initiatief als het Eilân festival niet plaats te laten vinden tegen een Natura 2000 gebied! Mijn oproep aan u als bevoegd gezag is om deze vergunning niet te verlenen c.q. te vernietigen en vergelijkbare aanvragen in de toekomst te weigeren zodat in de wet beoogde bescherming van de natuur - waar mijn vader zijn hele leven hard aan gewerkt heeft- plaats kan vinden.

Beantwoording zienswijze indiener 66

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 67

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012875

Zienswijze:

Naar aanleiding van deze herziening aanvraag Natuurvergunning wil ik U vragen deze vergunning niet af te geven. Rond het Duinmeer op Hee ligt een Natura 2000 gebied en een stiltegebied, waar veel flora en fauna te vinden is. Dit is al grond om de vergunning te weigeren. In dit gebied rond het duinmeer Hee zijn in september 2021 de volgende zeldzame planten aangetroffen.

- Oeverkruid, Rode lijst: kwetsbaar. Zeldzaamheid: een vrij zeldzame soort.
- Teer Vederkruid, Rode lijst: kwetsbaar. Zeldzaamheid: zeldzame soort.
- Stijve Moerasweegbree, Rode lijst: bedreigd. Zeldzaamheid: zeldzame soort.

Naast de genoemde planten komen op Terschelling een aantal in de natuurwet genoemde beschermde vleermuizen voor, namelijk:

- * Laatvlieger
- * Gewone Dwergvleermuis
- Kleine Dwergvleermuis
- * Ruige Dwergvleermuis
- * Rosse Vleermuis
- * Gewone Grootoorvleermuis

Daarbij is de kans groot dat de *Meervleermuis tijdens de trek in deze periode gaat foerageren boven het duinmeer Hee.

In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood of verontrust mogen worden. Geluid- en lichtverstoren kan voor de fauna van grote invloed zijn en aangezien de avonden alweer redelijk korten, zal het benodigde licht naast de muziek een grote invloed hebben. Licht is niet alleen nodig bij festivalactiviteiten, maar ook voor de veiligheid waar 6000 mensen zich (voort)bewegen. Het is de bedoeling dat dit jaar 6000 mensen gedurende een aantal dagen zich gaan vermaken in dit natuurgebied met muziek, theater, licht, food, drank en wat al niet meer. Dit alles gerealiseerd met behulp van aggregaten. Het is van groot belang om aandacht te schenken aan de natuur en niet nog meer door de mens te laten vernietigen.

De organisatie wil in de komende 4 jaar groeien naar 12.000 bezoekers in dit natuurgebied. Al het materiaal moet naar en van het eiland vervoerd worden. Daarbij komt nog alle verplaatsingen van de mensen die hiervoor nodig zijn. Hoezo duurzaam! In een tijd waar op dit vlak veel moet gebeuren, ga ik ervan uit dat dit bij deze aanvraag ook zwaar mee zal wegen. Om dit 4-daagse festival te kunnen realiseren is het natuurgebied i.v.m. de op- en afbouw van 71/ m 23 september 2022 het toneel van zwaar materieel dat nodig is om in dit natuurgebied het festivalterrein te realiseren. Tel daarbij ook nog de activiteiten op die lokaal nodig zijn om de (karrenspoor)paden begaanbaar te maken en te houden voor en tijdens het festival. Daarna komen er de 6000 mensen feestvieren. Dit hele festival zal een enorme footprint achterlaten en uiteindelijk zullen de rodelijstplanten en andere meer voorkomende planten (zoals de gevlekte orchis) verdwijnen en is de kans groot dat ook (onder andere) de vleermuis niet meer terugkeert.

Als Provincie heeft U de plicht om zorg te dragen voor fauna en flora. Dat dit de juiste zorg krijgt is ook voor het voortbestaan van de mens van essentieel belang! De juiste beslissing in deze is een NEE tegen het uitgeven van de natuurvergunning; de schade zal gigantisch zijn. Het respect voor de natuur zal heel wat moeten toenemen. U bent mijn stem! Graag wil ik dit schrijven beëindigen met iets dat ik ergens las. Een waarheid die ons allemaal achter ons oor zou moeten doen krabben. Mensen zijn de enige wezens op aarde die eerst bomen kappen, Er papier van maken en er dan Red de Bomen Opschrijven.

Beantwoording zienswijze indiener 67

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 68

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012877

Zienswijze:

Indiener is van mening dat het Eilân festival beslist niet door kan gaan. Allereerst, vanwege de kwetsbare natuur rondom het meertje van Hee. Daarnaast vindt indiener dat het al veel te druk is op het eiland en dat nog een festival ongewenst is. Er komen ook mensen voor rust en stilte en dat is vaak ver te zoeken.

Beantwoording zienswijze indiener 68

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Voor wat betreft de organisatie van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 69

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012887

Zienswijze:

Terschelling mag zich als een van de weinige plekken in Nederland verheugen op een unieke locatie met de daarbij behorende unieke diversiteit binnen haar natuur. Een toenemende druk op deze natuur vormen allerlei festiviteiten die naast of binnen natuurgebieden worden georganiseerd of waarvoor vergaande plannen bestaan. Een voorbeeld daarvan is het Festival Eilân op de locatie van het Duinmeertje van Hee, direct naast een Natura 2000 gebied. Het beoogde aantal bezoekers zal ongetwijfeld onbedoeld grote schade aanbrengen aan dit gebied en haar flora en fauna, die deels bestaat uit planten die zijn geregistreerd als gevoelig, kwetsbaar en bedreigd.

Er bestaat geen twijfel over dat aan de geldende zorgplicht (art. 1.11 uit de Wet natuurbescherming) zeker niet voldaan zal kunnen worden. Daarom wil ik met nadruk bezwaar maken tegen het verstrekken van alle vergunningen ten behoeve van het Festival Eilân, locatie Duinmeertje van Hee. Naast deze specifieke bezwaren vraag ik mij af of het volstouwen van de activiteitenagenda op een eiland als Terschelling ten goede komt van datgene waarvoor veel toeristen komen; zee, strand, natuur, rust, ruimte en ontspanning. Laten we daarop zuinig zijn en dit niet verspelen door een eenmalig (lucratief?) festival. Een lange termijn-visie in deze zou u sieren. Wees een "goede voorouder" en wees zuinig op onze toekomst.

Beantwoording zienswijze indiener 69

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Voor wat betreft de organisatie van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 70

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012913

Zienswijze:

Indiener maakt ernstig bezwaar tegen de organisatie van het Eilân festival op Terschelling. Indiener begrijpt niet waarom de organisatie een dergelijk festival wil organiseren op zo'n mooi eiland met zeldzame natuur. Ook zet indiener vraagtekens bij de werkwijze van natuurbeheerders, die geen bezwaar hebben aangetekend. Indiener vraagt de vergunning niet af te geven; ook niet elders op het eiland, nu of in de toekomst.

Beantwoording zienswijze indiener 70

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 71

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012915

Zienswijze:

Hierbij maak ik bezwaar tegen het verstrekken van alle vergunningen ten behoeve van Het Festival Eilân locatie Duinmeertje van Hee en wel om de volgende redenen: In de QuickScan Festival Eilân en de Passende beoordeling Festival Eilân wordt de volgende beschrijving gegeven van de locatie bij het Duinmeertje: "Het betreft hier een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje, waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd." Dat geeft geen juist beeld van de situatie. Er wordt gerecreëerd, dat is zeker waar, maar het is te simpel uitgedrukt als er gesproken wordt over een 'intensief betreden, met grassen begroeide zone.' Zwemmen, zonnebaden, picknicken etc. zijn van een andere orde dan met een paar duizend mensen tegelijkertijd dansen en feesten gedurende drie dagen op elektronische livemuziek met daarom heen de nodige licht- en andere shows. (Bovendien groeien daar ook nog andere soorten dan alleen grassen, t.w. zeker vier soorten van de Rode Lijst.) In diezelfde QuickScan geeft Bureau Tauw (ingehuurd door Chasing the Hihat, organisator van het festival) het volgende aan:

3.1.3 Zorgplicht De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt.

Na vier dagen intensieve betreding door duizenden mensen zal er hoegenaamd geen sprake meer zijn van vegetatie. Behalve dit bestaat er een groot risico dat na afloop van een festivaldag groepen het naastgelegen duin (Natura 2000-gebied) in trekken om daar het feestje voort te zetten, met alle schadelijke gevolgen van dien.

Hoe dan ook het is voor mij totaal onbegrijpelijk dat er überhaupt vergunningen worden afgegeven voor een festival waarbij een kwetsbare locatie in een natura 2000 gebied alleen als decor dient. Het brengt de nodige schade aan, aan alles waar het eiland voor staat: Rust, ruimte, natuur, schoonheid. Het valt m.i. niet waar te maken dat dieren en planten hier geen gevolgen van ondervinden. De schaalgrootte van dit hele feest zijn buiten proportioneel.

Beantwoording zienswijze indiener 71

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022, paragraaf 2.10.

Indiener 72

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012916

Zienswijze:

Hierbij teken ik bezwaar aan tegen de Vergunning o.g.v. de Wet natuurbescherming t.b.v. de jaarlijkse organisatie van het festival 'Eilân' op Terschelling in de periode 2021 tot en met 2025 in en nabij de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Noordzeekustzone en Waddenzee. De reden dat ik het niet eens ben met deze vergunning is dat de natuur rond het Duinmeertje van Hee zeer kwetsbaar is. Met mij zijn er veel liefhebbers van de stilte en van de bijzondere flora op dit beoogde festivalterrein. Zo zijn in dat gebied de volgende planten gevonden;

- Dennenorchis (*Goodyera repens*) (beschermde soort in de Wet natuurbescherming)
  - Oeverkruid (*Littorella uniflora*. Rode lijst; kwetsbaar)
  - Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*. Rode Lijst: bedreigd).
  - Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*. Rode Lijst: gevoelig)
  - Ronde zonnedaauw (*Drosera rotundifolia*. Rode Lijst: gevoelig)
- En nog eens ruim 40 andere soorten (anders dan grassen)

Wanneer het gebied door anderen (zie de Quikscan van de aanvrager Chasing the Hihat) slechts getypeerd wordt als een "met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje" dan is die opmerking, bewust of onbewust, NIET compleet en in ieder geval gespeend van wetenschappelijke kennis over de natuur en van liefde voor behoud van het mooie natuurgebied.

Hetzelfde geldt ongeveer rond het belangrijke artikel 1.11 van de Wnb. De zorgplicht houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ ongedaan te maken. Ik meen dat bij een eventueel doorgaan van het beoogde Eilân Festival met duizenden bezoekers op dit kwetsbare gebied geen enkele garantie geboden kan worden dat aan deze zorgplicht wordt voldaan. Eenmaal aangedane schade is irreversibel: de gevolgen zijn niet herstelbaar. Ook de nabijgelegen Natura 2000 gebieden zullen waarschijnlijk groot gevaar lopen i.v.m. de toegenomen drukte. Daarom ben ik van mening dat i.v.m. ontbrekende feiten en onmogelijke garanties de Vergunning o.g.v. de Wet natuurbescherming voor nu en in de toekomst moet worden geweigerd.

Beantwoording zienswijze indiener 72

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 73

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012918

Zienswijze:

Indiener heeft dezelfde zienswijze ingediend als indiener 72.

Beantwoording zienswijze indiener 73

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 74

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012919

Zienswijze:

Hierbij dien ik een zienswijze in waarin ik reageer op de (voorgenomen) Vergunning o.g.v. de Wet natuurbescherming t.b.v. de jaarlijkse organisatie van het festival 'Eilân' op Terschelling in de periode 2021 tot en met 2025 in en nabij de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Noordzeekustzone en Waddenzee.

De natuur in Nederland staat onder druk; wordt ernstig bedreigd. Dat hoeft in tijden van stikstofcrisis en verlies van biodiversiteit geen verdere uitleg. Deze bedreiging geldt ook voor Terschelling met zijn Natura 2000 gebieden, omringd door de eveneens kwetsbare Waddenzee, Werelderfgoed. Terschelling heeft een grote natuurwaarde, niet alleen voor Terschellingers, maar ook voor bezoekers. Als eigenares van een vakantiehuis, die Terschelling zeer regelmatig bezoekt, forensenbelasting op Terschelling betaalt en actief is in het milieu-jutten, ben ik dan ook zeer betrokken en belanghebbend.

Mijn bezwaren tegen de Ontwerpvergunning d.d. 3 juni 2022 (verder: Vergunning) betreffen de onjuistheid en de onvolledigheid die ik erin aantrof. Verder vind ik dat het onvoldoende is aangetoond dat de genoemde maatregelen het beoogde effect zullen hebben. In de Vergunning wordt op blz. 10 onder A4 Vergunningplicht aangegeven dat significant negatieve effecten voor de natuur ten gevolge van het omschreven project niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, maar dat door het stellen van mitigerende maatregelen, deze uitgesloten kunnen worden. Dit is dan ook de Conclusie op blz. 16; "Door het stellen van voorschriften en beperkingen worden de te verwachten (rest)schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden voldoende voorkomen." En even verder onder A4.d; "voor overige soorten op basis van de uitgevoerde quickscan en gestelde mitigerende maatregelen geen overtreding van bovengenoemde verbodsbepalingen zal plaatsvinden" en onder A4.e: door het beperkte gebruik van het gebied en door te werken met randvoorwaarden en voorschriften vanuit de vergunning wordt opzettelijke verstoring voorkomen en zal alleen sprake zijn van een sporadische verstoring. Weerlegging De mitigerende maatregelen staan beschreven onder Voorschriften en Beperkingen (blz 1 en volgende), waaronder; Punt 7: "zorgt [zij] dat er vooraf aan het festival een inventarisatie plaatsvindt op het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten." Hierbij wordt gerefereerd aan de 'Passende beoordeling Festival Eilân. Toetsing Wnb gebiedsbescherming (Natura 2000)', 13 december 2019 en 'Quickscan Festival Eilân. In de Quickscan Festival Eilân en de Passende beoordeling Festival Eilân wordt de volgende beschrijving gegeven van de locatie bij het Duinmeertje: "Het betreft hier een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje, waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd." Echter: Inmiddels zijn op dat terreingedeelte 45 soorten (anders dan grassen) geteld, waaronder vier Rode Lijstsoorten: Gevlekte orchis (Rode Lijst: gevoelig); Ronde zonnedauw (gevoelig); Oeverkruid (kwetsbaar) en Stijve moerasweegbree (bedreigd). Verder zijn in het bosgebied bij het Duinmeertje op enkele plekken Dennenorchissen gevonden (ook een beschermde soort in de Wet natuurbescherming). Bron: Natuurvereniging Terschelling.

Conclusie: de bevindingen van de Quicksan door Bureau Tauw ingehuurd door de vergunninghouder staan haaks op die van de Natuurvereniging Terschelling waarvan de leden de natuur op Terschelling jarenlang volgen en niet een eenmalige blik werpen op een terrein, en de bevindingen in de Quicksan zijn dan ook onvolledig en onjuist. Er is maar één conclusie mogelijk die ook al op blz. 15 van de Vergunning staat: Mocht daarnaast gebruik van een geschikt geachte theaterlocatie niet wenselijk zijn, bijvoorbeeld omdat toch een kwetsbare habitat of-soort geconstateerd is, dan zal dit voor 'Eilân' een reden zijn de locatie niet te gebruiken of de inrichting van theaterprojecten zo op te zetten dat hierdoor geen schade aan habitats en/of habitats van soorten zal optreden. Dat laatste lijkt me onmogelijk.

Punten 17,18 en 26: Bij 17 wordt gesproken over het voorkomen dat muziek- en/of theaterlocaties buiten de bestaande paden en wegen om kunnen worden bereikt. "Schade aan vegetatie zal daarmee worden voorkomen." Bij 18: "Uitzwermen/zwerven van publiek in de omliggende natuurgebieden wordt voorkomen door middel van het plaatsen van (drang)hekken of andere afschermingsmethoden dan wel waar dat niet mogelijk is, het houden van toezicht door beveiliging." Punt 26: "Na 24.00 uur wordt er geen gebruik gemaakt van locaties die binnen de grenzen van de Natura 2000-gebieden liggen." Het gaat zoals in de Vergunning op blz. 7 staat om een festival met publiek tot in totaal 6.000 bezoekers in 2022. Daarbij is sprake van een ambitie van de organisatie van het festival om te groeien tot uiteindelijk 10.000 tot 12.000 bezoekers voor de periode tot en met 2025. Het lijkt mij naïef om te veronderstellen dat: 6.000 tot 12.000 bezoekers binnen een afgeschermd gebied blijven. Zij zullen m.n. als de optredens om 23.00 of 0.00 uur afgelopen zijn hun festival zelf willen voortzetten in het omliggende, kwetsbare en deels Natura 2000 gebied., zeker nu duidelijk is dat de Burgemeester om veiligheidsredenen geen vergunning zal afgeven voor een nachtprogramma elders op het eiland.

Ter illustratie enkele quotes uit een post van een Eilân festival bezoeker in 2019. (3voor12.vpro.nl/artikelen/overzicht/2019/september/eil-n-2019.html) Het festival ging weliswaar niet door, maar haar gedrag van toen (na sluitingstijd van de uitgaansgelegenheden) zal niet afwijken in 2022 of later

"Terwijl er die nacht totale consternatie in de groepschat was over politie die alle geheime raves in duinen, bunkers en bossen had opgerold, had deze groep het geflikt de hele nacht door te gaan zonder gepakt worden. Ik krijg de coördinaten voor de komende nacht en struin weer door... Wanneer zie je nou de zon vanuit de zee opkomen op een Nederlands festival? Het.Het is inmiddels al best een tijdje zondag. Brak, voldaan, gedesoriënteerd en in een rare emotionele hippiebui vertrek ik naar het duinmeertje bij Hee, waar Rob Simon van Chasing the Hihat een katerrondleiding gaat geven. Ter\A\ijl we slenteren over het 'terrein' en bos rondom het meertje..."

Als milieujutter weet ik hoeveel schadelijk materiaal in de natuur wordt achtergelaten na nachtelijke feestjes op idyllische, maar ook zeer kwetsbare plekken. Ook ben ik bezorgd om het gebruik van vuur, rook en (licht) ontvlambare stoffen die binnen de begrenzing van Natura 2000 niet zijn toegestaan (punt 9).

Conclusie: ik ben van mening dat de in de Vergunning beschreven maatregel volkomen onvoldoende zijn om de kwetsbare natuurgebieden in en om het festivalterrein, waaronder Natura 2000 gebieden, te beschermen bij bezoekersaantallen van 6.000 tot 12.000. Het veronderstelde effect van de maatregelen is onvoldoende doordacht, onderbouwd en aangetoond.

Eindconclusie

Op bovengenoemde gronden ben ik dan ook van mening dat de Vergunning o.g.v. de Wet natuurbescherming voor nu en in de toekomst moet worden geweigerd en ik roep de leden

van het College van GS op hun verantwoordelijkheid te nemen voor de natuur in Friesland, in het bijzonder op Terschelling voordat er onomkeerbare gevolgen voor de natuur ontstaan.

Beantwoording zienswijze indiener 74

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Kwetsbare plantensoorten, waaronder de orchissen, worden beschermd. Daarvoor zal voorafgaand aan het festival de verplichte voorschouw worden gehouden.

Op de naleving van de vergunningvoorschriften en de verbodsbepalingen van de Wnb zal toezicht worden gehouden door de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing) en door de boa's van Staatsbosbeheer. Wanneer sprake is van een overtreding, zal de organisator hierop aangesproken worden en zal eventueel handhaving volgen.

Indiener 75

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012923

Zienswijze:

Naar aanleiding van de door Chasing the Hihat productions B.V. bij de provincie aangevraagde vergunning Natuurbeschermingswet voor het in september te organiseren meerdaags dance en muziekfestival Eilân wil ik het volgende opmerken. Het evenement wordt gehouden in de directe omgeving van het Duinmeertje Hee, de campings De Kooi en Cupido en het bosgebied in de richting van de voormalige vuilstortplaats Nollekes. Een groot deel van het eiland Terschelling is stilte en Natura 2000 gebied en dat is een goede zaak. Mensen hebben behoefte aan plekken waar nog rust heerst. Stille groene gebieden kunnen mensen bovendien helpen om te herstellen van stress. Bij voorkeur zijn zulke gebieden dicht bij huis te vinden. In stiltegebieden overheersen natuurlijke geluiden maar ook in deze gebieden kan de stilte verstoord worden, bijvoorbeeld door achtergrondgeluid van snelwegen en in dit geval een evenement waarbij versterkte muziek ten gehore wordt gebracht. Provincies leggen de grenzen van stiltegebieden vast in provinciale milieubeleidsplannen. Het streven is om de geluidbelasting in stiltegebieden lager te houden dan 40 decibel. De eilanders en onze gasten kunnen genieten van rust en stilte zonder door omgevingsvreemde geluiden gestoord te worden. Ook ondergetekende beschouwt het als een voorrecht om die rust, niet meer dan de geluiden van de natuur, de zee, de wind te ervaren. Het is één van de grote aantrekkelijkheden van dit eiland, zowel voor bewoners als bezoekers en daar zouden we heel zuinig op moeten zijn. Door de grenzen van het geluid in een door Eilân te gebruiken terrein te verleggen zal niet alleen in de directe omgeving van het festival maar in een veel grotere omtrek sprake zijn van een voor derden en dan met name de omwonenden en gasten van belerende campings indringende geluidsoverlast van 10.00 uur 's morgens tot 24.00 uur 's nachts. Ook mensen die in de wijde omgeving rust en stilte willen ervaren worden geconfronteerd met herrie. U zult het toch met me eens zijn dat lawaai zich niet veel aantrekt van afrasteringen, hekken en regels. Het geluid zal in een veel groter gebied storend aanwezig zijn. Een voorbeeld: een aantal jaren geleden kon ik met zuidwestelijke wind bij paal 3 op het Terschelliinger Noordzeestrand tijdens het Into The Great Wide Open festival op het buureiland Vlieland de muziek die daar werd gemaakt horen. Een afstand van ongeveer 10 kilometer! Dit alleen al zou aanleiding moeten zijn om dit evenement geen doorgang te laten vinden.

Voor activiteiten in een stiltegebied die lawaai maken, moet ontheffing aan de provincie gevraagd worden en die is intussen verleend terwijl het gros van de inwoners van de gemeente Terschelling geen mogelijkheid had om een zienswijze in te leveren of op welke

manier dan ook een mening te geven. Gelukkig is deze fout nu rechtgezet. Ook de handelswijze van Staatsbosbeheer, eigenaar van het beoogde festivalterrein bevreemdt me. De status van het gebied is, nu helemaal zelfs zonder de omwonenden erin te kennen, door SBB gewijzigd van status D naar A inhoudende dat eigenlijk alles mogelijk is rond het Duinmeertje op gebied van activiteiten en geluid. Datzelfde Staatsbosbeheer dat regelmatig de nadruk legt op een goede communicatie met de plaatselijke bevolking. Ik besef overigens dat de gemeente Terschelling weinig tot geen invloed heeft op beslissingen van zowel SBB als de provincie Friesland maar dat houdt in mijn ogen niet in dat de gemeentelijke overheid niets kan doen.

Al voordat het festival in september 2019 van start zou gaan tekende zich bij een meerderheid van de inwoners grote weerstand af tegen de gang van zaken en het festival zelf af. Na het definitieve verbod door de rechtbank had het college en de raad meteen actie moeten ondernemen om de gevoelens van onvrede te peilen door een enquête maar daar is nog ongeveer anderhalf jaar overheen gegaan voordat de inwoners van Terschelling hun mening konden geven. Nu, bijna 3 jaar later is er nog nooit een evenementenvisie vastgesteld en heeft Chasing the hihat ruimschoots de tijd en gelegenheid gehad het festival voor september 2022 te organiseren en de benodigde vergunningen binnen te halen. Omdat gemeentelijke regelgeving in de vorm van een evenementenvisie nog steeds ontbreekt, kon de burgemeester van de gemeente Terschelling waarschijnlijk niet anders dan toestemming geven, zeker tegen de zin van een ruime meerderheid van de bevolking. Met de trage gang van zaken rond de realisatie van een evenementenvisie is, zolang er nog geen evenementenbeleid is vastgesteld, de deur wagenwijd opengezet voor anderen, die eventueel ook iets dergelijks willen organiseren. De gemeente schept hier een precedent mee. Het spijt me te moeten zeggen maar soms bekruipt me het gevoel dat de hele gang van zaken -zowel provinciaal als gemeentelijk als van de kant van SBB een bewuste opzet is geweest om dit festival toch vooral doorgang te laten vinden.

Door de overheden is de inwoners verzekerd dat de overlast tot een minimum zal worden beperkt..... Ook dat verhaal hebben we eerder gehoord, maar de praktijk wijst keer op keer anders uit en dan hoef ik niet eens zo ver terug in de tijd te gaan. Ik noem de Fjoertoer 2022, een op zich mooi en sportief evenement alleen met een onplezierig bijsmaakje voor de inwoners van het oude gedeelte van het dorp West-Terschelling. Drie jaar geleden, in 2019 tijdens de Fjoertoer werden we tot laat in de avond getrakteerd op harde percussiemuziek. Onder de inwoners was nogal wat boosheid en ik heb toen een gesprek met de toenmalige burgemeester Wassink gehad. De heer Wassink heeft me tijdens dat gesprek verzekerd dat het niet weer zou voorkomen..... Helaas, we mochten ook dit jaar van de herrie "genieten" tot in de wijde omtrek van het centrum toe. Wat moeten we dan eigenlijk met de belofte van de heer Wassink, met de belofte van de politiek, net als de gang van zaken bij de provincie? De geloofwaardigheid van diezelfde politiek, die ik toch al niet zo hoog had, is voor mij tot het minimum gedaald.

Ongetwijfeld zal de organisatie van de Fjoertoer aan de regels van de vergunning hebben voldaan, het ging hier om niet versterkte muziek maar het was zeer storend, schofterig tegenover de inwoners van de omgeving van het Brandarisplein. Regels worden door mensen gemaakt maar als die regels op een gegeven moment niet meer voldoen zijn het dezelfde mensen die ze kunnen aanpassen, moeten aanpassen om het voor de inwoners van de dorpen en in geval van Eilân Terschelling leefbaar te houden.

Wat voor mij ook onbegrijpelijk is dat dit festival met een minimale maatschappelijke noodzaak, niet gewenst door een grote meerderheid van de inwoners van Terschelling, een grote negatieve impact op de rust en de natuur op het eiland te verenigen valt met de CO2 en stikstofproblematiek. Weken tijdens de opbouw en afbraak van de podia en ook tijdens het festival zullen aggregaten draaien, vrachtwagens af en aan rijden met materiaal, extra

veerdiensten zullen moeten worden ingezet en dat lijkt me in schrille tegenstelling met de noodzaak tot het beperken van broeikasgassen.

Nogmaals: ik beschouw me, samen met heel veel mensen die ik de afgelopen weken over dit onderwerp heb gesproken, als belanghebbende in dit dossier, een dossier dat ons allen als Terschellingse en ook onze gasten aangaat, omdat het ons eiland, onze woonplaats en leefruimte, en vakantiebestemming aangaat, die door een dergelijk, voor Terschellingse begrippen grootschalig evenement ernstig geschaad wordt. In tegenstelling tot gedane beweringen van de overheid dat met dit eenmalige evenement geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan woonsituatie, verkeersveiligheid, en natuurlijke waarden, weet ik zeker dat dit wel het geval zal zijn. De zaken werden in 2019 en worden ook nu weer veel te rooskleurig voorgesteld. Ook de indertijd door de burgemeester genoemde positieve uitstraling voor Terschelling en de constatering dat het eiland zich leent voor dit soort evenementen die op hun beurt gunstig zouden zijn voor de economische ontwikkelingen zijn op drijfzand gestoelde uitlatingen.

Trouwens, moeten we nog steeds alles in het belang van de economie stellen? De natuur is ons bedrijfskapitaal en met deze uitspraak wordt ook nog een keer benadrukt dat economische motieven boven die van het welzijn van natuur, inwoners van de gemeente Terschelling en dan in het bijzonder de omwonenden en ook onze gasten, waaronder de schoolreisjes die al jaren het kamp op Hee 6 bezoeken in de directe nabijheid van het beoogde festivalterrein, die niet gediend zijn van lawaai in diezelfde natuur worden gesteld. Uit de eerdergenoemde enquête is duidelijk geworden dat een ruime meerderheid van de inwoners van het eiland niet meer evenementen willen en in het speciaal dit festival Eilân gewoon niet willen. Dat alleen zou voor de overheid een aanleiding moeten zijn geweest om na het debacle van september 2019 voor eens en altijd paal en perk te stellen aan dit soort activiteiten.

Beantwoording zienswijze indiener 75

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Voor wat betreft de organisatie van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Indiener 76

Datum ontvangst: 12-07-2022

Kenmerk: 02012925

Zienswijze:

Eerst het laatste nieuws: De Gemeente Terschelling verleent geen evenementenvergunning aan festival Eilân. Het is duidelijk: er komt in 2022 géén Eilân festival; Welke gevolgen heeft deze weigering voor de overige benodigde vergunningen? Voor nu en later? Toen de voorzieningenrechter in 2019 het festival verboden had, is er intensief ambtelijk en bestuurlijk overleg tussen gemeente, provincie, Staatsbosbeheer, en de Fumo geweest om de diverse vergunningprocedures beter op elkaar af te stemmen, opdat het festival de volgende keer kan doorgaan. Daartoe vraagt Chasing The Hihat, organisator van het festival, allereerst de Provinciale vergunningen aan en wel voor 5 jaar (Natuurbeschermingswet en Ontheffing van de Provinciale Milieu Verordening; beide zijn verleend, maar nog niet onherroepelijk), in de verwachting daarna de gemeentelijke vergunningen makkelijker te verkrijgen.

Tijdens het vervolgtraject van vergunningverlening constateren wij de nodige onduidelijkheden, omissies en wijzigingen in de afgegeven vergunningen voor dit festival, hetgeen voor verwarring zorgt. Anderen gaan hier al op in hun beroepschrift of zienswijze, (zie het schrijven van de Buren van Hee!) Wij gaan uit van de ontwerp-vergunning Natuurbeschermingswet, zoals aangevraagd door Chasing The Hihat voor 5 jaar voor een

Electronisch muziekfestival, met een uiteindelijk bezoekersaantal van 12000 personen. Het festival is uiterst risicovol, vanwege het ontbreken van toetsingscriteria voor de handhaving. Wij verzoeken u dan ook de vergunning te weigeren: 1: zo'n festival is nog nooit vertoond op het eiland. 2: er is geen draagvlak bij de eilander bevolking voor dit soort festival. 3: het festival past niet bij de "rust, ruimte en stilte" van het eiland. 4: Het doet afbreuk aan het imago van Terschelling.

U bent voornemens onder voorwaarden het Eilân festival op Terschelling toe te staan. Het zal u vast wel bekend zijn dat al sinds enkele jaren in ons land verschillende grote projecten gestopt of beperkt zijn met als enig doel de natuur te beschermen (stikstof probleem). Wij verwijzen u naar de brief die de Buren van Hee gezonden hebben aan: de Rechtbank Noord-Nederland Afd. Bestuursrecht Zaaknr: LEE 22/1403 WABOA datum 18 mei 2022 Betreft: Beroepsgronden inzake verleende Omgevingsvergunning festival Eilân door het college van burgemeester en wethouders gemeente Terschelling.

Wij onderschrijven de conclusies, die daar getrokken worden onder het hoofd 'Stikstof'. Deze conclusies gelden zowel voor de ontwerp vergunning Natuurbeschermingswet als voor de Provinciale Milieuvordering. Volgens de gebiedsanalyse van de provincie moet in 2030 de stikstof depositie gehalveerd zijn in de kwetsbare natuur gebieden. Naast de in de Wet Stikstof reductie en Natuurverbetering (in werking getreden 1 juli 2021) liggen er ook opgaves op het gebied van bodem, waterkwaliteit en klimaat. Wat voor problemen krijgen we nog op te lossen? Daarom is het van het grootste belang voor ons eilandbewoners, dat we gehoord worden en betrokken worden bij de keuzes, die straks politiek gemaakt moeten worden. We hopen dat deze politieke keuzes transparant en in samenspraak met de bewoners tot stand kunnen komen. Wij verzoeken u voor deze milieubelastende "plezieractiviteit" Eilân festival op Terschelling geen toestemming te geven.

Beantwoording zienswijze indiener 76

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Voor wat betreft de organisatie van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.

Op de naleving van de vergunningvoorschriften en de verbodsbepalingen van de Wnb zal toezicht worden gehouden door de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing) en door de boa's van Staatsbosbeheer. Wanneer sprake is van een overtreding, zal de organisator hierop aangesproken worden en zal eventueel handhaving volgen.

Indiener 77

Datum ontvangst: 13-07-2022

Kenmerk: 02013788

Zienswijze:

Hierbij ontvangt u mijn zienswijze m.b.t. de door Gedeputeerde Staten van Fryslân op 3 juni 2022 verleende vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming, aan 'Chasing the Hihat' voor het houden van een festival, genaamd 'Eilân'. Deze vergunning heeft betrekking op het houden van een dance- en muziekfestival, dat in- en nabij een drietal Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Noordzeekustzone en Waddenzee (tevens Werelderfgoed) zal worden gehouden.

Ook betreft het een aangewezen kwetsbaar Stillegebied.

Inleiding – laatste ontwikkelingen.

De gehele procedure t.a.v. bovengenoemd festival wordt gekenmerkt door een opeenstapeling van onduidelijkheden, verkeerd gevoerde procedures en in mijn ogen van vooringenomenheid van uw college. De laatste constatering: vooringenomenheid baseer ik op voorhand toezenden van de (gewijzigde) vergunning aan de Rechtbank Noord-Nederland. U geeft hierbij het signaal af dat er geen wijzigingen in de vergunning zullen worden opgenomen naar aanleiding van de (wellicht veelvuldig) in te dienen zienswijzen.

Daar kan voorts aan worden toegevoegd het belangrijke feit dat de burgemeester van Terschelling heeft besloten de benodigde evenementenvergunning voor het Eilân festival niet te verlenen.

Dit betekent dus dat u voornemens bent een vergunning te verlenen voor een festival wat niet kan plaatsvinden. Ook in de toekomst zal, naar alle waarschijnlijkheid, er geen evenementen- vergunning voor het geplande festival op de beoogde locatie plaats kunnen vinden, aangezien het in ontwikkeling zijnde evenementenbeleid van de gemeente Terschelling, dergelijke festivals niet zal toestaan en er ook in de toekomst grote veiligheidsrisico's aan zullen blijven kleven.

De hiervoor genoemde opeenstapeling van onduidelijkheden, omissies en wijzigingen van de omgevingsvergunning die tijdens het vervolgtraject van vergunningverlening voor dit festival aan de orde zijn, zal ik hieronder nader toelichten.

1. Wijziging vergunning m.b.t. geplande podia locaties.

Tijdens het proces van vergunningverlening voor dit evenement, is er - mede op grond van de door Staatsbosbeheer vastgestelde zonering - besloten om een gepland podium niet op de op de bij deze aanvraag behorende tekeningen te laten plaatsvinden. Dit betekent in feite dat de vergunning niet correct is weergegeven in de verleende vergunning.

2. Termijn afgegeven vergunning.

In de vervolgprocedure m.b.t. de gehele vergunningverlening is er door het college van de gemeente Terschelling besloten om slechts een omgevingsvergunning voor één jaar af te geven. Het college heeft dit besluit genomen omdat zij grote twijfels heeft over de effecten en impact van dit festival op zowel de natuur, alsmede het woon- en leefklimaat op Terschelling. Voorts hebben de raadsleden van de gemeente Terschelling, alsmede de burgemeester in de raadsvergadering van 16 februari jongstleden aangegeven, dat mede op grond van de gehouden brede enquête onder de eilander bevolking een dergelijk groot festival midden in een natuurgebied onwenselijk is.

Sinds 5 juli jongstleden is het dus duidelijk dat de burgemeester van Terschelling de benodigde evenementenvergunning niet heeft verleend.

3. Onzorgvuldige inventarisatie festivalterrein.

Wij hebben een gepensioneerde inventarisatie deskundige van Staatsbosbeheer ( ) gevraagd de rapportage omtrent aanwezige flora- en fauna binnen het festivalterrein nog eens grondig te bestuderen en te vergelijken met zijn meest recente waarnemingen. komt tot de volgende conclusies:

a. Vleermuizen.

Bron: Zoogdiervereniging

Vleermuizen en lichtverstoring

Vleermuizen mijden niet alleen daglicht, maar ook kunstmatige verlichting. We spreken van lichtverstoring als het normale gedrag en/of de ecologie van vleermuizen door de verlichting (negatief) wordt beïnvloed. De verstoring kan leiden tot een negatieve populatie-

ontwikkeling. Een andere term die in dit verband wordt gebruikt is lichtvervuiling. We moeten hierbij onderscheid maken tussen astronomische en ecologische lichtvervuiling. In het eerste geval betreft het de vervaging (voor de menselijke waarneming) van de nachtelijke hemel, als gevolg van kunstmatig strooi- en direct licht in een bebouwde omgeving. In ons geval gaat het om ecologische lichtvervuiling, waarbij de verlichting het natuurlijke dag-/nachtritme van ecosystemen beïnvloedt (Longcore & Rich 2004).

Verlichting kan verschillende delen van het leefgebied van vleermuizen beïnvloeden. We kunnen onderscheid maken tussen effecten van verlichting op verblijfplaatsen, op vliegroutes en in foerageergebieden.

Foerageergebieden

Vele veldstudies geven aan dat veel vleermuissoorten kunstmatig verlichte delen van het landschap vermijden en zich grotendeels beperken tot gebiedsdelen waar verlichting ontbreekt (Fure 2006). Dit geldt voor permanente verlichting, maar ook tijdelijke verlichting, zoals bij evenementen, kan vleermuizen (tijdelijk) verdrijven uit hun dagelijkse foerageergebieden (Richardson 2003).

Vleermuizen gebruiken in één nacht vaak meerdere foerageergebieden na elkaar. Als lichtverstoring juist optreedt tijdens de voedselpiek (afhankelijk van het moment van de nacht en het seizoen), is het negatieve effect het sterkst.

Anderzijds heeft bepaalde verlichting een aantrekkende werking op insecten. De hierdoor ontstane insectenconcentraties worden bejaagd door vleermuizen. In sommige gevallen specialiseren vleermuizen zich in hoge mate op het jagen bij verlichting, zoals straatlantaarns. Foeragerende Kuhl's dwergvleermuizen (*Pipistrellus kuhlii*) in Zwitserland, bijvoorbeeld, werden vrijwel alleen nog bij straatlantaarns aangetroffen (Haffner & Stutz 1986). Maar ook in Nederland blijkt de aanwezigheid van vleermuizen soms sterk gecorreleerd met de aanwezigheid van straatverlichting (o.m. Reinhold 1993).

Dit impliceert een positief effect van kunstmatige verlichting, zoals straatlantaarns, omdat hierdoor extra foerageermogelijkheden worden geboden. Het aantonen van vleermuizen rond lantaarns is echter een zwak bewijs, omdat verlichte vleermuizen gemakkelijker worden waargenomen. Er is vooralsnog weinig bekend over de verhouding tussen het voordeel van deze voedselconcentraties rond lampen en het daadwerkelijke foerageervoordeel op de lange termijn.

Naar verwachting pakt de invloed van verlichting op de soortensamenstelling als geheel negatief uit. Het zijn namelijk uitsluitend de snel vliegende vleermuizen die bij lampen jagen (Blake et al. 1994), in Nederland met name de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. De meeste andere, doorgaans meer breedvleugelige en langzamer vliegende soorten vleermuizen mijden verlichting en profiteren dus niet van de insectenconcentraties rond lampen. Licht mijdende soorten zijn grootoorvleermuizen en Myotis-soorten, zoals watervleermuis, meervleermuis en franjestaart. Binnen deze groep bevinden zich juist minder algemene soorten.

Uit onderzoek is gebleken dat verlichting niet alleen insecten uit de directe omgeving aantrekt, maar dat de aantrekkende werking een veel groter bereik heeft. Het gevolg is dat insectendichtheden in de donkere delen van het landschap rondom de verlichting afnemen en dat de foerageermogelijkheden voor licht mijdende soorten vleermuizen, kleiner worden. Dit verstoort de reproductie.

Bron: BIJ12: Vermijden lichtverstoring
Maatregel:

Er dienen voorzieningen te worden getroffen zodat verstoring van verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebieden door lichtbronnen wordt voorkomen. Uitleg Verlichting op gebouwen, langs wegen, op bouwplaatsen en andere vormen van verlichting hebben een afstotende werking voor de gewone dwergvleermuis. Het effect van lichtbronnen is verschillend voor de verschillende onderdelen van het functionele leefgebied. Een enkele lichtbron langs een lijnvormige structuur die als vliegroute wordt gebruikt, heeft meer negatieve effecten terwijl in andere gevallen een enkele lichtbron vaak geen groot probleem hoeft te zijn. Het aanbrengen van verlichting kan tot gevolg hebben dat een kraamverblijfplaats verlaten wordt en dat de jongen achtergelaten worden, waardoor deze sterven.

Tijdens de kwetsbare perioden, met uitzondering van de winterrustperiode, moet er bij voorkeur geen verlichting worden toegepast tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang.

Soorten die bij het duinmeertje regelmatig foeragerend worden aangetroffen zijn de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laativlieger (*Eptesicus serotinus*).

b. Planten.

In de zone bij het duinmeertje groeien niet alleen grassen, zoals de QuickScan en Passende Beoordeling ons willen doen geloven. Er is ook een strook van ca. 40 m. lengte waar in 2020 zeker 95 bloeiende Gevlechte orchissen (*Dactylorhiza maculata*) werden geteld. Deze soort staat in de Rode Lijst als 'gevoelig' aangeduid.

In de oeverzone vinden we Oeverkruid (*Littorella uniflora*), Rode Lijst 'kwetsbaar', alsmede Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides subsp. ranunculoides*), Rode Lijst 'bedreigd'.

c. Amfibieën.

In mei 2022 werden in de zuidwesthoek van het duinmeertje Rugstreeppadden (*Epidalea calamita*) gehoord (Zie Habitatrichtlijn: Bijlage 4).

In Nederland kan de rugstreeppad gedurende een lange periode eieren afzetten: van half april tot en met september. (Bron: BIJ12)

4. Cumulatie effecten tav stikstofdepositie.

In de verleende vergunning staat het volgende vermeld:

Cumulatie.

Het gaat er hierbij om dat de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten moeten worden beschouwd in samenhang met de effecten van andere plannen, projecten en handelingen op de kwalificerende natuur- en landschappelijke waarden van het betreffende Natura 2000-gebied. Daarbij kunnen ook plannen, projecten en handelingen die buiten het Natura 2000-gebied liggen of plaatsvinden door de 'externe werking' effect hebben op het Natura 2000-gebied. In dat geval zijn deze vergunning plichtig.

Cumulatieve effecten kunnen optreden als op korte afstand van elkaar meerdere theaterlocaties tegelijk worden gebruikt. Het gebruik van de locaties zelf kan mogelijk zijn zonder schade aan beschermde natuurwaarden, echter schade kan ontstaan als gevolg van een opstapeling van effecten bij gebruik van in dezelfde omgeving liggende locaties tegelijkertijd. Met name in verband met verstoring van vogels en zoogdieren is dit van belang.

Uit de passende beoordeling blijkt dat er zich geen significant negatieve effecten kunnen voordoen op kwalificerende waarden. De cumulatie met effecten van andere projecten en plannen op deze soorten hoeft in dat geval niet in beeld te worden gebracht.

C. Conclusie:

Op grond van de door u ingediende stukken, andere relevante door mij gebruikte stukken en rapporten, staat vast dat de organisatie van festival 'Eilân' op Terschelling in de periode 2022 tot en met 2025, op de door u aangegeven wijze, zelfstandig dan wel in cumulatie géén significante negatieve effecten zal veroorzaken op de beschermde natuurwaarden.

Door het stellen van voorschriften en beperkingen worden de te verwachten (rest)schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden voldoende voorkomen.

Deze conclusie is onjuist. Zoals u bekend heeft u voor het jaar 2022 een natuurvergunning afgegeven voor het festival 'Oerol.' Deze vergunning is geregistreerd onder uw kenmerk: 01989870, gedateerd 29 april 2022. Voor deze vergunning is een stikstofberekening uitgevoerd (Koolstra advies, gedateerd 8 juni 2022). In dit rapport wordt wel degelijk een relatie gelegd met het Eilân festival. De conclusie zoals hiervoor weergegeven is dus onjuist. Voor wat het rapport Koolstra betreft nog het volgende:

In dit rapport is een berekening gemaakt van beoogde locaties en de daarbij behorende stikstof uitstoot. In een door mij uitgevoerd onderzoek tijdens het Oerol festival heb ik kunnen constateren dat de geplaatste generatoren bij de diverse locaties niet in alle gevallen overeenkomen met de in het rapport opgenomen gegevens en berekeningen.

Voor de goede orde stuur ik hierbij een aantal foto's mee van diverse generatoren. Wat hieruit geconcludeerd kan worden is dat de stikstof berekeningen in het rapport Koolstra op onderdelen niet klopt met de geplaatste generatoren. Dit houdt in dat niet kan worden vastgesteld dat er van een 'verwaarloosbare' uitstoot sprake zal zijn en kan er vervolgens niet vanuit worden gegaan dat er geen sprake van cumulatie van effecten zal zijn. Er is zowel voor het Oerol festival alsook voor het Eilân festival sprake van extra depositie. Dit is conform huidige wet- en regelgeving niet toegestaan. (Bijlage: foto's diverse generatoren Oerol).

5. Conclusie:

Op grond van vorenstaande argumenten verzoek ik u de (gewijzigde) natuurvergunning voor het Eilân festival niet te verlenen. De vergunning is in strijd met de in wet- en regelgeving neergelegde doelstellingen, zowel voor wat betreft stikstofreductie en natuurbehoud en versterking ervan. En eveneens met betrekking tot de belangrijke instandhoudingsdoelen/opgaves die er niet alleen bestaan t.a.v. de Natura-2000 gebieden, maar er ook bestaan op het gebied van bodem, waterkwaliteit en niet in de laatste plaats het klimaat. Onnodige festivals die niet bijdragen aan deze doelstellingen, maar er juist afbreuk aan doen, dienen niet te worden vergund.

In de onderhavige situatie kan tevens worden geconstateerd dat de benodigde evenementen-vergunning voor het Eilân festival niet is verleend en er derhalve geen grond bestaat om alsnog een natuurvergunning te verlenen.

Ik vraag u derhalve met klem de natuurvergunning niet te verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 77

1. Uit navraag bij de initiatiefnemer blijkt dat er ten opzichte van het verzoek geen wijzigingen zijn voorzien over de locaties van de podia.

2. Voor wat betreft de organisatie van evenementen, de ervaren drukte en recreatiedruk op het eiland merken we op dat dit een gemeentelijk aspect betreft, waarvoor de provincie niet bevoegd is.
3. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Er worden in de zienswijze geen aanvullende dan wel afwijkende waarnemingen vanuit het gebied, zoals dat is voorzien ten behoeve van het festival, aangeleverd die twijfel kunnen geven aan de bevindingen vanuit de passende beoordeling en/of quickscan. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.
4. In onderdeel 4 van de zienswijze wordt geen zienswijze ingebracht, hierop wordt in de conclusie ingegaan. Daarom geven wij hier antwoord op de argumenten die indiener aanvoert in de conclusie m.b.t. het aspect stikstofuitstoot. Indiener voert aan dat de stikstofberekening van het festival Oerol onjuist is. Wij willen indiener erop wijzen dat bezwaren m.b.t. de vergunning voor het festival Oerol behandeld kunnen worden in een gerechtelijke procedure tegen die betreffende vergunning. Deze kunnen niet onderdeel zijn van de vergunningprocedure van festival Eilan.

De waarnemingen tijdens Oerol doen geen afbreuk aan de berekeningen en effectduiding voor Eilan. De constatering tijdens Oerol betreffen alleen Oerol en hadden reden voor een handhavingverzoek kunnen zijn.

Indiener 78

Datum ontvangst: 13-07-2022

Kenmerk: 02014000

Zienswijze:

Naar mijn overtuiging wordt met het doorgaan van het festival de kwaliteit van de natuur en de biodiversiteit in de directe omgeving en op locatie schade toegebracht.

Hierbij gaat het o.a. om een aantal beschermde plantensoorten rond het duinmeertje zoals Gevlekte orchis, Stijve moerweegbree en Oeverkruid.

De vegetatie van aanzienlijke delen van de oevers vertonen overeenkomsten met de vegetaties van het N2000 habitatype Vochtige duinvalleien. In de omgeving worden recent een aantal natte duinvalleien en hun vegetaties ernstig bedreigd door de invasieve exoot Watercrassula. Onduidelijk is of de bestrijdingsmaatregelen duurzaam effect sorteren. Daarom is het van belang de genoemde soorten maximaal te beschermen. Dergelijke vegetaties/soorten verdragen geen betreding van hun groeiplaatsen. Met de grote aantallen bezoekers, die deels op de naastgelegen verblijfsrecreatieterreinen verblijven, is beschadiging van de oevervegetaties een reël risico.

Denneorchis . De Denneorchis is een beschermde soort. De dennenbossen op Terschelling vormen een belangrijke groeiplaats van deze overigens zeldzame orchidee. Gebleken is dat populaties van deze soort zich al naar gelang van de bosontwikkeling zich in de loop van de tijd verplaatsen. Op den duur zullen de huidige rijke groeiplaatsen door natuurlijke ontwikkelingen (loofbosontwikkeling) minder geschikt worden en kunnen delen van het bos waar de soort nu nog maar weinig of nog niet aanwezig is gekoloniseerd worden. Momenteel groeien er al Dennenorchissen juist ten noorden van de beoogde theaterlocatie in het bos. Natuurbeheer is een zaak van vooruitzien en gezien de ontwikkelingen van de verspreiding van deze soort gedurende de laatste decennia is het aannemelijk dat het bos waar podium is gelokaliseerd geschikt is voor toekomstige vestiging terwijl op de huidige groeiplaatsen de soort **verdwijnt. Voor het behoud van de soort op wat langere termijn zouden uit voorzorg** zouden potentiële groeiplaatsen ook beschermd moeten worden.

Rugstreeppad. De Rugstreeppad komt zowel langs de oevers van het Duinmeertje voor als wel in grote aantallen in de nabije omgeving. In de periode van het festival zoekt deze soort drogere plaatsen in de omgeving om zich in te graven om te overwinteren. Hiervoor zijn delen van de drogere oevers van het duinmeertje geschikt. Met de geconcentreerde en zeer hoge bezoekersdruk, ca. 6000 personen gedurende meerdere dagen, bestaat het risico op verstoring en/of beschadiging van de overwinteringsplaatsen. De Rugstreeppad is een beschermde soort.

Insecten. De oostoever van het duinmeertje herbergt binnen een korte afstand een groot aantal microhabitattypen. Van Duinbosstruweel, hoge en lage duinheide vegetaties, vegetaties van Grijze duinen met lokaal kaal open zand en steilranden naar vochtige oevers en openwater. Het huidige matig intensieve recreatieve gebruik houdt deze situatie in stand. Het bijzondere microklimaat biedt leefomstandigheden voor een rijke insectenfauna. Diverse soorten zandbijen en graafwespen zijn hier talrijk aanwezig, waaronder aanzienlijke aantallen van de Goudwesp *Hedychrum rutilans* en de Bijenwolf. Het voorkomen van deze laatste soort is een indicatie van de aanwezigheid van diverse soorten en grote aantallen solitaire wilde bijen waar de Bijenwolf op parasiteert.

De grootse podia met meerder duizenden bezoekers bevinden zich op enkele tientallen meters van deze rijke insecten locaties. Het lijkt onvermijdelijk dat deze plaatsen te maken krijgen met een sterke en geconcentreerde betreding waardoor het precare evenwicht ernstig verstoord wordt met een sterke afname van de biodiversiteit.

Geluidsoverlast. Gedurende 12 uren per etmaal zal er via geluidsinstallaties versterkt geluid geproduceerd worden. In het verleden is gebleken dat gedurende op Camping de Kooi georganiseerde festiviteiten tot in het dorp Midland geluidsoverlast ervaren werd. Ook nu is dit risico tot middernacht aanwezig.

Op basis van bovenstaande verzoek ik u de vergunning voor het Eilan festival niet te verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 78

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilan' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 79

Datum ontvangst: 13-07-2022

Kenmerk: 02014008

Zienswijze:

Hierbij mijn zienswijze m.b.t. de door Gedeputeerde Staten van Fryslân op 3 juni 2022 verleende vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming, aan 'Chasing the Hihat' voor het houden van een festival, 'Eilân'. Deze vergunning heeft betrekking op het houden van een dance- en muziekfestival, dat in- en nabij een drietal Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Noordzeekustzone en Waddenzee zal worden gehouden.

1. Wijziging vergunning m.b.t. geplande podia locaties.

Tijdens het proces van vergunningverlening voor dit evenement, is er - mede op grond van de door Staatsbosbeheer vastgestelde zonering - besloten om een gepland podium niet op de op de bij deze aanvraag behorende tekeningen te laten plaatsvinden.

2. Termijn afgegeven vergunning.

In de vervolprocedure m.b.t. de gehele vergunningverlening is er door het college van de gemeente Terschelling besloten om slechts een omgevingsvergunning voor één jaar af te geven. Het college heeft dit besluit genomen omdat zij grote twijfels heeft over de effecten en impact van dit festival op zowel de natuur, alsmede het woon- en leefklimaat op Terschelling. Sinds 5 juli jongstleden is het dus duidelijk dat de burgemeester van Terschelling de benodigde evenementenvergunning niet heeft verleend.

3. Vleermuizen en lichtverstoring

Vleermuizen mijden niet alleen daglicht, maar ook kunstmatige verlichting. We spreken van lichtverstoring als het normale gedrag en/of de ecologie van vleermuizen door de verlichting (negatief) wordt beïnvloed. De verstoring kan leiden tot een negatieve populatie-ontwikkeling. Een andere term die in dit verband wordt gebruikt is lichtvervuiling. We moeten hierbij onderscheid maken tussen astronomische en ecologische lichtvervuiling. In het eerste geval betreft het de vervaging (voor de menselijke waarneming) van de nachtelijke hemel, als gevolg van kunstmatig strooi- en direct licht in een bebouwde omgeving. In ons geval gaat het om ecologische lichtvervuiling, waarbij de verlichting het natuurlijke dag-/nachtritme van ecosystemen beïnvloedt (Longcore & Rich 2004).

4. Foerageergebieden

Vele veldstudies geven aan dat veel vleermuissoorten kunstmatig verlichte delen van het landschap vermijden en zich grotendeels beperken tot gebiedsdelen waar verlichting ontbreekt (Fure 2006). Dit geldt voor permanente verlichting, maar ook tijdelijke verlichting, zoals bij evenementen, kan vleermuizen (tijdelijk) verdrijven uit hun dagelijkse foerageergebieden (Richardson 2003).

Vleermuizen gebruiken in één nacht vaak meerdere foerageergebieden na elkaar. Als lichtverstoring juist optreedt tijdens de voedselpiek (afhankelijk van het moment van de nacht en het seizoen), is het negatieve effect het sterkst.

Anderzijds heeft bepaalde verlichting een aantrekkende werking op insecten. De hierdoor ontstane insectenconcentraties worden bejaagd door vleermuizen. In sommige gevallen specialiseren vleermuizen zich in hoge mate op het jagen bij verlichting, zoals straatlantaarns. Foeragerende Kuhl's dwergvleermuizen (*Pipistrellus kuhlii*) in Zwitserland, bijvoorbeeld, werden vrijwel alleen nog bij straatlantaarns aangetroffen (Haffner & Stutz 1986). Maar ook in Nederland blijkt de aanwezigheid van vleermuizen soms sterk gecorreleerd met de aanwezigheid van straatverlichting (o.m. Reinhold 1993).

Dit impliceert een positief effect van kunstmatige verlichting, zoals straatlantaarns, omdat hierdoor extra foeragemogelijkheden worden geboden. Het aantonen van vleermuizen rond lantaarns is echter een zwak bewijs, omdat verlichte vleermuizen gemakkelijker worden waargenomen. Er is vooralsnog weinig bekend over de verhouding tussen het voordeel van deze voedselconcentraties rond lampen en het daadwerkelijke foerageervoordeel op de lange termijn.

Naar verwachting pakt de invloed van verlichting op de soortensamenstelling als geheel negatief uit. Het zijn namelijk uitsluitend de snel vliegende vleermuizen die bij lampen jagen (Blake et al. 1994), in Nederland met name de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. De meeste andere, doorgaans meer breedvleugelige en langzamer vliegende soorten vleermuizen mijden verlichting en profiteren dus niet van de insectenconcentraties rond lampen. Licht mijdende soorten zijn grootoorvleermuizen en *Myotis*-soorten, zoals watervleermuis, meervleermuis en franjestaart. Binnen deze groep bevinden zich juist minder algemene soorten.

Uit onderzoek is gebleken dat verlichting niet alleen insecten uit de directe omgeving aantrekt, maar dat de aantrekkende werking een veel groter bereik heeft. Het gevolg is dat insectendichtheden in de donkere delen van het landschap rondom de verlichting afnemen en dat de foerageermogelijkheden voor licht mijdende soorten vleermuizen, kleiner worden. Dit verstoort de reproductie.

5. Vermijden lichtverstoring

Er dienen voorzieningen te worden getroffen zodat verstoring van verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebieden door lichtbronnen wordt voorkomen. Uitleg Verlichting op gebouwen, langs wegen, op bouwplaatsen en andere vormen van verlichting hebben een afstotende werking voor de gewone dwergvleermuis. Het effect van lichtbronnen is verschillend voor de verschillende onderdelen van het functionele leefgebied. Een enkele lichtbron langs een lijnvormige structuur die als vliegroute wordt gebruikt, heeft meer negatieve effecten terwijl in andere gevallen een enkele lichtbron vaak geen groot probleem hoeft te zijn. Het aanbrengen van verlichting kan tot gevolg hebben dat een kraamverblijfplaats verlaten wordt en dat de jongen achtergelaten worden, waardoor deze sterven.

Tijdens de kwetsbare perioden, met uitzondering van de winterrustperiode, moet er bij voorkeur geen verlichting worden toegepast tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang. Soorten die bij het duinmeertje regelmatig foeragerend worden aangetroffen zijn de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

6. Planten.

In de zone bij het duinmeertje groeien niet alleen grassen, zoals de QuickScan en Passende Beoordeling ons willen doen geloven. Er is ook een strook van ca. 40 m. lengte waar in 2020 zeker 95 bloeiende Gevlekte orchissen (*Dactylorhiza maculata*) werden geteld. Deze soort staat in de Rode Lijst als 'gevoelig' aangeduid. In de oeverzone vinden we Oeverkruid (*Littorella uniflora*), Rode Lijst 'kwetsbaar', alsmede Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*), Rode Lijst 'bedreigd'.

7. Amfibieën.

In mei 2022 werden in de zuidwesthoek van het duinmeertje Rugstreeppadden (*Epidalea calamita*) gehoord (Zie Habitatrichtlijn: Bijlage 4). In Nederland kan de rugstreeppad gedurende een lange periode eieren afzetten: van half april tot en met september. (Bron: BIJ12)

8. Cumulatie effecten tav stikstofdepositie.

Het gaat er hierbij om dat de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten moeten worden beschouwd in samenhang met de effecten van andere plannen, projecten en handelingen op de kwalificerende natuur- en landschappelijke waarden van het betreffende Natura 2000-gebied. Daarbij kunnen ook plannen, projecten en handelingen die buiten het Natura 2000-gebied liggen of plaatsvinden door de 'externe werking' effect hebben op het Natura 2000-gebied. In dat geval zijn deze vergunning plichtig.

Cumulatieve effecten kunnen optreden als op korte afstand van elkaar meerdere theaterlocaties tegelijk worden gebruikt. Het gebruik van de locaties zelf kan mogelijk zijn zonder schade aan beschermde natuurwaarden, echter schade kan ontstaan als gevolg van een opstapeling van effecten bij gebruik van in dezelfde omgeving liggende locaties tegelijkertijd. Met name in verband met verstoring van vogels en zoogdieren is dit van belang.

Uit de passende beoordeling blijkt dat er zich geen significant negatieve effecten kunnen voordoen op kwalificerende waarden. De cumulatie met effecten van andere projecten en plannen op deze soorten hoeft in dat geval niet in beeld te worden gebracht.

9. Conclusie:

Op grond van de door u ingediende stukken, andere relevante door mij gebruikte stukken en rapporten, staat vast dat de organisatie van festival 'Eilân' op Terschelling in de periode 2022 tot en met 2025, op de door u aangegeven wijze, zelfstandig dan wel in cumulatie géén significante negatieve effecten zal veroorzaken op de beschermde natuurwaarden.

Door het stellen van voorschriften en beperkingen worden de te verwachten schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden voldoende voorkomen.

Deze conclusie is naar mijn mening onjuist.

Zoals u bekend heeft u voor het jaar 2022 een natuurvergunning afgegeven voor het festival Oerol.' Deze vergunning is geregistreerd onder uw kenmerk: 01989870, gedateerd 29 april 2022. Voor deze vergunning is een stikstofberekening uitgevoerd (Koolstra advies, gedateerd 8 juni 2022). In dit rapport wordt wel degelijk een relatie gelegd met het Eilân festival. Dit houdt in dat niet kan worden vastgesteld dat er van een 'verwaarloosbare' uitstoot sprake zal zijn en kan er vervolgens niet vanuit worden gegaan dat er geen sprake van cumulatie van effecten zal zijn. Er is zowel voor het Oeral festival alsook voor het Eilân festival sprake van extra depositie. Dit is conform huidige wet- en regelgeving niet toegestaan.

Op grond van vorenstaande argumenten verzoek ik u de natuurvergunning voor het Eilân festival niet te verlenen. De vergunning is in strijd met de in wet- en regelgeving neergelegde doelstellingen, zowel voor wat betreft stikstofreductie en natuurbehoud en versterking ervan. Onnodige festivals die niet bijdragen aan deze doelstellingen, maar er juist afbreuk aan doen, dienen niet te worden vergund. Er tevens kan worden geconstateerd dat de benodigde evenementen-vergunning voor het Eilân festival niet is verleend en er geen grond is om alsnog een natuurvergunning te verlenen.

Ik vraag u de natuurvergunning niet te verlenen.

Beantwoording zienswijze indiener 791. In de vergunning voor festival Eilân zijn geen vaste plekken opgenomen waar podia geplaatst worden, maar is een gebied aangegeven waarbinnen de vergunning geldt. Slechts wanneer podia verplaatst worden naar plekken die niet vallen binnen de reikwijdte van de passende beoordeling en de AERIUS-berekening, wordt in strijd gehandeld met de vergunning.

2. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Ten aanzien van de termijn merken wij op dat aan de Wnb vergunningvoorschriften zijn verbonden onder andere voor wat betreft een jaarlijkse evaluatie van de voorgaande editie (nr. 4) en de mogelijke organisatie van het festival in het daaropvolgende jaar.

3 t/m 7. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilân' d.d. 12 augustus 2022.

8 + 9. De vergunning voor festival Oerol is afgegeven voor de periode 1 juni tot en met 30 juni 2022. Onderhavige vergunning voor festival Eilân zal afgegeven worden voor de periode 2023 – 2025. Derhalve vinden deze evenementen niet in dezelfde periode plaats en is geen

sprake van cumulatie van effecten. Wel zal festival Oerol, bij een toekomstige nieuwe vergunningaanvraag, opnieuw de stikstofdepositie van festival Eilân moeten meenemen in een cumulatietoets.

Indiener 80

Datum ontvangst: 14-07-2022

Kenmerk: 02013663

Zienswijze:

Het beoogde festival Eilân mag dan landelijk gezien niet heel groot zijn, voor Terschelling is het dat wel. Zesduizend man op een beperkt terrein in en nabij een Natura 2000-gebied is (te) veel, zeker als we bedenken dat het de bedoeling is, te groeien naar 12.000 bezoekers. Daarbij moet in acht worden genomen dat er een grote kans is dat bij goed weer na afloop van een festivaldag het feest in de nacht in groepjes wordt voortgezet in het naastgelegen kwetsbare duingebied. Ik neem niet aan dat er dan nog beveiligers paraat staan om dit actief tegen te gaan.

In de zuidwesthoek van het meertje is zowel in 2021 als in 2022 de Rugstreeppad (*Epidalea calamita*) gehoord. Zelfs voortplanting is in september bij deze soort nog mogelijk (info Bijl 2). Wat de vegetatie betreft is het enigszins bevreemdend dat in de vergunning alleen 2 plantensoorten uit de habitatrichtlijn worden genoemd, namelijk de groenknolorchis en de drijvende waterweegbree. Beide zijn in het onderhavige gebied niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Overigens getuigt de zinsnede "Mocht tijdens de looptijd van onderhavige vergunning zich onverhoopt toch groenknolorchis binnen de grenzen van het festivalterrein vestigen..." van een vooringenomen standpunt ten opzichte van het evenement. Dat Staatsbosbeheer (financieel) belang heeft bij het evenement, is duidelijk. Maar bij deze zinsnede dringt zich de vraag op: wat is UW belang? In elk geval wekt dit twijfel over de objectieve beoordeling van het evenement.

Temeer daar een beschermde plantensoort uit de bijlage bij Wet natuurbescherming art. 3.10.C, namelijk de Dennenorchis (*Goodyera repens*), niet wordt genoemd. De dennenorchis is hier wél te verwachten en in het bosgebied (festivalterrein nr. 2) ook daadwerkelijk aangetroffen, in tegenstelling tot wat in het rapport van Zumkehr (2019) - waarover wij niet beschikken - schijnt te staan. In 2020 en 2021 werden op enkele plekken ca. 25 planten van deze soort in het gebied gevonden.

Dit bosgebied bestaat uit hoofdzakelijk met ca. 80 jaar oude dennen begroeide duinen en duinvalleien met daaronder een vegetatie van voornamelijk mossen. Vooral in het najaar groeien hier veel paddenstoelen. Betreding van de hellingen door enkele duizenden (of zelfs maar honderden) mensen zal hier weinig anders dan een kale bodem overlaten. In de Quickscan en Passende beoordeling van Bureau Tauw wordt het festivalterrein nr. 1 een intensief betreden, met grassen begroeide zone langs het Duinmeertje genoemd, waarop in de zomer intensief wordt gerecreëerd. De omschrijving "een met grassen begroeide zone" is geen echte leugen, aangezien er ook grassen groeien, maar het is wel liegen bij ommissie. In feite is het gewoon misleiding om alle andere soorten buiten beschouwing te laten. Het feit dat in de natuur nauwelijks vegetaties voorkomen die uitsluitend uit grassen bestaan, had wel een belletje mogen doen rinkelen. Bureau Tauw mag dan een professionele partij zijn, we weten ook door wie ze worden betaald. Inmiddels hebben we al 62 andere soorten dan grassen geteld uit 24 families, uitsluitend op het gedeelte waar het festival is gepland. Sommige soorten komen met weinig exemplaren voor, terwijl andere plaatselijk dominant zijn. De lijst is als bijlage bijgevoegd.

Onder de gevonden soorten bevinden zich ook vier Rode Lijst-soorten, namelijk Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*, Rode Lijst: gevoelig), Ronde zonnedaauw (*Drosera rotundifolia*, Rode Lijst: gevoelig), Oeverkruid (*Littorella uniflora*, Rode Lijst: kwetsbaar) en

Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides*, subsp. *ranunculoides*, Rode Lijst, bedreigd). Het is uiterst onwaarschijnlijk dat een vegetatie op een (aflopende) zandbodem kan overleven bij intensieve betreding door duizenden mensen tegelijk. En dan nog komt dit festival in een periode dat het gebied zich normaal gesproken al kan herstellen van het vakantie seizoen. Nog even een citaat uit de Quicksan: "Het terrein zal na afloop in exact gelijke staat verkeren als voorafgaand aan het festival." Gelet op wat we hiervoor hebben opgemerkt, is dit een toezegging die moeilijk waar te maken zal zijn.

In het kort: Wij maken bezwaar tegen de vergunningverlening voor het festival Eilân op grond van de vondst van tenminste één beschermde plantensoort in het onderhavige gebied, namelijk de Dennenorchis, en bovendien het voorkomen van de beschermde Rugstreeppad. Verder hebben wij twijfel bij de zorgvuldigheid van het onderzoek en met het oog op de grote aantallen bezoekers achten wij het voor de organisatie onmogelijk om aan de zorgplicht t.a.v. niet beschermde soorten te voldoen. Het terrein rond het duinmeertje van Hee is niet geschikt voor het houden van een evenement van dit formaat.

Beantwoording zienswijze indiener 80

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3. Verder verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport van bureau Tauw 'Beantwoording zienswijzen Wnb vergunning Eilân' d.d. 12 augustus 2022.

Indiener 81

Datum ontvangst: 14-07-2022

Kenmerk: 02013856

Zienswijze:

Na de enorme aantallen gasten tijdens onder andere voorjaarsvakantie, Fjoertoer, meivakantie, Oerol, zomervakantie is het eiland Terschelling toe aan een rust-, herstelperiode, zowel wat betreft de natuur als de bewoners. Nu heb ik gelezen dat u een natuurvergunning wilt verstrekken aan Chasing The Hihat B.V. om, in de jaren 2022-2025, in de maand september, vier dagen lang, het festival "Eilân" te organiseren. Het zou plaats moeten vinden in de omgeving van het duinmeertje bij Hee, liggend in een Natura2000-gebied met diverse zeldzame plant- en diersoorten. In 2019 is dit festival op last van de rechter nog afgeblazen vanwege kans op natuurschade. Elektrische life- en alternatieve popmuziek:

- podia, tribunes, generatoren, geluidsinstallaties
- 6000 bezoekers (in vier jaar uitbreidend naar 12000), artiesten + crew, technici, bouwers, cateraars, etc.
- erg veel verkeersbewegingen, heel veel voeten op eilander bodem, veel afval, heel veel geluid, veel "uitstoot".

De op het eiland veel gebruikte woorden Rust Ruimte Natuur Landschap komen ernstig in het gedrang door dit soort evenementen, dus verzoek ik u dringend GEEN vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet te verstrekken voor het organiseren van dit festival op deze locatie.

Beantwoording zienswijze indiener 81

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

Indiener 82

Kenmerk: 02013871

Zienswijze:

De Stichting ons Schellingerland (S.O.S.), zetelende te Lies Terschelling 73 te 8895 KS Terschelling heeft kennisgenomen van de intrekking van het besluit met kenmerk 01775460 en de daaropvolgende bekendmaking van het voornemen genoemd besluit te vervangen door onderhavige ontwerpvergunning. Namens S.O.S. voer ik het navolgende tegen het voornemen.

Allereerst heeft S.O.S. al tegen het te vervangen besluit bezwaren ingediend zodat - conform uw mededeling- de gronden niet nogmaals aan te voeren door middel van een zienswijze. De bezwaren dienen derhalve als zienswijze als hier herhaald en ingelast te worden beschouwd.

Voorts is inmiddels een evenementenvergunning ten behoeve van het Eilan Festival geweigerd, omdat de aanvrager niet kon voldoen aan aanvullende voorwaarden, waaronder het verlichten van 6,5 ha bos alwaar het festival zal plaatsvinden. Omdat de organisator via de media te kennen heeft gegeven het geplande festival dit jaar af te lasten, is duidelijk dat vanwege een ontbreken van een belang voor een Wnb-vergunning deze dient te worden geweigerd.

Voorts zal een hernieuwd ecologisch onderzoek moeten plaatsvinden, nu geruime tijd verstreken is tussen de eerste aanvraag en het onderhavige voornemen. Het kan immers zo zijn, dat de natuurwaarden zodanig zijn veranderd, dat een Wnb vergunning alsnog dient te worden geweigerd.

Tot slot heeft de gemeente beslist dat een eventueel festival als proefevenement zal worden aangemerkt en dus een omgevingsvergunning is verleend voor slechts een jaar. Indien een Wnb-vergunning verleend wordt, dient dat ook slechts voor een jaar plaats te vinden, waarna een uitgebreide evaluatie dient plaats te vinden naar de invloed van het festival op de natuurwaarden ter plekke. Kortom, ik verzoek u de vergunning te weigeren.

Beantwoording zienswijze indiener 82

Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op punt 1 van de zienswijze van indiener 1 en de reactie op de zienswijze van indiener 3.

De verlening van de evenementen vergunning betreft 1 jaar. De Wnb-vergunning wordt afgegeven voor de periode 2023-2025. De afwijzing van de evenementenvergunning had betrekking op het jaar 2022. Nu de organisator ook in 2023 weer een vergunningaanvraag kan indienen bij de gemeente en de mogelijkheid bestaat dat het evenement alsnog zal plaatsvinden, bestaat ook een belang bij een Wnb-vergunning.

Voor het overige merken wij op dat, overeenkomstig de wens van de Stichting, aan de Wnb vergunningvoorschriften zijn verbonden onder andere voor wat betreft een jaarlijkse evaluatie van de voorgaande editie (nr. 4) en de mogelijke organisatie van het festival in het daaropvolgende jaar.

Beroepsgronden

In het kader van de procedure met zaaknummer LEE 21/2317 bij de rechtbank Noord-Nederland zijn aanvullende beroepsgronden ingediend. Deze beroepsgronden komen grotendeels overeen met de zienswijze van indiener 80. Voor zover deze overlappen, verwijzen wij dan ook naar onze reactie op de zienswijze van indiener 80. In de beroepsgronden zijn echter ook inhoudelijke vragen en opmerkingen geplaatst bij de vergunningvoorschriften. Voor de volledigheid hebben wij deze opmerkingen ook meegenomen in de beoordeling van de vergunning. Hieronder worden de gronden weergegeven en beantwoord.

Beroepsgronden m.b.t. vergunningvoorschriften festival Eilan

"In de verleende vergunning zijn een 32-tal voorwaarden en beperkingen aan de vergunninghouder opgelegd. Deze voorschriften en beperkingen zijn in veel gevallen niet gedetailleerd uitgewerkt. Dit zal zonder meer tot een onduidelijke uitleg en dus discussie, vaagheid, etc. Leiden. Dit zal ervoor zorgen dat de curciale evaluatie niet goed kan worden uitgevoerd. Ook is in veel voorschriften het van belang om in de vergunning zelf duidelijk aan te geven wat de toetsingscriteria zullen zijn. Zonder deze zorgvuldig uitgewerkte criteria kan een goede toetsing niet plaatsvinden en dit zal ertoe kunnen leiden dat erop onjuiste/onvolledige gronden, de evaluatie tot onjuiste conclusies zal kunnen leiden.

Hieronder een aantal vragen en opmerkingen:

Ad. 1. 2. en 3: De verleende vergunning voor 5 jaar voor een dergelijk festival, met een uiteindelijk bezoekersaantal van 12000 personen, is uiterst risicovol, zie hiervoor omtrent het ontbreken van de toetsingscriteria. Eerst een éénjarige vergunning afgeven, dan evalueren en evt. Over te gaan tot meerjarige. Immers: zo'n festival is nog nooit vertoond op het eiland.

Ad 3: Periode voor op- en afbouw veel te lang. Gaat ten koste van de vaste (rustzoekende) recreanten, die speciaal in die tijd komen. Dit heeft zonder meer ook impact op de aldaar aanwezige jeugdcamping: 'Het Zaanse Kampje', adres: Hee 6.

Ad 5 en 6: Overschrijdingen van verboden: Wie beoordeelt dat, a.d.h.v. welke criteria en welke sancties staan daarop?

Ad 9: Geld voor Natura 2000. Toevoegen: "Moet ook voor gebied Duinmeertje gelden. Binnen de hekken is de Organisator verantwoordelijk".

Ad. 10: hier dezelfde vraag: Voor wie zijn de gevolgen, de veroorzaker, de vergunninghouder? En wiens verantwoordelijkheid is het als er toch een groepje buiten het festivalterrein en in Natura 2000 gebied schade of een brandje veroorzaakt?

Ad. 11: den aan lithium accu's: niet te blussen.

Ad 14: Hoe snel kan er gegarandeerd (fysiek en daadwerkelijk) gereageerd en evt. Opgetreden worden? In b.v. het weekend en 's nachts?

Ad 15, 16, 17, 18: hoe wordt dit gehandhaafd? Door wie? Welke sancties staan daarop?

Ad 19: Uit de buurt lijven van Arjensduin, Mastenbroeken, Kooibosjes.

Ad 22: licht hindert vleermuizen bij foerageren, dus half uur na zonsondergang licht uit. (Zie hiervoor onder 3. Vleermuizen en lichtverstoring). Vervolgens: "het licht en geluid moet gericht zijn op de uitvoering. Licht en/of geluidsuitstraling naar de directe omgeving...wordt zoveel mogelijk voorkomen". Hoe verhoudt dit zich tot de vergunning van de Fumo (geluid) en wat is zoveel mogelijk?

Ad 24: Voorschouw: Er zal sprake zijn van een voorschouw. Echter er wordt niet vastgelegd wanneer deze voorschouw zal worden gehouden. Dit is echter cruciaal. Er dienen in feite meerdere momenten te zijn, waarop een voorschouw zal plaatsvinden. Dit om tijdens de bloeitijd van de aanwezige flora vast te kunnen stellen waar deze zich bevinden en er voldoende gelegenheid is om de gewenste beschermende maatregelen te nemen. Uiteraard is dit ook van toepassing op de zich in het gebeid bevindende fauna.

Ad 25: wie betaalt de beschadigingen, vertrappingen, en het opruimen van het afval? Worden wegen en paden (eigendom gemeente) ook meegenomen?

Er kunnen grote vraagtekens worden geplaatst bij de zorgvuldige uitvoering en handhaving van de in de vergunning gestelde voorwaarden en beperkingen. Het ontbreken van een

duidelijk handhavingstraject is onzorgvuldig en kan zonder meer leiden tot ongewenste schade aan met name de kwetsbare flora- en fauna in het gebied."

Beantwoording beroepsgronden

Ad 1, 2 en 3: het beoordelingskader waaraan de provincie zich dient te houden bij het verlenen van een natuurvergunning is de Wnb. Volgens de Wnb dient aan de hand van een passende beoordeling afgewogen te worden of er sprake is van significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden. Er is een passende beoordeling uitgevoerd en aan de hand van deze passende beoordeling en de vergunningvoorschriften zijn wij tot de conclusie gekomen dat significant negatieve effecten, ook voor een periode van vijf jaar, uitgesloten zijn. Daarom hebben wij over kunnen gaan tot het verlenen van een vergunning onder voorwaarden (waaronder een jaarlijkse evaluatie) voor een periode van vijf jaar.

Ad 3: in de vergunning is opgenomen dat het festival dient plaats te vinden binnen de periode 15 augustus – 30 september. Het festival dient plaats te vinden conform de ingediende aanvraag. Daarin is opgenomen dat het festival vier uitvoeringsdagen (do-zo) heeft en dat de camping één dag voor het festival opengaat en één dag na het festival sluit (wo-ma). De opbouw begint op de maandag een week voor 'het openen van de camping en de afbouw is gereed op de vrijdag na het evenement.

Het is ons onduidelijk of eiser ervan uit is gegaan dat de gehele periode tussen 15 augustus en 30 september gebruikt zal worden voor opbouw, uitvoering en afbouw van het festival. Wij willen benadrukken dat dit niet het geval is, maar dat dit slechts de tijdspanne betreft waarbinnen jaarlijks het festival inclusief op- en afbouw dient plaats te vinden. De hierboven genoemde termijnen voor op- en afbouw zijn zeer gebruikelijk voor festivals van deze omvang en zijn beoordeeld in het kader van de passende beoordeling en quickscan. Door het stellen van mitigerende maatregelen, is er geen sprake van negatieve effecten voor Natura 2000 of beschermde soorten.

Ad 5 en 6: de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is aanwezig bij het festival en ziet toe op eventuele overtredingen van de vergunningvoorschriften, aanvraag, randvoorwaarden en maatregelen uit de Quickscan. Hierdoor kan snel geschakeld worden en zal bij eventuele overtreding onmiddellijk beoordeeld worden of dit hersteld kan worden of handhaving noodzakelijk is. Ook is de externe ecooloog aanwezig bij het festival, zodat ook met hem geschakeld kan worden door de festivalorganisatie indien zich onverwachte omstandigheden voordoen. Ook zal de ecooloog zelf ingrijpen wanneer hij dergelijke onverwachte omstandigheden signaleert. Dit zal ook buiten kantooruren zijn. Daarnaast zal ook Staatsbosbeheer gedurende de gehele periode in het gebied aanwezig zijn met ander andere eigen boa's.

Ad 9 en 10: de vergunning ziet slechts op de bescherming van Natura 2000-gebieden. Derhalve kunnen geen voorschriften gesteld worden voor activiteiten die geen effecten hebben voor Natura 2000. In voorschrift 9 en 10 worden mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Bij overtreding van deze voorschriften, kan handhavend opgetreden worden. De vergunninghouder is verantwoordelijk voor naleving van de voorschriften.

Ad 19: indien zich in de door eiser aangegeven gebieden kwetsbare natuur bevindt, zal deze ontzien worden voor het stallen van fietsen. De externe ecooloog zal aanwezig zijn bij het opzetten van de fietsenstallingen en de voorschouw en zal beoordelen dat hierbij geen kwetsbare natuur wordt beschadigd. Dit voorschrift is genuanceerd in de vergunning.

Ad 22: Voor een reactie op het eerste deel van deze opmerking verwijzen wij naar onze reactie onder punt 3, onderdeel vleermuizen. De ontheffing PMV ziet op het beperken van geluid in stiltegebieden. Deze gebieden zijn ingericht voor het bieden van stilte voor mensen. De Wnb ziet op het voorkomen van verstoring, o.a. door geluid, voor dieren. Naar aanleiding

van deze beroepsgrond is opgenomen dat licht- en geluidstraling naar de omgeving volledig voorkomen moet worden. Hierop dient toegezien te worden tijdens de voorschouw.

Ad 24: Wij hebben TAUW verzocht op dit standpunt van eiser te reageren, hiervoor verwijzen wij u naar de reactie van TAUW in de bijlage.

TAUW komt tot de conclusie dat het voldoende is om éénmaal kort voor het festival een schouw uit te voeren, om vast te stellen hoe het festival het beste ingedeeld kan worden en hoe licht en geluid ingericht (en gericht) moet worden. Wij volgen deze beredenering van TAUW, nu van belang is welke soorten aanwezig zijn op het moment van opbouw en niet maanden voorafgaand aan het evenement.

Met eiser zijn wij van mening dat concreter benoemd kan worden op welk moment de voorschouw dient plaats te vinden. In de nieuwe definitieve vergunning is derhalve opgenomen dat de voorschouw maximaal een week voor de opbouw van het evenement uitgevoerd moet worden.

Ad 25: De vergunninghouder is verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften uit de vergunning.

Conclusie: naar aanleiding van de beroepsgronden zijn de vergunningvoorschriften 19, 22 en 24 aangepast.